

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIĘTAJNO

AUTORZY OPRACOWANIA:

MGR INŻ. MONIKA JABŁOŃSKA

SPECJALISTA W ZAKRESIE
KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY ŚRODOWISKA

Monika Jabłońska
mgr inż. Monika Jabłońska

MGR INŻ. PAWEŁ JABŁOŃSKI

SPECJALISTA W ZAKRESIE
KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY ŚRODOWISKA

Paweł Jabłoński
mgr inż. Paweł Jabłoński

OLSZTYN – LIPIEC 2021 r.

SPI S TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	
1.1. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY.....	4
1.2. CEL OPRACOWANIA PROGNOZY I METODY PRACY.....	5
1.3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM	
1.3.1. CEL SPORZĄDZENIA PROJEKTU STUDIUM.....	6
1.3.2. STRUKTURA PROJEKTU STUDIUM.....	6
1.3.3. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU GMINY.....	6
1.4. POWIĄZANIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	16
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	17
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	17
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY JEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM	
5.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA.....	18
5.2. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM.....	34
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	35
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	36
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU STUDIUM	56
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE ŚRODOWISKO.....	60
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	66

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z
UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO
WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA
NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE
WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....69
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....69
- OŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z ART. 51 UST. 2 PKT. 1 LIT F USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA
2008 R. *O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE
SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO*
(T.J. Dz. U. z 2021 R. POZ. 247 ZE ZM.).

CZĘŚĆ KARTOGRAFICZNA

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY W SKALI 1:25000 PN. „RYSUNEK DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIĘTAJNO”.

WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 1 *W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”.* Zgodnie z art. 9 pkt. 5 cytowanej ustawy *Studium nie jest aktem prawa miejscowego*, jednak zgodnie z art. 9 pkt. 4 *Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.*

Należy pamiętać, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, choć nie jest aktem prawa miejscowego – jest dokumentem planistycznym niezbędnym do realizacji wieloletniej polityki gminy w jej przestrzeni. Studium, w swej kreacyjnej roli, jest dokumentem określającym wizję rozwoju gminy oraz działania mające doprowadzić do realizacji tej wizji.

W dokumencie Studium wskazuje się jedynie kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Należy jednak zaznaczyć, że określony sposób zagospodarowania nie obliguje gminy do jakichkolwiek działań. Na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze szczegółowo inwestycji, które będą realizowane na obszarze gminy Świętajno. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych gminie Świętajno.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są aktami prawa miejscowego. Liczba miejscowych planów zwiększa atrakcyjność inwestycyjną danej gminy i przyczynia się do znacznego skrócenia czasu niezbędnego do realizacji zamierzeń inwestycyjno-budowlanych.

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY

Zgodnie z art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 03 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie uzgodniono z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Szczytnie pismo znak ZNS.4082.3.2019 z dnia 1 marca 2019 r. oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie pismo znak WOŚ.411.11.2019.AD z dnia 27 lutego 2019 r.

Podstawę merytoryczną opracowania prognozy stanowią:

- Część tekstowa i graficzna projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno.
- Akty i przepisy prawa związane z ochroną środowiska i przyrody.
- Publikacje związane z ochroną środowiska i przyrody.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* Rozdział 2 art. 9 pkt. 3 Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. W związku z powyższym na etapie opracowywania projektu Studium nie ma fizycznej możliwości wykonania inwentaryzacji przyrodniczej dla terenu całej gminy. Ponadto gmina nie ma obowiązku wykonania opracowania ekofizjograficznego (w tym inwentaryzacji) dla obszaru całej gminy – nie jest to zadanie własne gminy i nie jest do tego zobligowana żadnymi przepisami prawa, a ponieważ

studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie przesądza ostatecznie o formie zagospodarowania w nim wskazanym to sporządzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie opracowywania studium jest bezzasadne i bezcelowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.) na części graficznej projektu Studium zostały wniesione formy ochrony znajdujące się na terenie gminy Świętajno. Należy pamiętać, że projekt Studium opracowywany jest na mapie w skali 1:25000, na których precyzyjne wskazanie występowania np.: gatunków roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie gatunkowej jest niemożliwe do wykonania.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują konkretne obszary gminy, dla których określa się szczegółowo sposób zagospodarowania. Dlatego też, dopiero na etapie sporządzania planów miejscowych (będących aktem prawa) celowym i zasadnym jest wykonywanie inwentaryzacji przyrodniczych oraz ocena skutków realizacji ustaleń projektu planu w kontekście występującej flory i fauny, w tym uwzględnienie ewentualnych zmian w zakresie bioróżnorodności.

Do niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko sporządzono załącznik graficzny przedstawiający m.in. uwarunkowania środowiskowe, infrastrukturalne, komunikacyjne i kulturowe na terenie gminy Świętajno.

1.2. CEL OPRACOWANIA PROGNOZY I METODY PRACY

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest elementem procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy opracowywanej równocześnie z projektem studium jest identyfikacja możliwych ewentualnych wpływów na komponenty środowiska obszaru gminy oraz zdrowie ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń projektu studium oraz współpraca z autorem ustaleń projektu studium w celu wyeliminowania niekorzystnych ustaleń, które mogą spowodować negatywne skutki dla środowiska. Ważnym zadaniem prognozy jest informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o skutkach realizacji ustaleń projektu studium.

Każda prognoza wpływu ustaleń projektu studium na środowisko zawiera oceny hipotetyczne, oparte bardziej na prawdopodobieństwie i zasadach logicznego myślenia niż na konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości zamierzeń. Prognoza, analizując skutki najsilniej obciążające środowisko pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą w stosunku do późniejszych etapów projektowania inwestycji, wskazując jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę i rozwiązywane, a także czym może grozić brak odpowiednich rozwiązań.

Na etapie analizy ustaleń projektu studium sygnalizuje się dopiero możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, ale mogą one nie wystąpić w ogóle lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach projektowania dopuszczonych przedsięwzięć (w tym opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Ocenę możliwych przemian komponentów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej strukturze przestrzennej. Kolejnym krokiem jest analiza przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie zajądą wskutek realizacji ustaleń projektu studium. Etapem końcowym jest ocena skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu studium oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, wynikających z troski o osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano na istotne trudności lub luki informacyjne, które uniemożliwiłyby identyfikację zagrożeń lub ocenę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

1.3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM

1.3.1. CEL SPORZĄDZENIA PROJEKTU STUDIUM

Konieczność opracowania projektu Studium wynika z potrzeby zaktualizowania kierunków rozwoju gminy Świętajno, zmian ustaw i rozporządzeń oraz wniosków instytucji, podmiotów gospodarczych, wójta gminy oraz osób prywatnych zgłoszonych do projektu Studium w okresie poprzedzającym opracowanie jego aktualizacji.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno stanowi podstawę realizacji polityki przestrzennej samorządu. Jako podstawę działań w tym zakresie przyjęto rozwój zrównoważony gminy z uwzględnieniem polityki przestrzennej na poziomie krajowym i regionalnym, gwarantujący wzrost poziomu życia mieszkańców i zapewnienie gminie Świętajno trwałej konkurencyjności, przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych. Jako nadrzędną zasadę działań w przestrzeni przyjęto ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego, rozumianego jako takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Cele przestrzenne określone w projekcie Studium skierowane zostały na wielofunkcyjny rozwój gminy z uwzględnieniem szczególnych warunków rozwoju turystyki i rekreacji oraz działalności gospodarczej, a także walorów przyrodniczych i kulturowych, poprawy jakości życia społeczności lokalnej w warunkach środowiskowej równowagi, funkcjonalnej sprawności i estetycznej atrakcyjności zagospodarowania przestrzennego.

Przyjęta uchwałą Rady Gminy w Świętajnie polityka przestrzenna, będzie podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych dla wybranych obszarów, podstawą opracowywania analiz zgodności ustaleń sporządzanych planów miejscowych z tą polityką, a także będzie dokumentem pomocniczym w przygotowywaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowywania terenów.

1.3.2. STRUKTURA PROJEKTU STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno składa się z dwóch części.

Pierwszą część, stanowiącą uzasadnienie przyjętych rozwiązań w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, stanowi analiza uwarunkowań przestrzennych gminy, zatytułowana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno – uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Świętajno”, składająca się z tekstu oraz rysunku w skali 1:25000 zatytułowanego „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Świętajno”.

Druga część opracowania składa się z tekstu ustaleń zatytułowanych „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno - kierunki zagospodarowania przestrzennego” oraz rysunku zatytułowanego „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno” w skali 1:25000.

1.3.3. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU GMINY

W projekcie Studium przyjęto podstawowy podział obszaru gminy na strefy strukturalne oznaczone na rysunku studium jako „strefy polityki przestrzennej”. Przyjęty podział służyć do ustalania ogólnych założeń dotyczących możliwości przeznaczenia terenów położonych w strefie na różne funkcje oraz określania standardu i sposobu ich zagospodarowania. Obszar gminy podzielono na następujące strefy strukturalne:

- 1) Strefa I. Wielofunkcyjnego rozwoju obejmująca obszar miejscowości gminnej Świętajno oraz obszar rozwoju działalności gospodarczej zlokalizowany pomiędzy miejscowościami Jeruty i Chochół.
- 2) Strefa II. Turystyczno-przyrodnicza obejmująca tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, objęta w większości ochroną prawną.
- 3) Strefa III. Rolnicza obejmująca tereny położone na południe od drogi krajowej DK53 oraz tereny położone wokół miejscowości Długi Borek, a także tereny położone w centralnej części gminy, w tym tereny wokół miejscowości Świętajno i tereny położone na południe od miejscowości Jeruty.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna została wyznaczona poprzez wyodrębnienie obszarów przeznaczonych do zainwestowania (obszarów urbanistycznych) jako: „stan istniejący” obejmujący obszary zabudowane oraz „kierunki rozwoju” obejmujące obszary kierunkowego rozwoju zabudowy. Pozostałe obszary należy traktować jako tereny wyłączone z zabudowy lub tereny ograniczonej zabudowy (dotyczy terenów rolniczych).

Na rysunku studium wyznaczono również granice obszarów zwartej zabudowy wsi, w których dopuszcza się zastosowanie wyjątków od zakazów zabudowy i zagospodarowania terenu ustalonych w przepisach dotyczących między innymi obszarów chronionego krajobrazu.

Obszary oznaczone jako stan istniejący oraz kierunki rozwoju należy traktować jako tereny, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Dodatkowo na rysunku studium oznaczono obszary kluczowe dla rozwoju gminy:

- obszary przestrzeni publicznej obejmujące tereny o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia, sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne;
- tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych wraz z ich strefami ochronnymi;
- zieleń urządzoną – przekształconą (kształtowaną), w tym parki, zieleńce, ogrody, aleje, tereny rekreacyjne;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji.

Ponadto przeanalizowano obszar gminy Świętajno pod kątem krajobrazów priorytetowych, poprzez które należy rozumieć krajobrazy szczególnie cenne dla społeczności gminnej ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, wymagający ochrony i zachowania oraz uwzględnienia w audycie krajobrazowym województwa. Wszystkie wyżej wymienione elementy zostały spełnione niemal na całej powierzchni strefy SII, która obejmuje północną część gminy.

1.4. POWIĄZANIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO.

Polityka regionalna kształtująca sposób realizacji polityki przestrzennej na poziomie gminy Świętajno określona została w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalonym przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałą nr XXXIX/832/18 z dnia 28 sierpnia 2018 roku (Dz. Woj. War.-Maz. z 2018 r. poz. 4173). Plan województwa określa podstawowe cele zagospodarowania przestrzennego na poziomie regionalnym. Celem głównym polityki przestrzennej władz samorządowych jest: *ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa kształtowania polityki przestrzennej województwa*. Do celów szczegółowych polityki przestrzennej należy zmierzanie do uporządkowania i harmonii między różnymi elementami i funkcjami przestrzeni w celu ochrony ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Podnoszenie konkurencyjności przez wprowadzanie innowacyjności i podnoszenie atrakcyjności głównych ośrodków miejskich. Poprawa jakości regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, przy udziale potencjału wewnętrznego regionu. Zwiększenie dostępności terytorialnej terenu przez rozwijanie systemów infrastruktury transportowej, technicznej i komunikacyjnej. Zachowanie jak również odtwarzanie wysokich walorów środowiskowych i kulturowych oraz ochrona bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego, przy uwzględnieniu potrzeb obronności państwa.

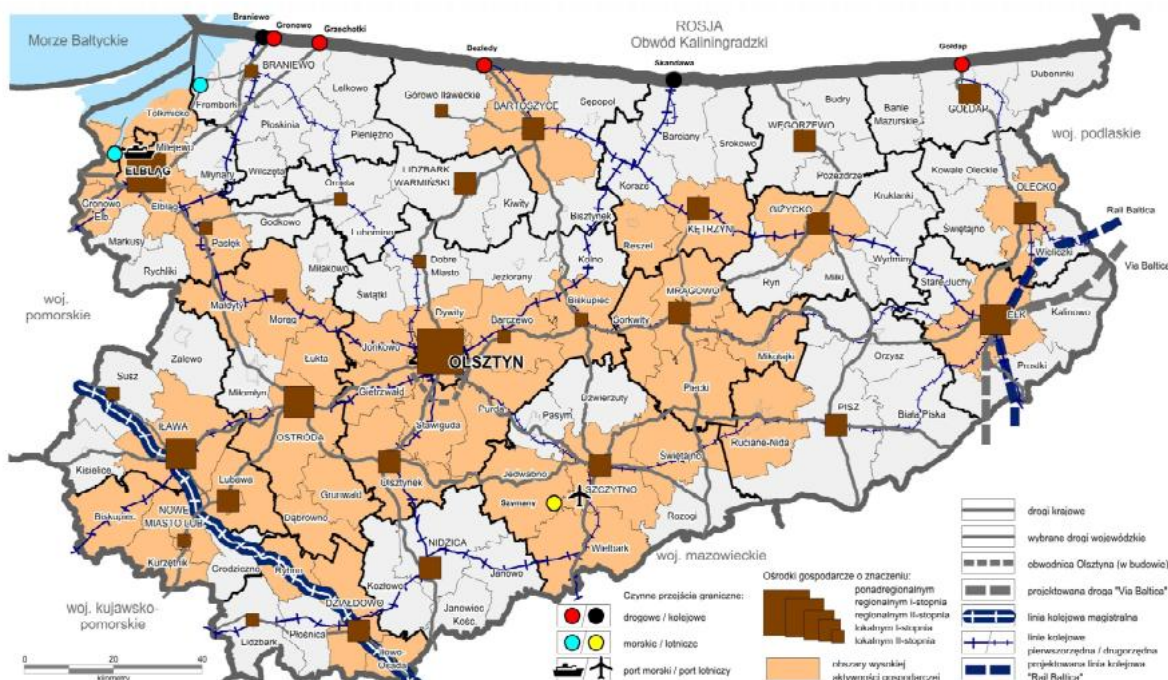
W związku z powyższym jako główny kierunek zagospodarowania przestrzennego województwa przyjęto: *przywrócenie, utrzymanie kształtowanie ładu przestrzennego jako główny cel w gospodarowaniu przestrzenią i istotny element zintegrowanej polityki zrównoważonego rozwoju regionu*. Idea ładu przestrzennego została zatem wyeksponowana w polityce przestrzennej regionu bardzo wyraźnie, i jako taka powinna stanowić podstawę prac nad określeniem polityki samorządów lokalnych na poziomie

gminy (lokalnym).

1. W zakresie środowiska przyrodniczego i kulturowego wskazano następujące kierunki realizacji polityki przestrzennej:
 - a) ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego i krajobrazu:
 - zrównoważone zarządzanie przestrzenią przyrodniczą stanowiącą potencjał rozwoju województwa;
 - kształtowanie zasobów wodnych i racjonalne nimi gospodarowanie;
 - kształtowanie zasobów leśnych, w wyniku realizacji wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz zwiększania bioróżnorodności w lasach;
 - zachowanie zasobów glebowych i racjonalne ich wykorzystanie;
 - zarządzanie różnorodnością biologiczną;
 - racjonalne gospodarowanie zasobami złóż kopalin i ich ochrona;
 - ochrona i kształtowanie krajobrazu;
 - b) uwzględnianie w polityce przestrzennej wymogów ochrony środowiska, w tym kształtowanie spójności terytorialnej i funkcjonalnej przestrzeni przyrodniczej:
 - obejmowanie ochroną prawną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz podnoszenie rangi ochronnej obszarów chronionych;
 - uwzględnianie ustaleń planów ochrony, planów zadań ochronnych form ochrony przyrody w dokumentach planistycznych;
 - c) ochrona środowiska kształtującego warunki życia człowieka:
 - ustala się zachowanie i ochronę zasobów wodnych oraz osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych;
 - ochrona wód podziemnych, w tym w szczególności głównych zbiorników wód podziemnych, będących strategicznymi zasobami wód, stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę;
 - ochrona klimatu i zapewnienie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego oraz przeciwdziałanie źródłom zanieczyszczeń w celu zachowania dobrego stanu areosanitarnego;
 - dążenie do uzyskania dobrego stanu klimatu akustycznego;
 - ochrona ludności przed wzrostem promieniowania elektromagnetycznego, poprzez uwzględnianie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym przy lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne;
 - ochrona ludności oraz środowiska przyrodniczego przed potencjalnym wystąpieniem poważnych awarii oraz przed substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie;
 - ochrona przed zagrożeniami wywołanymi przez czynniki naturalne;
 - d) zapobieganie powodzi oraz jej negatywnym skutkom dla życia i zdrowia ludzi, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej i środowiska;
 - e) ochrona dziedzictwa kulturowego i kształtowanie tożsamości regionalnej:
 - zachowanie, ochrona i wzmacnianie tożsamości oraz różnorodności kulturowe regionu znajdujących swój wyraz w zachowanych elementach historycznych;
 - zachowanie, zabezpieczenie, ochrona i utrzymanie zasobów dziedzictwa materialnego i niematerialnego;
 - wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki, edukacji i promocji wartości krajobrazowych;
2. W zakresie rozwoju sieci osadniczej:
 - a) kształtowanie policentrycznej struktury sieci osadniczej – Świętajno należy do najniższej w hierarchii sieci osadniczej - ośrodka wiejskiego,
 - b) zrównoważony rozwój ośrodków osadniczych w celu kształtowania spójności terytorialnej oraz poprawy jakości życia mieszkańców:
 - rozwój ośrodków wiejskich z uwzględnieniem ich specyfiki, ukierunkowany na odpowiednio ich wiodącą funkcję: rolniczą, turystyczno-rekreacyjnej, wielofunkcyjną,
 - zapewnienie dostępu do usług podstawowych,
 - kształtowanie atrakcyjności i budowanie konkurencyjności ośrodków osadniczych,
 - poprawa jakości życia mieszkańców.
3. W zakresie rozwoju gospodarczego do najważniejszych celów zaliczono:

- a) wzrost konkurencyjności regionu:
 - rozwój przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji województwa zidentyfikowanych w „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025”,
 - tworzenie warunków dla rozwoju integralnych specjalizacji województwa,
 - wzmacnianie rozwoju ośrodków gospodarczych o znaczeniu lokalnym (Szczytno);
- b) wzrost wielopłaszczyznowej współpracy gospodarczej z województwami sąsiadującymi, obwodem kaliningradzkim oraz regionem bałtyckim;
- c) rozwój przemysłu, przetwórstwa i produkcji w ramach inteligentnych specjalizacji
 - rozwój innowacyjnych gałęzi przemysłu i usług, poprzez wspieranie przedsiębiorstw innowacyjnych, w tym z wykorzystaniem: transferu wiedzy oraz innowacji, współpracy przedsiębiorstw z ośrodkami naukowo-badawczymi) oraz przemysłu technologii informacyjno-komunikacyjnych,
 - wzmacnianie aktywności gospodarczej, w ośrodkach gospodarczych oraz na obszarach wysokiej aktywności gospodarczej,
 - kształtowanie przestrzeni dla rozwoju przemysłu na terenach zurbanizowanych poprzez lokalizowanie zakładów produkcyjnych na terenach o rozbudowanej infrastrukturze oraz dobrej dostępności komunikacyjnej,
 - ograniczanie negatywnego oddziaływania gospodarki na środowisko i jakość życia mieszkańców.

Gmina Świętajno zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa należy do gmin o wysokiej aktywności gospodarczej, wiąże się to z oddziaływaniem ośrodka gospodarczego o znaczeniu lokalnym I – stopnia oraz wewnętrznymi uwarunkowaniami gminy. Na rysunku 1 przedstawiono ośrodki gospodarcze i obszary aktywności gospodarczej.

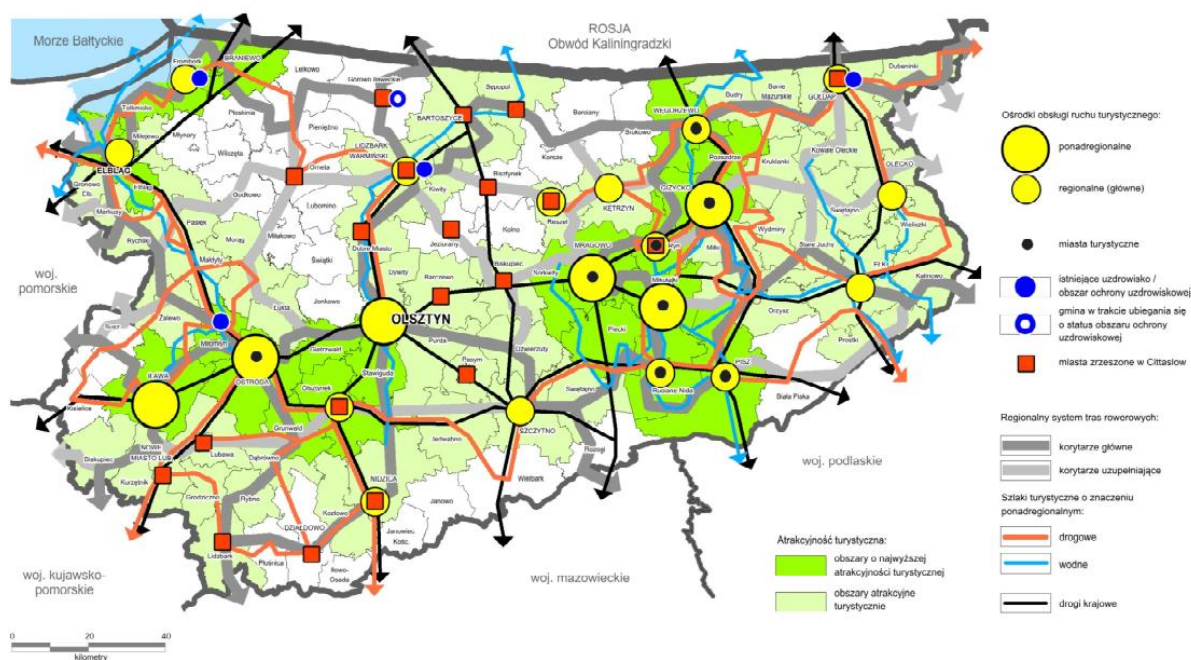

Rysunek 1. Gmina Świętajno na tle ośrodków gospodarczych i obszarów aktywności gospodarczej
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2018

4. W zakresie rozwoju turystycznego jako wiodącej gałęzi gospodarki wyróżniono wykorzystanie potencjału turystycznego województwa jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego:
 - racjonalne korzystanie z zasobów i walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych dla rozwijania turystyki,

- promowanie i wzmacnianie pozycji województwa na krajowym i zagranicznym rynku turystycznym,
- rozwój i kreowanie produktów turystycznych oraz powiązań sieciowych w oparciu o istniejące zasoby i walory, w celu wydłużenia sezonu turystycznego oraz zwiększenia konkurencyjności turystycznej regionu,
- rozwój form i rodzajów turystyki oraz rozwijanie infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i okołoturystycznej w oparciu o istniejące uwarunkowania i zasoby, w szczególności na obszarach charakteryzujących się atrakcyjnością turystyczną:
 - rozwój kajakarstwa, w szczególności na rzekach: Łyna, Krutynia, Węgorapa, Pisa, Wel, Elk, Lega;
 - rozwój turystyki kwalifikowanej rowerowej na obszarze całego województwa w oparciu o regionalny system tras rowerowych województwa.
 - rozwój turystyki poznawczej, w tym: krajobrazowej, kulturowej oraz „eventowej”

Prze gminę Świętajno przebiega główny korytarz regionalnego systemu tras rowerowych oraz szlak turystyczny o znaczeniu ponadregionalnym. Jednostkę zaliczano do obszarów atrakcyjnych turystycznie. Zasady realizacji polityki przestrzennej województwa w zakresie turystyki przedstawiono na rysunku 2.

Rysunek 2. Rola gminy Świętajno w sieci turystycznej województwa

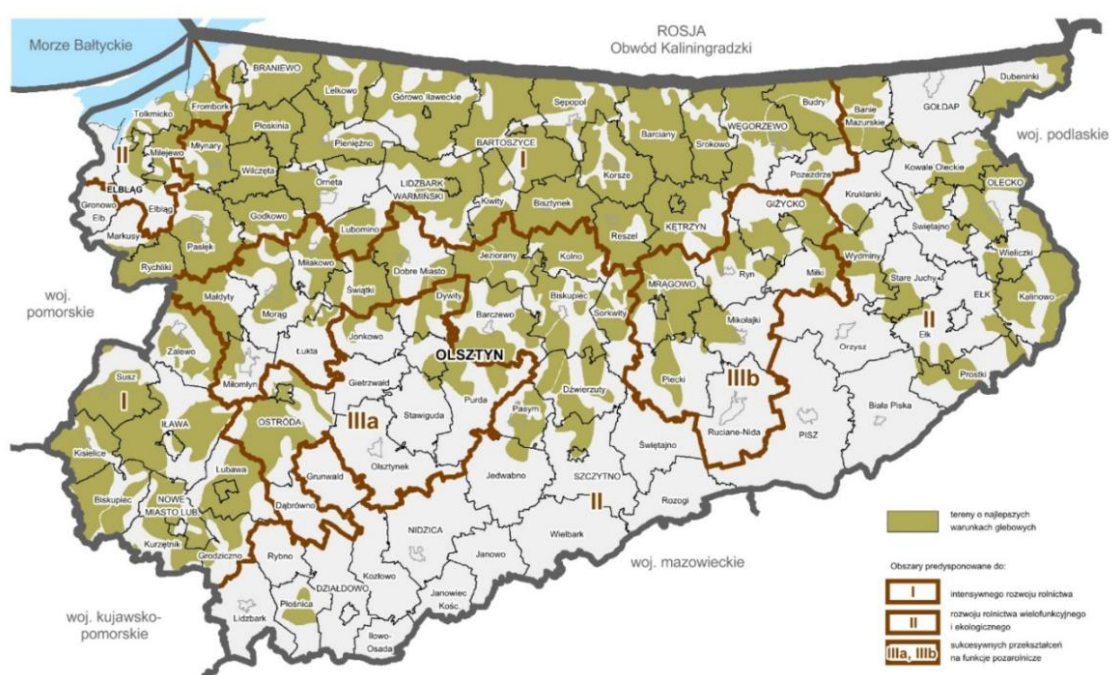
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2018

5. W zakresie rolnictwa i leśnictwa:

- a) Zrównoważone i efektywne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa wielofunkcyjnego,
 - gospodarowanie zgodne z zasadami ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
 - przy wyborze lokalizacji wielkopowierzchniowych gospodarstw rolnych (zwłaszcza związanych z przemysłowym chowem i hodowlą zwierząt) należy uwzględnić ich potencjalnie niekorzystny wpływ na istniejącą i planowaną zabudowę przeznaczoną na stały pobyt ludzi,
 - optymalne wykorzystanie lokalnych surowców do rozwijania przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - poprawa efektywności gospodarowania poprzez specjalizację terytorialną

- produkcji rolnej,
- utrzymanie i poprawa prawidłowej struktury obszarowej gospodarstw, zwłaszcza na terenach o najlepszych warunkach gospodarowania poprzez prowadzenie prac scaleniowych,
- ograniczenie przeznaczenia najlepszych gleb (klasy I-III) na cele nierolnicze,
- racjonalne wspieranie działań związanych z produkcją biomasy, biopaliw i biokomponentów wykorzystywanych jako odnawialne źródło energii z zachowaniem zasad dotyczących ochrony produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu gospodarstw wielofunkcyjnych z możliwością prowadzenia działalności agroturystycznej.

Gmina Świętajno znajduje się w strefie najmniej korzystnej dla intensywnego rozwoju rolnictwa, gdzie wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej znajduje się na poziomie poniżej 55 pkt. Zgodnie z kierunkami rozwoju rolnictwa wskazanymi w PZPW 2018 obszar gminy przypisano do strefy II - obszarów preferowanych do rozwoju rolnictwa wielofunkcyjnego i ekologicznego. Sytuację gminy na tle województwa przedstawiono na rysunku 3.

Rysunek 3. Gmina Świętajno na tle kierunków rozwoju rolnictwa

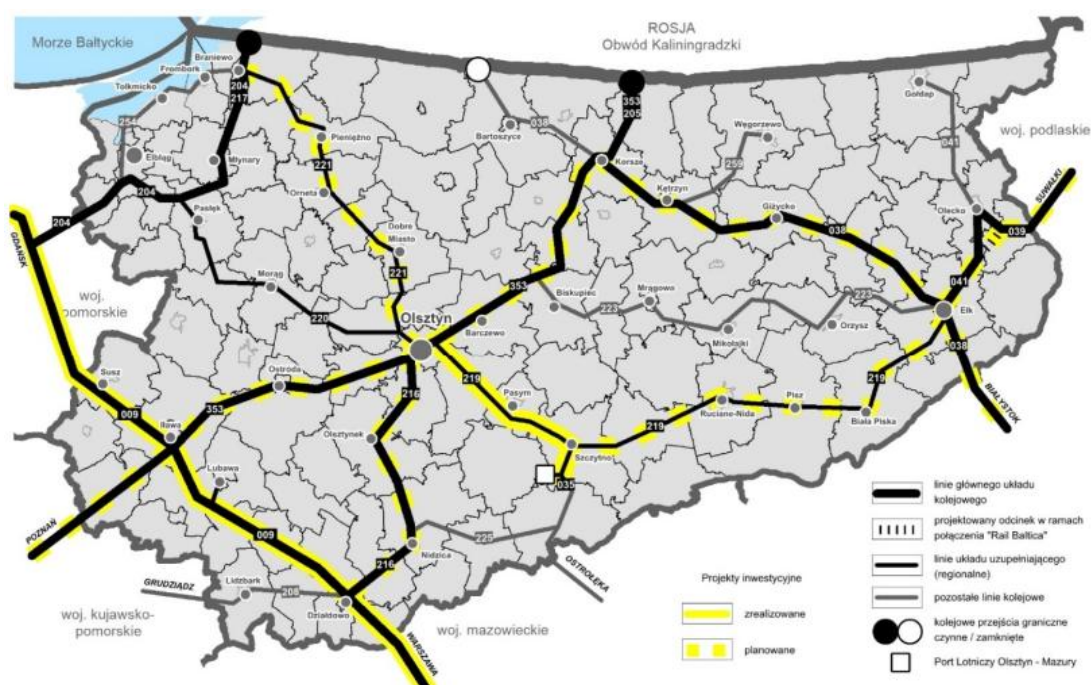
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2018

6. W zakresie systemów transportowych i komunikacyjnych:

- a) osiągnięcie spójności systemu transportowego regionu w celu zwiększenia dostępności zewnętrznej i wewnętrznej oraz zmniejszenia kosztów transportu
 - poprawa warunków funkcjonowania infrastruktury transportowej o znaczeniu krajowym, międzyregionalnym i regionalnym, w tym: infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej,
 - poprawa dostępności komunikacyjnej lotniska regionalnego w Szymanach: z Olsztyna i innych części województwa, szczególnie poprzez przebudowę drogi nr 53,
 - integracja systemów transportowych i zmniejszenie kosztów transportu dla potrzeb publicznego transportu zbiorowego, poprzez powiązanie miejsc przesiadkowych z systemem parkingów dla samochodów i rowerów, uwzględniając przy tym konieczność rozwoju ścieżek rowerowych,
 - sukcesywne wyposażenie dróg w infrastrukturę uzupełniającą, w tym obiekty obsługi podróżnych i ścieżki rowerowe,

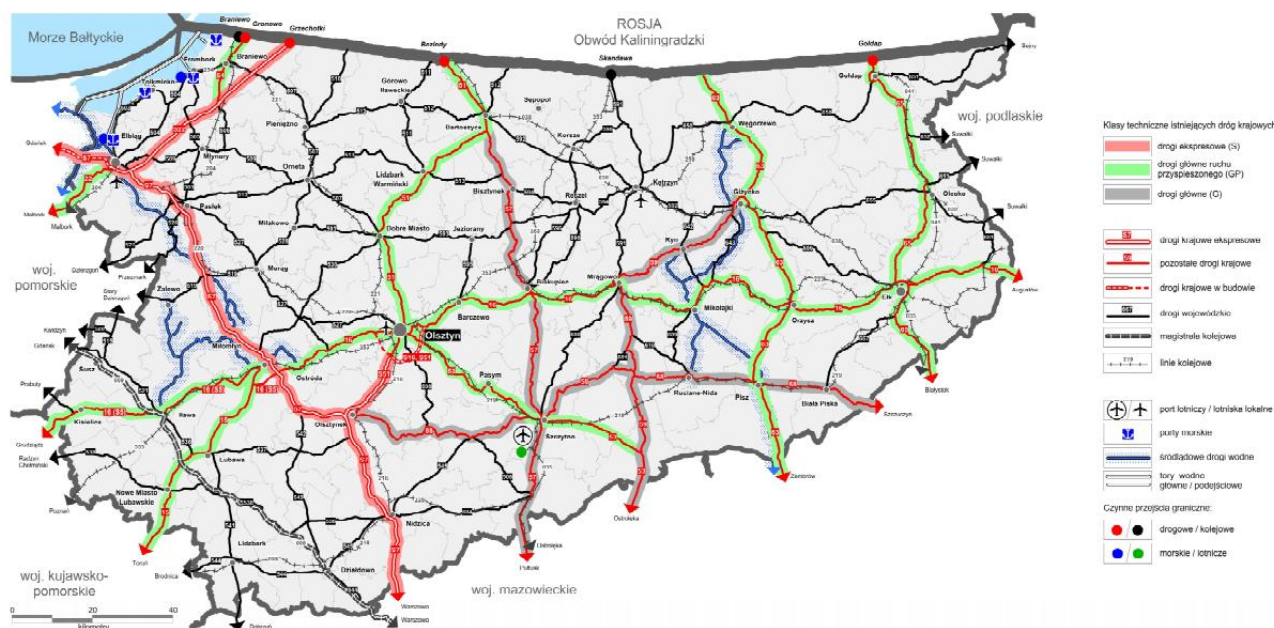
- remonty dróg wojewódzkich,
- działania w zakresie obiektów mostowych w celu doprowadzenia do likwidacji ograniczeń i poprawy ich stanu technicznego,
- sukcesywne inwestycje w infrastrukturę towarzyszącą (chodniki, zatoki autobusowe, ścieżki rowerowe),
- realizacja programów podnoszących bezpieczeństwo użytkowników dróg oraz ochronę infrastruktury drogowej,
- integracja systemów transportowych i zmniejszenie kosztów transportu dla potrzeb publicznego transportu zbiorowego, poprzez rozwój autobusowych i kolejowych przewozów pasażerskich – utrzymanie i przywracanie przewozów osobowych,
- rozwój infrastruktury komunikacyjnej z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z funkcjonowania środowiska przyrodniczego i stanu jego zasobów
- zwiększenie roli transportu szynowego, jako alternatywnego w stosunku do transportu drogowego, poprzez tworzenie szerokiej oferty połączeń międzyregionalnych i regionalnych,
- modernizacja, w celu osiągnięcia odpowiednich prędkości przewozowych linii kolejowej Szczytno – Ełk,
- poprawa stanu technicznego dworców i przystanków kolejowych,
- rozwój Portu Lotniczego Olsztyn – Mazury w Szymanach, jak również usług lotniskowych oraz strefy okołolotniskowej, w tym m.in. rozwijanie działalności usługowej, komercyjnej, przemysłowej,
- kontynuacja działań zmierzających do rozbudowy infrastruktury lotniskowej,
- zapewnianie sprawnych powiązań komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) lotniska z Olsztynem oraz z pozostałymi obszarami w regionie – priorytety stanowią przebudowa drogi krajowej nr 53 i modernizacja linii kolejowej nr 219 na odcinku Szczytno – Pisz – Ełk.

Schematy rozwoju sieci drogowej i kolejowej województwa warmińsko Mazurskiego przedstawiono na rysunkach 4 i 5.

Rysunek 4. Gmina Świętajno na tle docelowego układu połączeń kolejowych

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2018

Rysunek 5. Gmina Świętajno na tle głównego układu systemu transportowego w województwie
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2018

7. W zakresie systemów infrastruktury technicznej:
 - a) sprawnie funkcjonowanie systemów zaopatrzenia w wodę:
 - racjonalne gospodarowanie zasobami wód do celów użytkowych,
 - rozbudowę i modernizację gminnych systemów zaopatrzenia w wodę;
 - b) sprawnie funkcjonujące systemy utylizacji ścieków:
 - na terenach zurbanizowanych i obszarach objętych formami ochrony przyrody utylizację ścieków należy prowadzić w oparciu o systemy kanalizacji sanitarnej i zbiorcze oczyszczalnie ścieków,
 - realizacja systemów kanalizacyjnych w ramach ustanawianych aglomeracji zgodnie z „Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych”,
 - realizacja systemów zbiorczej kanalizacji poza aglomeracjami,
 - Indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej poza ustanowionymi aglomeracjami można realizować na terenach położonych w bezpośrednich zlewniach jezior przy zastosowaniu stosowane wyłącznie szczelnych zbiorniki bezodpływowe, na pozostałych terenach, w szczególności przy zabudowie rozproszonej, możliwe jest stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - w miejscowościach wiejskich oraz w zespołach zabudowy rekreacyjnej rekomenduje się stosowanie zbiorczych oczyszczalni ścieków;
 - c) spójny i sprawnie funkcjonujący system przesyłu i dystrybucji gazu:
 - zwiększenie dostępności do gazu przesyłowego w obrębie całego województwa,
 - rozbudowa i wzmocnienie systemu gazociągów przesyłowych i dystrybucyjnych;
 - d) zwiększenie stopnia bezpieczeństwa energetycznego:
 - rozbudowa i wzmocnienie elektroenergetycznych systemów przesyłowych w obrębie województwa,
 - Rozbudowa i modernizacja elektroenergetycznej sieci rozdzielczej;
 - e) poprawa efektywności dostaw i zużycia energii elektrycznej:
 - modernizacja sieci elektroenergetycznej optymalizująca jej parametry,
 - wprowadzenie rozwiązań służących efektywności energetycznej regionu,
 - budowa inteligentnych sieci i układów pomiarowych;
 - f) zwiększanie wytwarzania energii z OZE:
 - rozwój energetyki OZE,
 - możliwość lokalizowania instalacji wykorzystujących energię z OZE na terenie

- całego województwa z uwzględnieniem odpowiednich przepisów odrębnych,
 - monitorowanie rozwoju instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł energii na obszarze województwa w celu zapobiegania potencjalnym konfliktom w zakresie zagospodarowania przestrzennego, degradacji przyrody i krajobrazu, pogorszenia jakości życia mieszkańców;
 - g) sprawnie funkcjonujące, efektywne systemy ciepłownicze oraz indywidualne zaopatrzenie w ciepło:
 - eliminacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła oraz stosowanie niskoemisyjnych i zeroemisyjnych technologii grzewczych,
 - stosowanie technologii zmniejszających zapotrzebowanie i zużycie energii cieplnej,
 - Zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii OZE oraz lokalnych surowców energetycznych,
 - budowa nowych źródeł ciepła w oparciu o wysokosprawne technologie z wykorzystaniem efektu synergii;
 - h) integracja telekomunikacyjna w województwie:
 - rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej na obszarze województwa,
 - rozwój społeczeństwa informacyjnego.
8. W zakresie gospodarki odpadami:
- a) zintegrowanie i usprawnienie systemu gospodarki odpadami w sposób zapewniający ochronę środowiska i ochronę zdrowia ludzi,
 - b) budowę instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów, kompostowni odpadów ulegających biodegradacji.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego uchwalonym przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałą nr XXXIX/832/18 z dnia 28 sierpnia 2018 roku (Dz. Woj. War.-Maz. z 2018 r. poz. 4173) wskazano rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa. W projekcie Studium wpisano następujące zadania wynikające z ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego:

- prace na linii kolejowej nr 219 na odcinku Ełk – Szczytno [projekt o znaczeniu makroregionalnym] – na podstawie Dokumentu implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. oraz Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku i Kontrakt Terytorialny dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- budowa GPZ Świętajno wraz z liniami 110 kV - na podstawie Planu Rozwoju na lata 2017-2022. ENERGAOPERATOR S.A.;
- modernizacja linii 110kV Szczytno – Ruciane-Nida - na podstawie Planu Rozwoju na lata 2017-2022 w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej – na podstawie Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- budowa i rozbudowa Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) – na podstawie Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022;
- budowa instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów, kompostowni odpadów ulegających biodegradacji – na podstawie Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO DO ROKU 2025.

Cel główny strategii *Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy*, przy czym:

- spójność ekonomiczna oznacza wzrost gospodarczy umożliwiający osiągnięcie i utrzymanie przez województwo udziału własnego w produkcie krajowym brutto na poziomie co najmniej 3%,

- spójność przestrzenna to włączenie się województwa (formalne i jakościowe) do głównej sieci infrastruktury transportowej w Polsce oraz w transeuropejską sieć korytarzy transportowych,
- spójność społeczna rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy i wzrost przedsiębiorczości (oferta nowych miejsc pracy skierowana zostanie przede wszystkim do ludzi młodych z uwagi na ich naturalną aktywność, mobilność, otwartość na zdobywanie nowych kwalifikacji), a także poprawę warunków życia ludności (w szczególności dostępu do usług publicznych) zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej.

Strategia wskazuje, że problemy dotyczące gospodarki, zasobów ludzkich oraz infrastruktury i aspektów przestrzennych najbardziej widoczne są na obszarach wiejskich, które jednocześnie pozbawione są wielu atutów decydujących o możliwościach oddolnego pobudzania rozwoju.

Poprawa spójności wewnętrznej województwa warmińsko – mazurskiego oznacza wyrównywanie dysproporcji rozwojowych we wszystkich aspektach: ekonomicznym, przestrzennym i społecznym. Dotyczy to warunków rozwoju przedsiębiorczości i promocji, tworzenia nowoczesnej infrastruktury technicznej i warunków do zdobywania współczesnej wiedzy. Całość tych działań ukierunkowana będzie na powstawanie miejsc pracy i zmniejszenie bezrobocia oraz poprawę poziomu życia mieszkańców zarówno miast, jak i wsi.

Strategia rozwoju województwa warmińsko – mazurskiego w horyzoncie 2025 r. wskazuje trzy priorytety, które w szerokim rozumieniu obejmują całość zjawisk społeczno – gospodarczych włącznie z relacjami ze środowiskiem przyrodniczym:

- Priorytet 1 Konkurencyjna gospodarka. Cele operacyjne priorytetu *konkurencyjna gospodarka* przewidują wzrost konkurencyjności poprzez podnoszenie poziomu technologiczno-organizacyjnego oraz polepszanie jakości produktów i usług, w tym wspieranie transferu technologii i innowacji, poprawę i rozwój jakości produkcji i usług, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz wspieranie rozwoju leśnictwa i gospodarki leśnej, systemu produkcji żywności wysokiej jakości i potencjału turystycznego.
- Priorytet 2 Otwarte społeczeństwo. Cele operacyjne priorytetu *otwarte społeczeństwo* przewidują różnorodną i dostępną edukację ekologiczną, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, wzrost atrakcyjności bazy sportowo-rekreacyjnej oraz poprawę jakości i ochronę środowiska (utrzymanie dobrego stanu i jakości wód, poprawę jakości i ochronę powierzchni ziemi, poprawę jakości i ochronę powietrza oraz zachowanie walorów krajobrazowych).
- Priorytet 3 Nowoczesne sieci. Cele operacyjne priorytetu *nowoczesne sieci* przewidują rozwój komunikacji wodnej i rozwój zintegrowanego transportu publicznego w ośrodkach miejskich, rozwój sieci nośników energii, udział w tworzeniu ponadregionalnych powiązań sieciowych w zakresie kreowania wszechstronnego rozwoju obszarów leśno-pojeziernych i ponadregionalnych produktów turystycznych oraz rozwój monitoringu środowiska.

Przyjęcie Studium wpisuje się w oś priorytetową Otwarte społeczeństwo, gdzie wzrost aktywności społecznej będzie następował wskutek realizacji celu operacyjnego *poprawa jakości i ochrona środowiska – stosowanie zasady trwałego rozwoju wymaga ciągłego myślenia o środowisku przyrodniczym przez pryzmat przyszłych pokoleń*. W tym celu przewidziane są działania z zakresu ochrony: *wód, powierzchni ziemi, powietrza oraz zachowania walorów krajobrazowych*. Projekt Studium jest zgodny z założeniami osi priorytetowej Nowoczesne sieci, celem strategicznym *Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych*.

STRATEGIA GMINY ŚWIĘTAJNO NA LATA 2016-2023.

Gmina Świętajno posiada aktualną Strategię Rozwoju Gminy opracowaną w październiku 2016 roku obejmującą perspektywę rozwoju do roku 2023 zatytułowaną „Strategia Gminy Świętajno na lata 2016-2023”. Strategia gminy to perspektywiczny plan, który określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci celów i zadań operacyjnych oraz wskazuje środki finansowe i ich źródła niezbędne do realizacji przyjętych celów i zadań.

Zgodnie z dokumentem określono wizję jako „Świętajno – gmina rozwijająca się, atrakcyjna dla mieszkańców, turystów i inwestorów.” Natomiast misja gminy to „Świętajno – gmina atrakcyjnie promująca swe walory naturalne turystyczne, rozwijając infrastrukturę i zasoby ludzkie”.

Gmina Świętajno pod względem położenia znajduje się w oddziaływaniu miasta Szczytno, przy czym w strukturze sieci osadniczej województwa odgrywania marginalną rolę. Szczytno i miasto wojewódzkie Olsztyn przyczyniają się do odpływu ludności z obszaru gminy ze względu na perspektywę wyższej jakości życia, związanej z atrakcyjniejszym rynkiem pracy.

Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego jest to obszar, w którym do wiodących gałęzi gospodarki należy budownictwo, produkcja wyrobów drewnianych, transport drogowy i turystyka.

Pod względem rozwoju głównych korytarzy transportowych położenie gminy jest korzystnie - przez brzoża gminy Świętajno przebiegają trzy drogi krajowe, które stanowią perspektywę rozwoju gospodarczego i turystycznego.

Gmina Świętajno odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, z dużym udziałem powierzchni prawnie chronionych. Przesądza to o ograniczonych możliwościach wzrostu działalności produkcyjnej i przemysłowej. Jednocześnie stwarza szansę na rozwój usług turystycznych, które przy zagospodarowaniu terenu uwzględnią potrzeby ochrony oraz potrzeby podniesienia aktywności obszaru dla turystyki. Walory środowiskowe mogą przyczynić się do ożywienia ekonomicznego gminy.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W niniejszej prognozie zastosowano metodę opisową polegającą na analizie materiału składającego się na treść kierunków zagospodarowania przestrzennego i polityki przestrzennej oraz uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy zawartych w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno oraz analizę rysunków stanowiących integralną część opracowania zatytułowanych „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Świętajno” i „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno”.

Sposób opracowania prognozy został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, w którym nakreśla się jedynie kierunki działań, po to żeby w podejmowanych następnie opracowaniach planistycznych (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) określić szczegółowe rozwiązania.

Pierwszym etapem prac nad prognozą było rozpoznanie uwarunkowań środowiska w oparciu o dostępne materiały i dokumenty planistyczne, które następnie posłużyły do określenia diagnozy stanu środowiska na terenie gminy Świętajno. Następnie zapoznano się z projektem Studium oraz dokonano wizji terenowych. Wnioski wynikające z badania uwarunkowań środowiskowych stanowiły przesłanki przy konstruowaniu ostatecznych ustaleń projektu Studium. W trakcie prac prowadzone były konsultacje branżowe pomiędzy projektantami projektu Studium, a autorami niniejszej prognozy.

Przed opracowaniem prognozy analizie poddano zawarte w projekcie Studium ustalenia pozwalające określić potencjalne znaczące oddziaływania tych ustaleń na środowisko. Należy jednak pamiętać, że są to ustalenia ogólne będące wytycznymi do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną szczegółowe parametry i wskaźniki zagospodarowania poszczególnych terenów. Należy również podkreślić, że na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze inwestycji, które będą realizowane na obszarze gminy Świętajno. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w gminie Świętajno.

W procedurze rozpatrywania oddziaływań ustaleń projektu Studium na środowisko uwzględniono wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Ocenę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych określonych na drodze ustaleń – konsultacji wszystkich projektantów. W ocenie wykorzystano ogólną metodę prostego

prognozowania, posługując się metodą analogii do oddziaływań istniejących tego typu przedsięwzięć jak.: dróg, linii elektroenergetycznych, terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, turystycznej i rekreacyjnej itd.

W granicach obszarów Natura 2000 działania monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu celów działań ochronnych prowadzone są przez kompetentne organy jako: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Wójt Gminy) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na terenie gminy, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu projektu Studium.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Studium przedstawiają się następująco:

- Prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę.
- Rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze bądź zmiany funkcji terenu.
- Ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem.
- Ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych.
- Ocena warunków i jakości klimatu akustycznego.
- Oceny rozwoju gospodarczego.
- Powierzchnię urządzonych terenów zieleni.

Realizacja ustaleń projektu Studium, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, będzie monitorowana przez organy ochrony środowiska, w każdym przypadku lokalizacji inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w postępowaniach w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W przypadku lokalizacji inwestycji, względem której stwierdzono okoliczności wskazujące na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko organ ochrony środowiska może zobowiązać inwestora do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy *prawo ochrony środowiska* monitoring pól elektromagnetycznych jest prowadzony w ramach państwowego monitoringu środowiska. Do kontroli przestrzegania dopuszczalnych poziomów hałasu od linii elektroenergetycznej jest uprawniony każdy wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, którego laboratoria są wyposażone w przenośną aparaturę umożliwiającą pomiar natężenia hałasu.

Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Gminy.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na rodzaj i zasięg projektowanych kierunków zagospodarowania gminy Świętajno wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY JEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

5.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

Sieć osadniczą Gminy Świętajno tworzą 24 wsie położone wśród obszarów cennych przyrodniczo, charakteryzujących się dużą różnorodnością biologiczną i krajobrazową. W większości są dobrze skomunikowane ze stolicą powiatu – Szczytnem, od którego Świętajno dzieli odległość 18 km. Ponadto przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 53 (Olsztyn-Ostrołęka), droga krajowa nr 59 (Giżycko-Rozogi) oraz linia kolejowa nr 219 Olsztyn-Ełk.

Gmina wiejska Świętajno stanowi typową gminę mazurską, charakteryzującą się znacznym zróżnicowaniem sieci osadniczej, wynikającym przede wszystkim z różnych uwarunkowań geograficznych i kulturowych. Do podstawowych czynników geograficznych kształtujących przestrzeń gminy należą: wysoka lesistość, występowanie jezior oraz zróżnicowanie w zakresie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (jakości gleb). Udział gruntów leśnych w powierzchni gminy wynosi ok. 63%, przy czym znaczna część lasów należy do obszarów chronionych Puszczy Piskiej. Lesistość terenu jest dwa razy wyższa od średniej w województwie warmińsko - mazurskim. Grunty rolne stanowią niespełna 25% powierzchni gminy, z czego ponad połowa to użytki zielone. Znaczna część obszaru pokryta jest wodami powierzchniowymi oraz obszarami objętymi prawną ochroną. Poszczególne komponenty środowiskowe przyczyniają się do nierównomiernego rozmieszczenia zabudowy na obszarze gminy Świętajno. Drugim istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój sieci osadniczej jest układ komunikacyjny. Podając ocenę położenia poszczególnych miejscowości należy wskazać liniowy rozkład, północno-wschodni w kierunku południowo-zachodnim, poszczególnych miejscowości. Główną determinantą są lokalne drogi powiatowe, wzdłuż których rozwijała się zabudowa.

Miejscowość Świętajno położona w południowo-zachodniej części obszaru, stanowi dominantę w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, pełniąc szereg funkcji m.in. ośrodka administracyjnego, kulturalnego, oświatowego.

Część północna gminy to obszar o najniższej gęstości zaludnienia w gminie. Obejmuje obszar Mazurskiego Parku Krajobrazowego o wysokich walorach przyrodniczych oraz krajobrazowych. Plan ochrony parku wpływa na znaczne ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzeni i realizacji nowej zabudowy. Na tym terenie zlokalizowane są nieliczne przysiółki leśne oraz mała mazurska wieś Powalczyn o funkcji turystycznej z zachowaną zabudową drewnianą. W pobliżu dróg powiatowych ulokowane są różne formy usług turystycznych: domki letniskowe, campingi oraz pola biwakowe. Współistniejącą formą jest zabudowa mieszkaniowa o charakterze rezydencjonalnym wśród kompleksów leśnych. Część południowa gminy to zdecydowanie odmienny charakter zabudowy. Niewielkie miejscowości składające się z kilkunastu siedlisk rolniczych, o typowym dla regionu południowych Mazur układzie ulicówki, położone wśród użytków rolnych (najczęściej łąk). Zlokalizowane w niewielkiej odległości względem siebie miejscowości takie jak Zielone, Konrady, Biały Grunt, Stare Czajki, Nowe Czajki, Jerominy tworzą gęstszą sieć komunikacyjną w tej części gminy. Część zachodnia to obszar oddziaływania miasta powiatowego Szczytna, zwłaszcza w odniesieniu do terenów miejscowości Jerutki i Jeruty, gdzie rozwija się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W centralnej części gminy osadnictwo wiejskie (historyczne) miesza się z nowym osadnictwem mieszkaniowym. Ten rodzaj zabudowy obejmuje kilka obszarów w środkowej części gminy w pobliżu jezior Piasutno i Świętajno, do których należą miejscowości Kolonia, Piasutno i Świętajno. Uzupełnieniem zabudowy wiejskiej w tej części obszaru jest rozwijająca się zabudowa usługowa i produkcyjna związana z prowadzoną na tych terenach działalnością gospodarczą. Wieś gminna Świętajno rozwija się na bazie historycznego założenia ruralistycznego. Istnieją dwa rozbieżne źródła historyczne określające początki istnienia miejscowości, zgodnie z którymi powstała ona w wyniku osadnictwa szkatułkowego bądź jako osada smolarzy. Układ zabudowy w miejscowości wskazuje iż pierwotnie była to wieś o typie owalnicy, który z czasem przekształcił się w wielodrożnicę. Obecnie układ wsi jest znacznie bardziej zróżnicowany, gdyż od strony północnej dawna tkanka urbanistyczna „obrosła” osiedlami

zabudowy jednorodzinnej, natomiast na południowym – zachodzie wykształciła się zabudowa wielorodzinna. Analizując sposób zabudowy tych osiedli można stwierdzić, że w większości są to dobrze zaprojektowane układy urbanistyczne, wyposażone w infrastrukturę techniczną i utwardzone drogi osiedlowe. Część wschodnia to tereny o znaczących walorach turystyczno–rekreacyjnych. Główną jednostką osadniczą w tej części gminy jest miejscowość Sychowo, która pełni również funkcję drugiego ośrodka wielofunkcyjnego. Wieś zlokalizowana nad jeziorem Sychowskim pośród dużych kompleksów leśnych posiada dobre połączenie komunikacyjne (droga krajowa i linia kolejowa). W miejscowościach ościennych rozwój zabudowy rekreacji indywidualnej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, stwarza presję na tereny nadjeziorne (np. Połom, Kierwik, Koczek, Bystrz).

W celu charakteryzowania zabudowy na terenie gminy Świętajno wyznaczono grupy obiektów jednorodnych pod względem pełnionej funkcji, rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych, a także uwarunkowań historycznych. Pierwszą wydzieloną grupą jest zabudowa mieszkaniowa, którą należy traktować łącznie z zabudową zagrodową. Do grupy tej zaliczono obiekty zabudowy mieszkaniowej wiejskiej (jednorodzinnej i zagrodowej), jak również budynki rekreacji indywidualnej ze względu na ich gabaryty oraz intensywność zabudowy. W grupie zabudowy usługowej wyróżniono budynki handlowe, usług turystycznych, obsługi rolnictwa, a także budynki usług publicznych jak, kościoły, szkoły, remizy strażackie, świetlice wiejskie i inne obiekty. Z pozostałej zabudowy wyodrębniono obiekty przemysłowe i magazynowo – składowe, stanowiące niekiedy dominantę ze względu na znaczne gabaryty, rozwinięta obróbka drewna (tartaki, fabryka mebli). Ostatnią grupą charakterystyczną dla terenu gminy jest zabudowa związana z obsługą rolnictwa przemysłowego.

W gminie Świętajno do niedawna dominującym typem zabudowy ruralistycznej była zabudowa siedlisk rolniczych związana z prowadzoną działalnością gospodarczą, zlokalizowana w ramach zwartej zabudowy wsi. W południowej części gminy osadnictwo kształtowało się również w postaci zabudowy kolonijnej, charakterystycznej dla zabudowy mazurskiej oraz w postaci osadnictwa spontanicznego. Zabudowa siedliskowa kształtowała się wokół prostokątnego podwórza o średniej powierzchni wynoszącej ok. 3000 m². Przeważnie siedliska zlokalizowane w zwartych obszarach zabudowy obejmują mniejszą powierzchnię niż na terenach otwartych, ze względu na ograniczenia związane z sąsiedztwem innych zagród oraz zabudowy mieszkaniowej, która staje się wiodącą funkcją na obszarach wiejskich w wyniku dywersyfikacji dochodów ludności wiejskiej. W ostatnich kilkunastu latach zabudowa części miejscowości gminy Świętajno (np. Piasutno, Sychowo, Kierwik) poddana została przekształceniom uzyskując charakter wielofunkcyjny (znaczny udział zabudowy rekreacyjnej i typowo mieszkaniowej). Nowa zabudowa rekreacyjna w niektórych wsiach (np. Kierwik, Koczek) zaczęła dominować nad dotychczasowym typem zabudowy. Zmiany dotyczą zarówno rozwiązań architektonicznych (np. detali architektonicznych, bryły budynku, elewacji), jak również rozwiązań urbanistycznych, w których przeważa najczęściej prosty, ortogonalny sposób wydzielenia nowych terenów, odbiegający od dotychczasowego sposobu lokowania zabudowy w miejscowościach. Zabudowa części wsi gminy Świętajno (Sychowo, Świętajno, Piasutno, Kolonia, Kierwik) w wyniku rozwoju osiedli zabudowy mieszkaniowej bez towarzyszących budynków gospodarczych uległa zdecydowanym przekształceniom, uzyskując charakter zbliżony do zabudowy podmiejskiej. Zaobserwować można również w sąsiedztwie istniejącej zabudowy nowe podziały i przeznaczenie na cele nierolnicze terenów wykorzystywanych do tej pory na cele rolne. Istotnym elementem w zagospodarowaniu części miejscowości jest zabudowa produkcyjna związane z przemysłem drzewnym. Uzupełnieniem zabudowy wiejskiej są obiekty po dawnych rolnych gospodarstwach państwowych. W niektórych wsiach bezpośrednio z zabudową mieszkaniową sąsiaduje zabudowa hodowlana (np. Długi Borek).

Cechą charakterystyczną układów ruralistycznych w gminie Świętajno jest zabudowa położona wzdłuż sieci drogowej, brzegów jezior rynnowych, granic kompleksów leśnych, które stanowią naturalną barierę rozwoju miejscowości.

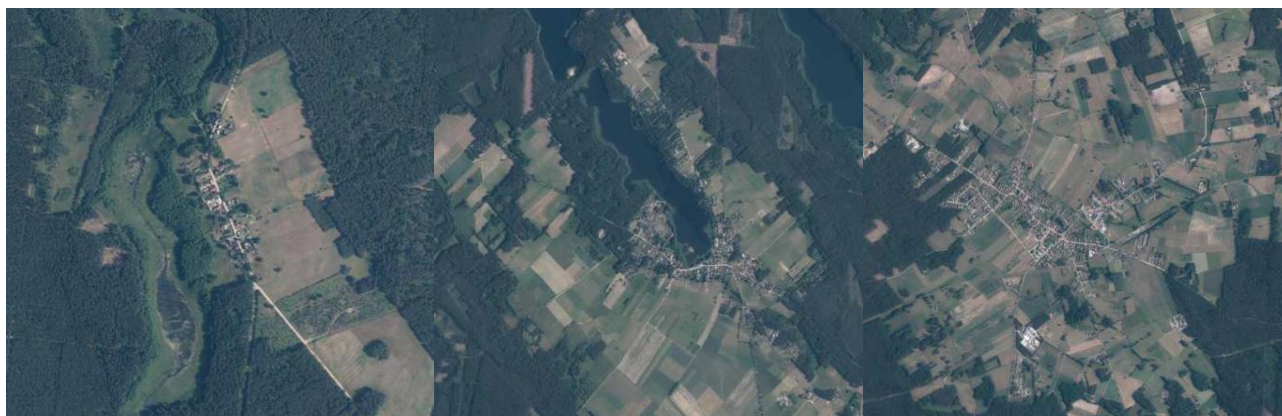
Przeważającą ruralistyczną formą w osadnictwie gminy Świętajno były wsie utworzone na bazie owalnicy i ulicówki oraz towarzysząca zabudowa kolonijna. Układy urbanistyczne części miejscowości w wyniku rozbudowy przekształciły się w układy

wielodrożne, a także *szeregówki nadbrzeżne* budowane wzdłuż linii brzegowej jeziora. Do przykładów rozwiązań typu ulicówka należy wieś Powalczyn i Kolonia, *szeregówki nadbrzeżnej* wieś Piasutno, a wielodrożnicy Świętajno oraz Spychowo. Wymienione wyżej typy wsi charakteryzowały się przeważnie zwartą i regularną zabudową. Składały się z 10-30 gospodarstw, a ich cechą charakterystyczną było to, że działki przeznaczone pod zabudowę były wydzielane z pól uprawnych (na zapleczu zabudowy rozpoczynały się pola uprawne).

Układy ulicowe i szeregowo stopniowo przekształcają się w układy *wielodrożnicowe*, nawiązujące sposobem rozplanowania bardziej do zabudowy osiedli miejskich niż zabudowy typowej na obszarach wiejskich. Ma to związek ze zmianami zachodzącymi w społeczeństwie i przekształceniami strukturalnymi. Słaba jakość gleb charakteryzująca gminę Świętajno przyczynia się do odejścia od tradycyjnej formy działalności rolniczej w kierunku m.in. agroturystyki oraz całkowitego zaprzestania produkcji rolnej. Również na terenach atrakcyjnych turystycznie (np. Spychowo, Piasutno, Kierwik) przekształcenia przestrzenne przerosły swoją skalą dotychczasowe granice wsi, obejmując zabudową pobliskie pola uprawne, które charakteryzują się słabą bonitacją. We wszystkich typach wsi najczęściej zagrody łączyły się bezpośrednio z polami. Z czasem pomiędzy zabudową zagrodową pojawiała się zabudowa o innej funkcji: mieszkaniowa, turystyczna (letniskowa) i usługowa, a układ ulicowy (rzędowy) przekształcał się w układ wielodrożny.

Charakterystycznym układem dla zabudowy regionu mazur zachodnio-południowych są naleciałości zabudowy warmińskiej, czyli wsie w zabudowie kolonijnej. Odległość pomiędzy sąsiednimi zabudowaniami są stosunkowo duże, co jest charakterystyczne dla zabudowy w województwie warmińsko-mazurskim. Siedliska w formie zbliżonej do prostokąta lub kwadratu były lokowane pośród gruntów rolnych i enklaw leśnych na stosunkowo dużych arealach. Charakterystyczne dla tego układu jest to, że do każdego gospodarstwa prowadziła oddzielna droga dojazdowa z drogi głównej i nie stosowano linii zabudowy. Układy kolonijne są widoczne w zabudowie wsi Spychówko i Długi Borek. W części miejscowości zabudowa kolonijna została wchłonięta przez rozwijającą się zabudowę wsi (np. Powalczyn).

Na rysunku 6 przedstawiono przykłady występujących na terenie gminy Świętajno podstawowych typów układów ruralistycznych.

Powalczyn (ulicówka)

Piasutno (szeregówka nadbrzeżna)

Świętajno (wielodrożnica)

Rysunek 6. Podstawowe typy układów ruralistycznych w gminie Świętajno

Na przełomie XVIII i XIX w. nastąpiła zauważalna zmiana w układach zagród wiejskich i detalach architektonicznych poszczególnych budynków. Związało się to rozwojem sztuk rzemieślniczych i prac agrarnych. W formach architektonicznych Mazur poza indywidualnym charakterem zauważalne były wpływy regionów sąsiednich. Na terenach zachodnich mazur współistniejącym typem zabudowy była zabudowa warmińska. Działka siedliskowa najczęściej przybierała formę prostokąta o proporcjach 3:4 i średniej powierzchni ok 3 tys m². Odległość pomiędzy siedliskami wynosząca średnio 700 - 800 m, wynika przede wszystkim ze średniej wielkości gospodarstwa rolnego, jak również tradycji regionalnej. Lokalizacja siedlisk względem siebie zaburzona była występowaniem naturalnych form terenowych, najczęściej w postaci lasów i jezior.

W skład siedlisk rolniczych wchodziły zabudowania gospodarskie wraz z centralnie położonym podwórzem, wygony dla bydła, przyzagrodowe pańniki, sady, ogrody warzywne, ogrody kwiatowe oraz drogi dojazdowe. W układzie kalenicowym, który charakteryzuje się prostokątną działką zorientowaną w stosunku do drogi dłuższym bokiem, budynek mieszkalny zlokalizowany jest z przodu działki, równoległe do drogi. Znajdują się tu jeden, dwa lub trzy budynki gospodarcze, które w poszczególnych wariantach zmieniają swoje położenie względem budynku mieszkalnego. W układzie szczytowym działki o kształcie prostokąta, dłuższym ramieniem przylegają do drogi. Budynek mieszkalny zlokalizowany z przodu działki, prostopadle do drogi. Występują tu, podobnie jak w typie pierwszym, jednego lub dwa budynki gospodarcze, które w poszczególnych wariantach zmieniają swoje położenie względem budynku mieszkalnego. Do budowy zagród rolnych wykorzystywano materiały powszechnie dostępne, takie jak kamienie, drewno, cegłę oraz dachówkę ceramiczną jako pokrycie dachów. Przykłady rozplanowania zabudowy zagrodowej w gminie Świętajno pokazano na rysunku 7.

obwód Piasutno

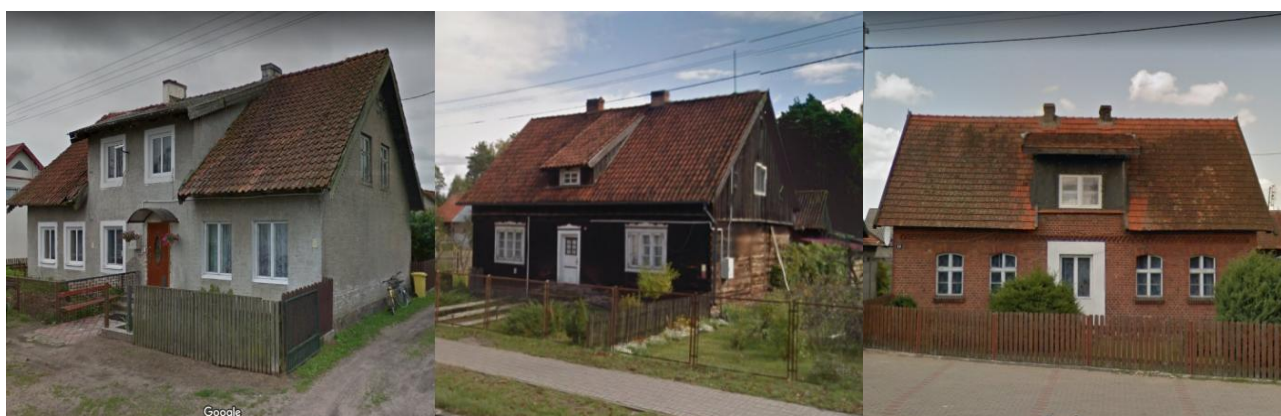
obwód Jaruty

obwód Świętajno

Rysunek 7. Przykład rozplanowanie siedlisk w zabudowie kolonijnej

Na terenie gminy Świętajno występują licznie reprezentowane przykłady mieszkalnej zabudowy drewnianej i murowanej.

Przykłady zabudowy mieszkalnej wiejskiej w gminie Świętajno wskazano na rysunku 8.

dom w Jarutach

dom w Spychowie

dom w Świętajnie

Rysunek 8. Charakterystyczne typy budynków mieszkalnych w zabudowie wiejskiej

Zabudowa mieszkaniowa współczesna pochodzi właściwie z dwóch okresów: lat 70-tych i 80-tych ubiegłego wieku jeżeli chodzi o osiedla zabudowy wielorodzinnej w miejscowości Świętajno i Spychowo oraz początków obecnego wieku, kiedy powstawała zabudowa jednorodzinna budowane według nowych standardów. Analiza zachodzących procesów pozwala na wyróżnienie dwóch typów zabudowy współczesnej występujących na terenie gminy Świętajno:

- zabudowa wielorodzinna zlokalizowana w zachodniej części miejscowości Świętajno, przy drodze w kierunku Szczytna - są to budynki czterokondygnacyjne o dachach dwuspadowych pokrytych blachą, oraz budynki o dachach płaski umieszczone w głębi osiedla oraz zlokalizowana we wschodniej części Spychowa zabudowa wielorodzinna z budynkami czterokondygnacyjnymi o dachach płaskich;
- zabudowa jednorodzinna wolnostojąca, gdzie zdecydowanie brakuje dominującego stylu architektonicznego lub nawiązania do stylu mazurskiego - wśród nowej zabudowy przeważają budynki dwukondygnacyjne z poddaszem użytkowym o wysokości nieprzekraczającej 9,0 m i dachach wielospadowych lub dwuspadowych o kącie nachylenia połąci dachowych z przedziału 30 do 45 stopni (można wyróżnić również budynki parterowe z dachem wielospadowym o kącie nachylenia dachu do 40 stopni (wśród większości nowych budynków widoczna jest tendencja stosowania jasnej – beżowej – kolorystyki elewacji wzbogaconej detalami wykonanymi z kamienia, stali, drewna oraz pokryć dachu w odcieniach grafitu).

Przykłady nowej zabudowy w gminie Świętajno pokazano na rysunku 9.

zabudowa wielorodzinna w Świętajnie

dom jednorodzinny w Świętajnie

dom jednorodzinny w Kolonii

Rysunek 9. Nowa zabudowa mieszkaniowa na terenie gminy Świętajno

Na terenie gminy Świętajno występuje zabudowa związana z prowadzoną działalnością gospodarczą i usługową. Forma architektoniczna i wielkość tych obiektów uzależniona jest od zakresu i specyfiki prowadzonej działalności oraz okresu powstania obiektów. Na terenie gminy zlokalizowane są duże hale przetwórstwa drzewnego oraz rolno – spożywczego. Budynki po dawnym państwowym gospodarstwie rolnym zostały zaadaptowane pod zakład utylizacji odpadów. Obiekty handlowe występujące na terenie gminy, to również budynki dawnych spółdzielni powstałe w latach 70-tych i 80-tych, jak np. budynki w Świętajnie, Spychowie. Obiekty handlowe powstające w ostatnich latach realizowane są zgodnie z dobrymi praktykami urbanistycznymi odzwierciedlając zabudowę sąsiednią w postaci dwuspadowych dachów pokrytych czerwoną dachówką. Placówki użyteczności publicznej takie jak np. świetlice, poczta, szkoła na terenie gminy często lokalizowane są w dawnych tradycyjnych budynkach. Kształtem i proporcjami zbliżone do tradycyjnych budynków mieszkalnych. Lokalizowane w centralnych częściach miejscowości. Wygląd nowych budynków, w których mieszczą się placówki publiczne i materiał wykorzystany do ich powstania, uzależniony jest od okresu realizacji obiektów. Przeważnie są to obiekty otynkowane, z wykonaną termoizolacją, o dachach płaskich (np. urząd gminy) lub dachach dwuspadowych, pokrytych dachówką ceramiczną lub materiałem do niej zbliżonym w kolorze czerwonym bądź zbliżonym odcieniem. Przykłady pozostałej zabudowy na terenie gminy Świętajno pokazano na rysunku 10.

budynek poczty w Świętajnie

budynek gastronomiczny

fabryka mebli

Rysunek 10. Przykłady różnej zabudowy na terenie gminy Świętajno

Według podziału fizycznogeograficznego Polski (Kondracki, 2002) obszar gminy Świętajno położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Mazurskie. Północna część terenu leży w obrębie mezoregionu Pojezierze Mrągowskie, zaś południowa i centralna w obrębie mezoregionu Równina Mazurska.

Większą część obszaru zajmuje płaska i pokryta w dużej części lasami Równina Mazurska. Jej powierzchnię budują rozległe pola sandrowe przecięte płytkimi dolinami rzek. Jeziora, które tu występują znajdują się na przedłużeniu dwóch głębokich rynien Pojezierza Mrągowskiego. Są to jeziora: Wałpusz i Marksewo. Jeziora: Nożyce i Świętajno leżą w nieco mniejszej i rozgałęzionej rynnie. Największe z nich, jezioro Wałpusz, ma powierzchnię 4 km², a głębokość ponad 10 m. W dolinach rzek i w bezodpływowych zagłębieniach terenu występują mady oraz niewielkie torfowiska. Ku północy powierzchnia terenu podnosi się ze 130 do 150 m n.p.m. i pojawiają się wały moren należące do Pojezierza Mrągowskiego. Są one przecięte południkowo zorientowanymi, subglacjanymi rynnami.

Wzdłuż rynien ciągną się wzgórza kemów i porozrywane przez erozję wały ozów, a na wysoczyznach pojawia się glina morenowa. Wysokość pagórków kemowych nie przekracza zwykle 25 m p.p.t. Fragmenty moren czołowych oraz moren powstałych przy bryłach martwego lodu mają zwykle przebieg prostopadły do rynien wypełnionych jeziorami, a w płytszych częściach torfami, gytiami i osadami jeziornymi.

Według podziału klimatycznego Polski, teren arkusza znajduje się w zasięgu regionu zachodniomazurskiego. Jest to strefa ścierania się wpływów klimatu kontynentalnego i morskiego. Na obszarze badanego arkusza duży wpływ na klimat ma również duże zalesienie terenu oraz liczne jeziora. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7°C, przy średniej temperaturze lipca około 17°C i średniej temperaturze stycznia na poziomie -3,5°C. Suma rocznych opadów zawiera się w przedziale 550–650 mm (Woś, 1996).

Obszar gminy Świętajno jest regionem typowo rolniczo-leśnym. Znaczną część zajmują bory sosnowe Puszczy Kurpiowskiej i Puszczy Piskiej. Lasy pokrywają głównie obszary równiny sandrowej. Warunki glebowe i cechy klimatu sprawiają, że głównym gatunkiem występującym w lasach jest sosna i świerk. Poza tym duże znaczenie mają: dąb, buk, olcha brzoza i modrzew. Poza obszarami leśnymi teren jest wykorzystywany rolniczo.

Według podziału Polski na jednostki geologiczne, omawiany obszar położony jest w obrębie wyniesienia mazurskiego, będącego częścią prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. W obrębie wyniesienia, na krystalicznym podłożu zalegają osady mezozoiczne i kenozoiczne. Utwory starsze zostały usunięte podczas wydmwiania garbu mazursko-suwalskiego w okresie kaledońsko-warwscyjskich ruchów górotwórczych. Podczas krótkotrwałych transgresji morskich, jakie miały miejsce od permu do górnej kredy, powstały osady piaskowcowo-mułowcowo-węglanowe, o zróżnicowanej miąższości. Na nich leżą utwory trzeciorzędowe. Osady zlodowacenia mają miąższość około 50 m. W profilu wyróżnia się piaski i żwiry wodnolodowcowe, gliny zwałowe, iły i mułki zastoiskowe oraz drugi poziom piasków i żwirów wodnolodowcowych. Piaski i żwiry dolne oraz glina zwałowa są dość rozmyte i tworzą urozmaiconą rzeźbę maskowaną przez

szczelny płaszcz piasków i żwirów górnych. Czoło lądolodu znajdowało się w północno-zachodniej części omawianego obszaru, o czym świadczą fragmenty moren czołowych i moren powstałych wskutek wytapiania brył martwego lodu. Na powierzchni gminy odłaniają się tylko osady zlodowaceń północnopolskich (zlodowacenie Wisły). W okresie tego zlodowacenia uformowane zostały główne rysy rzeźby obszaru gminy Świętajno.

Czoło lądolodu znajdowało się w północno-zachodniej części omawianego obszaru, o czym świadczą fragmenty moren czołowych i moren powstałych wskutek wytapiania brył martwego lodu. Rzeźbę urozmaicają pagórki kemów, o wysokości do 20 m, zbudowane z piasków i żwirów oraz fragmenty rozmytej i pobrużdżonej erozyjnie wysoczyzny zbudowanej z gliny zwałowej. Była ona rozcinana mniejszymi lobami lodu, co zaznaczyło się w terenie rynnami o przebiegu południkowym, szerokości do 2 km i głębokimi nawet do 40 m. Na przedpolu lądolodu, na pozostałej części omawianego obszaru, następowała akumulacja wodnolodowcowych piasków i żwirów. Utworzone zostały rozległe pola sandrowe, z których zbudowana jest płaska równina we wschodniej i południowej części obszaru. Osady sandrowe utworzone w różnych fazach tego zlodowacenia nakładają się na siebie, osiągając miejscami znaczną grubość. Piaski i żwiry mają miąższość od kilku do 15 m. W czasie zaniku lądolodu rynny (Jeziora Wałpusz i Świętajno) wypełnione były bryłami martwego lodu. Wzdłuż nich przepływały wody roztopowe tworząc kemowe tarasy rynnowe, w których miąższość osadów piaszczysto-żwirowych może przekraczać 20 m. Efektem ocieplenia i recesji lądolodu są jeziora rynnowe, powstałe po wytopieniu brył lodu. W południowej i południowo-wschodniej części terenu cienkie pokrywy torfów (do 2 m) wypełniają płaskie i rozległe dna dolin. Przeważają tam torfy drzewne i mszyste. Osady jeziorne skupione w rynnach, w zagłębieniach bezodpływowych reprezentowane są przez piaski drobnoziarniste, gytie, kredę jeziorną i torfy. Miąższość osadów jeziornych może lokalnie osiągać miąższość kilkunastu metrów.

Obszar gminy Świętajno należy do zlewni rzek: Omulew, Rozoga i Szkwa, które są prawymi dopływami Narwi, należącej do zlewni Wisły. W północnej części niewielkie dopływy tych rzek wypływają z jezior i płyną na południe. Są to od zachodu: rzeka Wałpusza (jeziro Wałpusz) i Jerutka (jeziro Marksoby) – dopływy Omulwi oraz wypływający z jeziora Piasutno niewielki ciek, który wpada do Szkwę. Rzeki płyną z reguły płaskimi dolinami wypełnionymi licznymi podmokłościami, torfowiskami i niewielkimi oczkami wodnymi. W południowej części doliny są szersze i pocięte krzyżującymi się często rowami odwadniającymi.

Jeziora wypełniają rynny o przebiegu południkowym. Typowo rynnowym jeziorem jest jezioro Wałpusz o głębokości nie przekraczającej 10 m. Największe pod względem powierzchni jest jezioro Wałpusz (4 km²), następnie Świętajno (2,1 km²) oraz jezioro Piasutno o powierzchni poniżej 0,5 km². W nielicznych nieckach bezodpływowych uformowanych przez wytapianie się martwego lodu znajdują się niewielkie (do kilku hektarów) oczka wodne. Na południe od Powalczyna znajduje się źródło o wydajności 2–5 l/s, zasilane przesączającymi się wodami z jeziora Nożyce.

Na obszarze gminy Świętajno występują trzy główne zbiorniki wód podziemnych tj.: w części zachodniej Zbiornik międzymorenowy Olsztyn nr 213, w części wschodniej Subniecka Warszawska nr 215 oraz w części południowej Sandr Kurpie nr 216.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku, na terenie gminy Świętajno występują dwa obszary szczególnego zagrożenia powodzią: rzeka Szkwa (w środkowej części gminy wraz z jeziorem Świętajno) oraz Rozoga (niewielki fragment w południowo-zachodniej części gminy).

Na obszarze gminy Świętajno gleby chronione klas I–IVa wykształciły się przede wszystkim w północno-zachodniej jego części, na wysoczyźnie morenowej. Większe płaty występują także na północ od Świętajna. Należą do nich gleby brunatne, bielcowe i pseudobielcowe, które rozwinęły się na piaskach i glinach pochodzenia wodnolodowcowego.

W obrębie łąk na glebach pochodzenia organicznego występują w przewadze gleby murszowo-mineralne i murszowate. Niewielką powierzchnię zajmują gleby torfowe oraz murszowo-torfowe. Łąki występują w dolinach rzek oraz na śródleśnych polanach położonych w rynnach subglacialnych, głównie w południowej części obszaru arkusza.

Większą część omawianego obszaru pokrywa zwarty kompleks leśny stanowiący krawędź Puszczy Piskiej. Są to w przeważającej części lasy sosnowe, a w rejonach podmokłych mieszane. Głównym typem siedlisk są różne odmiany boru.

Warunki geologiczno-inżynierskie obszaru gminy Świętajno są zróżnicowane. Warunki podłoża budowlanego są korzystne w obszarach występowania gruntów spoistych: zwartych, półzwartych i twaroplastycznych oraz gruntów sypkich średnio zagęszczonych, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość zwierciadła wody gruntowej przekracza 2 m p.p.t. Takie podłoże mogą stanowić piaski i żwiry (grunty średnio zagęszczone) sandru utworzonego w fazie pomorskiej, zlodowaceń bałtyckich, które pokrywają znaczną część arkusza. Obszary występowania tych utworów stanowią płaską powierzchnię, która porożciniana jest stosunkowo małymi, płytkimi dolinami rzecznyymi. Korzystne podłoże wyznaczono dla okolic miejscowości: Olszyny, Jerutki, Jeruty i Świętajno. Niektóre części dolin zostały zmeliorowane, co zwiększyło areał gruntów nadających się pod lekką zabudowę. Korzystne podłoże budowlane stanowi także wysoczyzna morenowa zbudowana z osadów zlodowaceń północnopolskich w północno-zachodniej części arkusza. Są to gliny zwałowe moreny dennej małoskonsolidowane i nieskonsolidowane. W większej części tej wysoczyzny zwierciadło wód gruntowych znajduje się głęboko, jednak miejscami mogą występować płytkie wody podskórne, które utrudniają budownictwo.

Rejony o warunkach geologiczno-inżynierskich utrudniających budownictwo to obszary występowania gruntów słabonośnych, do których zalicza się grunty: organiczne oraz spoiste miękoplastyczne. Utrudnienia dla budownictwa występują na gruntach sypkich luźnych oraz obszarach podmokłych, zabagnionych i płytkiego występowania wód gruntowych (0–2 m).

W dolinach rzek Wałpuszy i Jerutki, na holocenijskich tarasach budownictwo utrudniają stosunki wodne oraz występowanie słabonośnych gruntów organicznych. Tarasy rzeczne zbudowane są z: piasków, mułków, torfów, mad i wykazują płytsze niż na równinie występowanie zwierciadła wody, czasami mniej niż 2 m p.p.t. Dlatego obszary dolin rzek uznano za niekorzystne.

W północnej części arkusza, w rynnach polodowcowych występują piaski i żwiry sandrowe, które przykryte są zwykle cienką warstwą holocenijskich osadów jeziornych: gytie, torfy, piaski humusowe, namuły. Dna rynien, w których znajdują się jeziora: Wałpusz, Nożyce i Świętajno określono więc jako obszary niekorzystne dla budownictwa. W wymienionych obszarach warunki budowlane utrudniają również możliwość występowania wód agresywnych względem stali i betonu.

W granicach gminy Świętajno występują obowiązujące prawne formy ochrony przyrody, których granice i lokalizacje pokazano na rysunku 11.

1) Rezerwaty przyrody:

- a) „Ławny Lasek” o powierzchni 7,66 ha, położony nad wschodnim brzegiem jeziora Uplik, powołany w celu ochrony miejsc gniazdowania czapli siwej. Ustanowiony zarządzeniem MLIpD z 8 lipca 1963 r. (MP nr 65 poz. 327), zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Ławny Lasek” (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2017 r., poz. 4615);
- b) „Pupy” o powierzchni 57,18 ha, powołany w celu ochrony starodrzewu mieszanego, położony na terenie leśnictwa Niedźwiedzi Kąt. Ustanowiony Zarządzeniem MOŚ, ZNiL z 25 stycznia 1995 r. (MP z 1995 r. nr 6, poz. 93), zmieniony Zarządzeniem Nr 6 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 8 lutego 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pupy” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2011 r. Nr 19, poz. 366), zmieniony Zarządzeniem Nr 27 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 7 czerwca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pupy” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2011 r. Nr 80, poz. 1388), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pupy” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2020 r. poz. 1865).

2) Parki krajobrazowe:

Mazurski Park Krajobrazowy ustanowiony: uchwałami Wojewódzkich Rad

- Narodowych w Suwałkach z dnia 5 grudnia 1977 r. w Olsztynie z dnia 8 grudnia 1977 r. oraz Rozporządzeniem Nr 9 z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 20, poz. 506). Ochrona, zagospodarowanie i zrównoważone użytkowanie zgodnie z Planem Ochrony Parku - Uchwała Nr XIX/368/12 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r.
- 3) Obszary chronionego krajobrazu:
Na terenie gminy Świętajno występują fragmenty 2 obszarów chronionego krajobrazu ustanowionych Rozporządzeniem Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 52 poz. 725) w stosunku do których obowiązują następujące przepisy:
- a) Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik: Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Kierwik (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r. Nr 70, poz. 1343);
- b) Spychowski Obszar Chronionego Krajobrazu: Uchwała Nr XXXIV/743/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2018 r. poz. 1322).
Ponadto od strony wschodniej gmina graniczy z Obszarem Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Ruciane-Nida: Rozporządzenie Nr 138 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Ruciane-Nida (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r. Nr 178, poz. 2620).
- 4) Obszary Natura 2000 – część obszaru gminy Świętajno położona jest w granicach:
- a) Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 Puszcza Piska - kod obszaru PLB280008 (powierzchnia 21 ha) podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. nr 25, poz. 133);
- b) Obszaru NATURA 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Piska” - kod obszaru PLH 280048 280048 (powierzchnia 57826,61 ha) podstawa prawna: Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/161 z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia czternastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(20 21) 21) (Dz. U.UE L. z dnia 15 lutego 2021 r.). Obowiązuje Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Olsztynie z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 (Dz. Urz. Woj. Warm. Maz. z 2020 r. poz. 1813).
- 5) Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:
- a) Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Rzeka Babant i Jezioro Białe powołany Rozporządzeniem Nr 11 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 11 stycznia 2000 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Rzeka Babant i Jezioro Białe" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2000 r. Nr 2, poz. 20) zmieniony Rozporządzeniem Nr 26 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Rzeka Babant i Jezioro Białe" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 122, poz. 1700);
- b) Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Zyzdrój powołany Rozporządzeniem Nr 24 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Zyzdrój" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 122, poz. 1698);
- 6) Użytki ekologiczne:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIĘTAJNO

				powalone; 9,10: powalone	jeziora); N-ctwo Spychowo, L-ctwo Niedźwiedzi Kąt, oddz. 105i
11.	Szklarnia	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Sosna zwyczajna (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 239 cm i wysokości 32 m, wiek około 200 lat.	działka nr ewidencyjny 3181, obręb geodezyjny Spychowo, Leśnictwo Niedźwiedzi Kąt, oddział leśny 181 d.
12.	Ursus	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie 470 cm i wysokości 30 m.	działka nr ewidencyjny 3153, obręb geodezyjny Spychowo, Leśnictwo Niedźwiedzi Kąt, oddział leśny 153 c
13.	Morsy	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Dwie sosny zwyczajne (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 290 cm i wysokości 34 m oraz o obwodzie 257 cm i wysokości 30 m i świerk pospolity (<i>Picea abies</i>) o obwodzie 231 cm i wysokości 34	działka nr ewidencyjny 3236, obręb geodezyjny Spychowo, Leśnictwo Niedźwiedzi Kąt, oddział leśny 236c
14.	Jagienka	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Sosna zwyczajna (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 275 cm i wysokości 33 m	działka nr ewidencyjny 3318/1, obręb geodezyjny Świętajno, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 318 f
15.	Chocholskie sosny	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Grupa 2 sosen, wiek ok. 150 lat	L-ctwo Czajki, oddz. 277 i
16.	Niedźwiedzica	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Sosna zwyczajna (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 294 cm i wysokości 34 m.	Działka nr ewidencyjny 3295/1, obręb geodezyjny Długi Borek, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 295c. Pomniki 100 m od drogi gminnej Świętajno - Długi Borek.
17.	Gruby świerk	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i>) o obwodzie 300 cm i wysokości 32 m, wiek 150 lat	działka nr ewidencyjny 3299/2, obręb geodezyjny Długi Borek, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 299f
18.	Gabrysia	2015-04-14	Dz. Urz. z 2015 r. poz. 1174	Trzmielina pospolita (<i>Euonymus europaea</i>) o obwodzie odnogi od strony wschodniej 60 cm, zachodniej 56 cm i wysokości 10 m, wiek 60 lat	działka nr ewidencyjny 3329/9, obręb geodezyjny Jeruty, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 329l.
19.	(brak nazwy)	1989-03-30	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 4 poz. 88 z 15.03.1989 r.	Pomnik przewrócony przez wiatr	L-ctwo Czajki oddz. 310

W koncepcji sieci ekologicznej ECONET POLSKA, północna i środkowa części obszaru gminy zaliczona została do obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym, tj. do obszarów o najwyższej randze w hierarchii sieci ekologicznej ECONET POLSKA.

W granicach gminy Świętajno występują liczne ślady osadnictwa. Stanowiska archeologiczne datowane są od paleolitu po późne średniowiecze. Na omawianym obszarze zachowały się kurhany na wzgórzach datowane na okres starożytny. Ochroną konserwatorską objęte zostały zabytki sakralne i architektoniczne. Do najcenniejszych zabytków architektury sakralnej należy kościół katolicki pw. św.

Maksymiliana Kolbe w Jerutkach (czas powstania 1743 r. rozbudowa 1820 – 1821 r. – wieża dzwonnicza), dawniej ewangelicki, wraz z cmentarzem przykościelnym w Jerutkach oraz kościół pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Spychowie (czas powstania 1903 – 1906 r.). W Świętajnie zabytkiem jest kościół pw. Andrzeja Boboli w Świętajnie (czas powstania 1918 – 1922), pierwotnie ewangelicki, obecnie katolicki.

Zabytkami architektonicznymi są liczne drewniane chałupy z XVIII i XIX wieku – w Świętajnie 9 chałup, także w Jerutkach 16 chałup objętych jest ochroną konserwatorską, w tym jedna z oborą i stodołą. W Jerutkach zabytkiem jest też szachulcowa kostnica z XIX wieku. W północno-zachodniej części gminy, na gruntach wsi Jabłonka znajduje się zabytkowy park. Po wysadzonym w powietrze pałacu zbudowanym w 1859 r. zachowały się jedynie fundamenty.

Ścisłej ochronie prawnej na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podlegają obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków.

Obszary i obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków występujące na terenie gminy Świętajno zestawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Obszary i obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków występujące na terenie gminy Świętajno.

Lp.	Miejscowość	Ulica	Numer	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Decyzja
1.	Jerutki	-	-	kostnica	a-973	14.06.1968	-
2.	Jerutki	-	-	kościół wraz z cmentarzem przykościelnym	a-882	15.04.1968	-
3.	Jerutki	-	6	chałupa	A-2730	15.02.1989	ki-5340/174/89
4.	Jerutki	-	10	chałupa	A-2729	15.02.1989	ki-5340/175/89
5.	Jerutki	-	14	chałupa	a-877	15.04.1968	-
6.	Jerutki	-	14	obora	A-884	15.04.1968	-
7.	Jerutki	-	14	stodoła	A-885	15.04.1968	-
8.	Jerutki	-	24	chałupa	A-2715	15.02.1989	ki-5340/176/89
9.	Jerutki	-	26	chałupa	A-2728	15.02.1989	ki-5340/177/89
10.	Jerutki	-	27	chałupa	A-2731	15.02.1989	ki-5340/178/89
11.	Jerutki	-	33	chałupa	A-2732	15.02.1989	ki-5340/179/89
12.	Jerutki	-	35	chałupa	a-2704	15.02.1989	ki-5340/180/89
13.	Jerutki	-	64	chałupa	A-2727	15.02.1989	ki-5340/181/89
14.	Jerutki	-	65	chałupa	A-2733	15.02.1989	ki-5340/182/89
15.	Jerutki	-	67	chałupa	A-2743	15.02.1989	ki-5340/183/89
16.	Jerutki	-	68	chałupa	A-2699	15.02.1989	ki-5340/184/89
17.	Jerutki	-	70	chałupa	A-2707	15.02.1989	ki-5340/185/89
18.	Jerutki	-	73	chałupa	A-2700	15.02.1989	ki-5340/186/89
19.	Jerutki	-	82	chałupa	A-2701	15.02.1989	ki-5340/187/89
20.	Jerutki	-	104	chałupa	A-2702	15.02.1989	ki-5340/188/89
21.	Jeruty	-	49	chałupa	a-872	12.04.1968	-
22.	Spychowo	-	-	kościół paraf. wraz z otoczeniem	A-4579	01.09.2011	IZAR.5140.1.4(3).2011.MS
23.	Świętajno		5	chałupa	a-861	05.04.1968	-
24.	Świętajno	Dworcowa	22	chałupa	A-3317	18.03.1992	psoz-izn-5340/118/92
25.	Świętajno	Grunwaldzka	62	chałupa	A-3321	18.03.1992	psoz-izn-5340/120/92
26.	Świętajno	Kościelna	20	Kościół Chrześcijan Baptystów	A-3874	12.03.1996	psoz-izn-5340/38/96
27.	Świętajno	Leśna	1	chałupa	A-3325	18.03.1992	psoz-izn-5340/122/92

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIĘTAJNO

28.	Świętajno	Leśna	4	chałupa	A-3327	18.03.1992	psoz-izn-5340/124/92
29.	Świętajno	Leśna	6	chałupa	A-3329	18.03.1992	psoz-izn-5340/121/92
30.	Świętajno	Leśna	8	chałupa	A-3326	18.03.1992	psoz-izn-5340/123/92
31.	Świętajno	Leśna	17	chałupa	A-3322	18.03.1992	psoz-izn-5340/119/92
32.	Świętajno	Mickiewicza	20	chałupa	A-3318	18.03.1992	psoz-izn-5340/125/92

W granicach gminy Świętajno brak jest obiektów znajdujących się w wojewódzkim rejestrze zabytków archeologicznych. W tabeli 3 przedstawiono obiekty ujęte w tzw. Archeologicznym Zdjęciu Polski (AZP).

Tabela 3. Obiekty ujęte w tzw. Archeologicznym Zdjęciu Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr w miejsc.	P/M	N	EB	WEŻ	OWR	WŚR	ŚR	NOW	STAR
1.	Długi Borek	I		+a							
2.	Długi Borek	II	+								
3.	Długi Borek	III		+							
4.	Biały Grunt	I								+	
5.	Zielone	I								+	
6.	Stare Czajki	II								+	
7.	Konrady	I								+	
8.	Konrady	II								+	
9.	Piasutno	XI	+								
10.	Piasutno	XII	+								
11.	Piasutno	XIII	+						+	+	
12.	Piasutno	XIV	o							+	
13.	Piasutno	XV	+								
14.	Jerutki	IX								+	+
15.	Jerutki	II	+							+	
16.	Jerutki	III					o			+	
17.	Jerutki	IV					o				
18.	Jerutki	V							+		
19.	Jerutki	VI									+
20.	Jerutki	VII	+				o			+	
21.	Jerutki	VIII									+
22.	Jerutki	IX								+	
23.	Jerutki	X									+
24.	Jerutki	XI								+	
25.	Jerutki	XII								+	
26.	Piasutno	I				+a					
27.	Piasutno	II	+								
28.	Piasutno	III							+		
29.	Piasutno	IV									+
30.	Piasutno	V					c		+p	+	
31.	Piasutno	VI								+	
32.	Piasutno	VII									+
33.	Piasutno	VIII							+		
34.	Piasutno	IX									+
35.	Piasutno	X									+
36.	Świętajno	I	+								

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIĘTAJNO

37	Świątajno	II								+		+	
38	Świątajno	III									+	+	
39	Świątajno	IV										+	
40	Świątajno	V									+	+	
41	Świątajno	VI									+	+	
42	Świątajno	VII									+	+	
43	Świątajno	VIII									+		
44	Świątajno	IX									+		
45	Świątajno	X										+	
46	Świątajno	XI							o				
47	Świątajno	XII									+	+	
48	Świątajno	XIII										+	
49	Świątajno	XIV				o					+		
50	Kolonia	I									+	c	
51	Kolonia	II									+	+	
52	Kolonia	III	+								+	c	
53	Kolonia	IV										+	
54	Kolonia	V							o	+			
55	Kolonia	VI										+	
56	Kolonia	VII				+							
57	Jeruty	I						+	a				
58	Jeruty	II						+	a				
59	Jeruty	III	+	a									
60	Jeruty	IV	+	a									
61	Jeruty	V			+	a							
62	Jeruty	VI			+	a							
63	Jeruty	VII						+	a				
64	Jeruty	VIII						+	a				
65	Jeruty	IX						+	a				
66	Jeruty	X			+	a							
67	Jeruty	XI			+	a							
68	Jeruty	XII							+	a			
69	Jeruty	XIII						+	a				
70	Jeruty	XIV				+	a						
71	Jeruty	XV									o		
72	Jeruty	XVI									+		
73	Jeruty	XVII							+		+		
74	Jeruty	XVIII									+		
75	Jeruty	XIX	+						+		+		
76	Jeruty	XX						+		+	+		
77	Jeruty	XXI									+	+	
78	Jeruty	XXII									+	+	
79	Chochół	I						ca					
80	Chochół	II						oa					
81	Chochół	III					ca						
82	Chochół	IV	+	a									
83	Chochół	V			+	a							
84	Chochół	VI										+	a
85	Chochół	VII					ca						
86	Chochół	VIII										+	a
87	Chochół	IX						o					

88	Chochół	X								o	+	
89	Chochół	XI								+		
90	Chochół	XII						c				
91	Cis	I				ca						
92	Świątajno	XV								+	+	
93	Świątajno	XVI		+						+		

oznaczenia: + ślad osadnictwa, o osada, c cmentarzysko, p stanowisko produkcyjne, a informacja z archiwum

Zgodnie z przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami obowiązuje ochrona wszystkich obiektów i obszarów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Świątajno. Należy podkreślić, że jest to zbiór otwarty, podlegający ciągłej weryfikacji. Aktualny wykaz obiektów znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków stanowi załącznik do zarządzenia nr Te.0050.1.2014 Wójta Gminy Świątajno z dnia 10.10.2014 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Świątajno.

Przez teren gminy Świątajno przebiegają następujące drogi krajowe:

- DK 53 relacji Olsztyn-Szczytno-Rozogi-Myszyniec-Ostrołęka, zakwalifikowana do klasy dróg głównych ruchu przyspieszonego (droga klasy GP),
- DK 58 relacji Olsztynek-Zgniłochy-Jedwabno-Szczytno-Babięta-Ruciane Nida-Pisz-Szczuczyn, zakwalifikowana do klasy dróg głównych (droga klasy G), dla której planuje się dostosowanie do parametrów drogi klasy GP,
- DK 59 relacji Giżycko-Ryn-Mragowo-Nawiady-Rozogi, zakwalifikowana do klasy dróg głównych (droga klasy G), dla której planuje się dostosowanie do parametrów drogi klasy GP.

Łączna długość dróg krajowych na terenie gminy Świątajno wynosi 25,192 km.

Ponadto na terenie gminy znajduje się dziewięć dróg powiatowych: nr 1496N Dźwierzuty – Orżyny – dr. kraj. nr 58 – Świątajno, nr 1502N dr. kraj. nr 53 (Szczytno) – Świątajno, nr 1504N dr. kraj. nr 53 – Świątajno – Spychowo, nr 1673N dr. nr 1502N (Jerutki) – Olszyny – Gawrzyjałki, nr 1675N Jerutki – Lipowiec, nr 1677N dr. kraj. nr 53 – Nowe Czajki – Jerominy, nr 1681N dr. kraj. nr 58 – Kolonia - dr. nr 1518 N, nr 1655N Stare Kiejkuty – Jerutki, nr 1679N dr. kraj. nr 58 – dr. nr 1496N (Zimna Woda).

Sieć dróg gminnych wspomaga sieć krajową i powiatową w bezpośredniej obsłudze komunikacyjnej gminy, zapewniając obsługę sieci osadniczej skupionej i rozproszonej.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 219 Olsztyn - Szczytno – Ełk (w km 55,850 – 73,700) objęta projektem pn.: Prace na linii kolejowej nr 219 na odcinku Szczytno – Ełk, umieszczonym na liście projektów o znaczeniu regionalnym (Ip 8) w Dokumentie Implementacyjnym (DI) do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.). Ujęta została również w Krajowym Programie Kolejowym do 2023 r. pod pozycją 2.008 na liście projektów podstawowych.

Przez teren gminy Świątajno przebiegają trasy rowerowe o randze regionalnej i lokalnej:

- międzynarodowa Trasa Tysiąca Jezior Północnych (EUROVELO R9), wiążąca Pojezierze Pomorskie z Pojezierzem Mazurskim, na obszarze województwa prowadząca przez Iławę, Ostródę, Olsztyn, Lidzbark Warmiński, Kętrzyn, Węgorzewo, Gołdap w kierunku Litwy i Białorusi, uzupełnioną o warianty: Węgorzewo – Giżycko – Świątajno – Olecko – granica województwa oraz Iława – Lubawa – Olsztynek – Olsztyn i odgałęzienia: z Lidzbarka Warmińskiego w kierunku Bezled do Kaliningradu oraz z Olsztyna przez Szczytno, Pisz i Augustów w kierunku Białorusi (przebieg orientacyjny).

Trasy rowerowe o randze lokalnej:

- trasa rowerowa „Szlak Lanca” o długości 24,4 km, przebiegająca w pobliżu jezior Marksewo, Krawno (Bagna Krawieńskie), miejscowości Powączyn, jezior: Nożyce, Piasutno i Świątajno (trasa prowadzi głównie drogami leśnymi z niewielkimi odcinkami asfaltowymi i dwoma przejściami przez drogę krajową);
- trasa rowerowa „Szlak Juranda” o długości 25,3 km, przebiegająca w pobliżu Spychowa, Kolonii, Piasutna (leśniczówka), jeziora Zyzdrój oraz linii Hindenburga (trasa poprowadzona jest drogami gruntowymi oraz drogami o nawierzchni żwirowej);

- trasa rowerowa „Szlak Ostatniego Niedźwiedzia” o długości 17,3 km, biegnąca od miejscowości Spychowo (cmentarz), w kierunku leśniczówki Niedźwiedzi Kąt i dalej przez rezerwat przyrody „Pupy” i ścieżkę edukacyjną „Jezioro Ciche” (krótki szlak niemal wyłącznie leśny z możliwością przedłużenia dzięki połączeniu z innymi szlakami).

Przez teren gminy Świętajno przebiega kajakowy „Szlak Krutyni”. Jest to jeden z najpopularniejszych i najbardziej urozmaiconych szlaków wodnych w kraju. Jego około stukilometrowa trasa prowadzi malowniczą rzeką Krutynią, na poszczególnych odcinkach przybierającą nazwy lokalne (na terenie Gminy Świętajno nosi ona nazwę Spychowska Struga i liczy około 9 km). Trasa szlaku: jez. Lampackie - rz. Sobiepanka - jez. Kujno - rz. Grabówka - jez. Dłużec - jez. Białe - rz. Dąbrówka - jez. Gant - rz. Babięcka Struga - jez. Zyzdrój Wlk. - jez. Zyzdrój Mały - rz. Spychowska Struga - jez. Spychowskie - jez. Zdużno - jez. Uplik - jez. Mokre - jez. Krutyńskie - rz. Krutynia (Iznota-Czarna Rz.) - jez. Beldany - jez. Guzianka Mł. - jez. Guzianka Wlk. - Ruciane Nida - jez. Nidzkie.

Gminna sieć wodociągowa jest zarządzana przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Świętajnie Sp. z o.o. W skład wodociągu gminnego wchodzi dwie stacje uzdatniania wraz z ujęciami wody podziemnej stanowiących ich źródło zasilania. Zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium są to: SUW „Świętajno” z ujęciem 1A, 2 i 2A o wydajności Q_{sr} /dobę 810 m³; SUW „Spychowo” z ujęciem 1A i 3 o wydajności Q_{sr} /dobę 200 m³.

Według stanu na koniec 2019 r. możliwość korzystania z wodociągów gminnych posiadało 95% mieszkańców, a łączna długość sieci wodociągowej wynosiła 139,7 km (do sieci wodociągowej przyłączono 1706 budynków).

Zwodociągowane miejscowości to: Świętajno, Piasutno, Jerutki, Kolonia, Jeruty, Chajdyce, Chochół, Jerominy, Biały Grunt, Konrady, Nowe Czajki, Stare Czajki, Cis, Zielone, Spychowo, Kierwik, Koczek, Bystrz, Powalczyn, Długi Borek, przy czym część z wymienionych miejscowości została zwodociągowana częściowo. Miejscowość Długi Borek zaopatrywana jest z ujęcia w Farynach w gminie Rozogi. Do sieci wodociągu gminnego nie są podłączone miejscowości: Połom, Spychówko, Szklarnia, Niedźwiedzi Kąt, Spychowski Piec.

Gmina Świętajno posiada dosyć duże zasoby wód podziemnych, wynikające z położenie w granicach trzech zbiorników wód podziemnych: zbiornika międzymorenowego Olsztyn (nr 213) i zbiornika Sandr Kurpie (nr 216) oraz zbiornika Subniecka Warszawska (nr 215). Dobowa zdolność produkcyjna czynnych urządzeń do pozyskania i uzdatniania wody w granicach gminy Świętajno jest wykorzystywana w ok. 80% i w całości pokrywa zapotrzebowanie.

Zgodnie z Uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr III/62/14 z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Świętajno oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Świętajno i Spychowo (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2015 r. poz. 391) część terenu gminy została włączona do aglomeracji Świętajno. Zgodnie z uchwałą zakłada się realizację sieci kanalizacji sanitarnej do nieprzekraczalnego terminu wynikającego z obowiązującego Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Zasięg aglomeracji oznaczony został na załączniku do uchwały.

System kanalizacji sanitarnej gminy Świętajno oparty jest na działaniu oczyszczalni ścieków znajdujących się w następujących miejscowościach: Świętajno o wydajności 564 m³/średniodobowo (biologiczno-mechaniczna z podwyższonym usuwaniem biogenów), Spychowo o wydajności 250 m³/średniodobowo (biologiczno-mechaniczna z podwyższonym usuwaniem biogenów).

Gminna sieć kanalizacyjna zarządzana jest przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Świętajnie Sp. z o.o.

Łączny wskaźnik skanalizowania obszaru gminy wynosi 75%. Łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi 67,02 km. Do sieci kanalizacyjnej przyłączonych jest 1178 budynków (według danych na koniec 2019 r.).

Sieć kanalizacyjna obejmuje następujące miejscowości: Świętajno, Kolonia, Piasutno (część), Powalczyn, Spychowo, Bystrz, Kierwik, Koczek, Połom.

Do sieci kanalizacyjnej nie są podłączone miejscowości: Biały Grunt, Chochół, Nowe Czajki, Cis, Stare Czajki, Długi Borek, Jerominy, Jerutki, Jeruty, Konrady, Zielone, Spychówko, Szklarnia, Niedźwiedzi Kąt, Spychowski Piec.

Większość miejscowości na terenie gminy położona jest na terenach pozbawionych częściowej lub pełnej izolacji wód podziemnych. Gospodarka ściekowa zapewniająca odbiór ścieków ze wszystkich nieruchomości powinna bazować na sprawnym i wydajnym systemie kanalizacji.

Na terenie gminy Świętajno nie występują sieci elektroenergetycznych o napięciach 220kV i 400kV. Przez teren gminy Świętajno przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WN 110kV relacji Szczytno – Nida. Pas ochrony funkcyjnej dla istniejących sieci WN 110kV wynosi po 18,5 m od osi linii w obie strony. Dostawa energii elektrycznej dla obszaru gminy Świętajno realizowana jest ze stacji 110kV/ 15kV GPZ Szczytno 2 liniami średniego napięcia 15kV i dalej poprzez stacje transformatorowe 15kV/0,4kV oraz linie niskiego napięcia. Dostawa energii elektrycznej do odbiorców gminy odbywa się liniami średniego napięcia 15kV i dalej poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz linie niskiego napięcia 0,4 kV. Obecnie wszyscy mieszkańcy gminy Świętajno mają zapewnione dostawy energii elektrycznej.

Gospodarka odpadami oparta jest na usługach świadczonych przez podmiot wybrany w trybie konkurencyjnym. Odpady wywożone Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie.

Teren gminy Świętajno nie jest obsługiwany przez sieć gazową. Żaden z budynków nie jest podłączony do sieci gazowej.

W granicach administracyjnych gminy Świętajno nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych oraz obszary osuwania się mas ziemnych.

Na terenie gminy Świętajno zlokalizowany jest jeden teren górniczy „Świętajno”, położony na północny-zachód od miejscowości Świętajno. W bazie danych Państwowego Instytutu Geologicznego teren górniczy (o identyfikatorze 4222) posiada status: aktualny. Teren górniczy wyznaczono 05.03.2007 roku, natomiast ważność koncesji mija 12.04.2022 roku. Nadzór nad terenem górniczym sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy w Warszawie. Wydawcą decyzji wyznaczającej był Starosta Powiatowy – pow. Szczytno. Powierzchnia terenu górniczego wynosi 19299 m².

Wewnątrz wyżej wymienionego terenu górniczego wyznaczono także obszar górniczy „Świętajno” o powierzchni 11217 m² i numerze w rejestrze 10-14/3/152.

Na terenie gminy Świętajno znajduje się jedno udokumentowane złożo kopalin „Świętajno” zlokalizowane w kierunku północno-zachodnim od miejscowości Świętajno. Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego złożo „Świętajno” posiada kod systemowy 10918 KN (kruszywa naturalne) i ma powierzchnię 1,32 ha. Rozpoczęcie eksploatacji nastąpiło 20.03.2007 roku, złożo jest obecnie zagospodarowane. Nadzór górniczy nad przedmiotowym złożem sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy w Warszawie.

5.2. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

W przypadku braku realizacji projektu Studium ograniczone stanie się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Świętajno. Mogą przez to nastąpić pewne charakterystyczne zmiany w sferze dyspozycji przestrzennej i ochrony środowiska, takie jak chaotyczny rozwój budownictwa, rozproszenie zabudowy, brak uporządkowania formy i funkcji obiektów, czy brak infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Brak późniejszych dokładnych ustaleń planów miejscowych dotyczących uporządkowania zabudowy i funkcji, a w szczególności brak wyznaczonych wskaźników dotyczące podstawowych parametrów urbanistycznych mogłoby spowodować bezpośrednio utratę walorów krajobrazowych i istotne straty w florze i faunie. Skutkiem niekontrolowanego rozwoju nowych enklaw zabudowy byłoby nie tylko ograniczenie funkcji środowiskowych obszarów, ale również zmniejszenie roli społecznej obszarów – wykorzystanie terenów usługowych i przemysłowych.

Brak decyzji Rady Gminy w sprawie przystąpienia do opracowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnych z ustaleniami Studium gminy, może doprowadzić do:

- Degradacji stanu sanitarnego atmosfery i warunków klimatycznych (pogorszenia warunków termicznych, solarnych i aerosanitarnych).

- Degradacji środowiska glebowego, w tym zwiększenia zawartości metali ciężkich i nadmiernej kwasowości.
- Degradacji środowiska wodnego, w tym eutrofizacji wód.
- Degradacji flory i fauny, w tym siedlisk przyrodniczych.
- Pogorszenia warunków zdrowia i życia mieszkańców.
- Braku konkurencyjności środowiska przyrodniczego w gminie Świętajno w stosunku do innych obszarów w regionie.

Brak przewidywanych w projekcie Studium realizacji inwestycji w zakresie ochrony wód może spowodować:

- Degradację wód powierzchniowych oraz zwiększenie eutrofizacji wód prowadzące do zaniku życia biologicznego w środowisku wodnym.
- Obniżenia walorów turystyczno – wypoczynkowych gminy Świętajno.
- Wzrost zagrożenia sanitarnego obszarów zasobowych ujęć wód podziemnych oraz degradację użytkowych warstw wodonośnych i ograniczenia możliwości pozyskania wód na cele komunalne i przemysłowe.
- Przesuszenie i stepowanie użytków zielonych w wyniku obniżania zwierciadła wód gruntowych.
- Możliwość bakteriologicznego skażenia wód podziemnych w rejonach występowania źródeł zagrożeń (zrzuty nieoczyszczonych ścieków deszczowych, nielegalne wysypiska odpadów, nieszczelne szamba).
- Utrudnienie w dostosowaniu się do przepisów i spełniania wymogów unijnych.

Brak przewidywanych w projekcie Studium realizacji w zakresie gospodarki odpadami może spowodować poważne konsekwencje dla środowiska przyrodniczego, odpady bowiem stanowią ogniska zagrożeń zarówno dla wód powierzchniowych, podziemnych jak i powierzchni ziemi. Należy pamiętać, iż najbardziej podatne na przenikanie zanieczyszczeń są obszary pozbawione warstwy izolacyjnej.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku realizacji przewidywanych w projekcie Studium zadań z zakresu ograniczenia hałasu i wibracji to:

- Pogorszenie standardów zamieszkania na terenach położonych w strefach szkodliwego oddziaływania dróg.
- Pogorszenie warunków pracy i nauki w szkołach, biurach, sklepach i innych placówkach usługowych na terenie miejscowości położonych przy głównych szlakach komunikacyjnych.
- Pogorszenie walorów rekreacyjno – wypoczynkowych oraz walorów przyrodniczych na obszarze gminy Świętajno.

Potencjalne zmiany stanu środowiska, w przypadku braku przewidywanych w projekcie Studium działań w zakresie gospodarki leśnej i rolniczej to między innymi:

- Zubożenie walorów zdrowotnych i krajobrazowych środowiska przyrodniczego.
- Pogorszenie warunków klimatycznych w gminie.
- Zmniejszenie powierzchni terenów biologicznie czynnych i ograniczenie zdolności retencyjnych środowiska.
- Pogorszenie stanu zdrowotności roślinności.

Analiza uwarunkowań wewnętrznych, która przeprowadzona została w początkowej fazie prac nad zmianą Studium, określiła możliwości wprowadzenia planowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Proponowane rozwiązania nie naruszają dotychczasowej polityki przestrzennej gminy i jednocześnie prowadzą do minimalizacji konfliktów społecznych.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Dla obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko należy zaliczyć tereny, na których służby ochrony środowiska stwierdzą przekroczenie dopuszczalnych, określonych w przepisach szczegółowych norm środowiskowych, co wpływa na pogorszenie stanu środowiska oraz warunki zdrowia i życia mieszkańców. W przepisach tych określono m.in. zasady postępowania administracyjnego w stosunku do

podmiotów gospodarczych, których działalność może powodować ponadnormatywne obciążenie środowiska – niezależnie od założonych procesów planistycznych.

Do inwestycji o przewidywanym znaczącym oddziaływaniu na środowisko zalicza się przedsięwzięcia wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839). Należy jednakże zaznaczyć, że ocena wpływu na środowisko planowanych konkretnych przedsięwzięć będzie możliwa na etapie przeprowadzania procedury oceny oddziaływania na środowisko, czyli procedury zupełnie innej niż strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (ocena niniejszego projektu studium), bo przeprowadzanej dla konkretnej inwestycji posiadającej projekt zagospodarowania terenu z dokładnie określoną lokalizacją i pełnymi, szczegółowymi danymi oraz parametrami projektowanej inwestycji. Zgodnie z art. 59 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1. Wśród przedsięwzięć wymienionych w w/w rozporządzeniu wyróżniono m.in. przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto zgodnie z ustawową delegacją (i treścią dyrektywy) w rozporządzeniu określono przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko opisano w rozporządzeniu jako: obiekty, procesy (instalacje), w sposób łączny (obiekt i proces).

Opisanie stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na etapie opracowywania projektu Studium jest zadaniem niemalże niewykonalnym. Aby zbadać i określić stan środowiska należy przeprowadzić szereg wizji terenowych mających na celu m.in. szczegółową inwentaryzację występującej flory i fauny oraz szczegółowych analiz środowiskowych.

Ponadto należy podkreślić, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem kierunkowym określającym politykę przestrzenną. Nie jest opracowaniem właściwym do szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznaczona ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń zawartych w projekcie Studium niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu Studium wywrze na środowisko gminy Świętajno. Wpływ poszczególnych sposobów zagospodarowania na środowisko będzie możliwy dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych. Zastosowane na poszczególnych terenach technologie i ich wpływ na środowisko, zależą będzie od użytkowników danego terenu i znajdują się poza zakresem oddziaływania projektu Studium.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody na terenie gminy Świętajno wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody:

- 1) Rezerwat przyrody „Ławny Lasek” o powierzchni 7,66 ha, położony nad wschodnim brzegiem jeziora Uplik, powołany w celu ochrona miejsc gniazdowania czapli siwej. Ustanowiony zarządzeniem MLiPD z 8 lipca 1963 r. (MP nr 65 poz. 327), zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie

- rezerwatu przyrody „Ławny Lasek” (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2017 r., poz. 4615).
- 2) Rezerwat przyrody „Pupy” o powierzchni 57,18 ha, powołany w celu ochrony starodrzewu mieszanego, położony na terenie leśnictwa Niedźwiedzi Kąt. Ustanowiony Zarządzeniem MOŚ, ZNiL z 25 stycznia 1995 r. (MP z 1995 r. nr 6, poz. 93), zmieniony Zarządzeniem Nr 6 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 8 lutego 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pupy” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2011 r. Nr 19, poz. 366), zmieniony Zarządzeniem Nr 27 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 7 czerwca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Pupy" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2011 r. Nr 80, poz. 1388), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Pupy" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2020 r. poz. 1865).
 - 3) Mazurski Park Krajobrazowy ustanowiony: uchwałami Wojewódzkich Rad Narodowych w Suwałkach z dnia 5 grudnia 1977 r. w Olsztynie z dnia 8 grudnia 1977 r. oraz Rozporządzeniem Nr 9 z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 20, poz. 506). Ochrona, zagospodarowanie i zrównoważone użytkowanie prowadzone są zgodnie z Planem Ochrony Parku - Uchwała Nr XIX/368/12 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r.
 - 4) Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik na terenie którego obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 27 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Kierwik (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r. Nr 70, poz. 1343).
 - 5) Spychowski Obszar Chronionego Krajobrazu: Uchwała Nr XXXIV/743/18 na terenie którego obowiązują ustalenia Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2018 r. poz. 1322).
 - 6) Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 Puszcza Piska kod obszaru PLB280008 (powierzchnia 21 ha) podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. nr 25, poz. 133).
 - 7) Obszar NATURA 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Piska” kod obszaru PLH 280048 (powierzchnia 57826,61 ha) – podstawa prawna: Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/161z dnia 21 stycznia 2021r. w sprawie przyjęcia czternastegozaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2021) 21) (Dz. U.UE L. z dnia 15 lutego 2021 r.); Obowiązuje Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Olsztynie z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2020 r. poz. 1813).
 - 1) Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Rzeka Babant i Jezioro Białe powołany Rozporządzeniem Nr 11 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 11 stycznia 2000 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Rzeka Babant i Jezioro Białe" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2000 r. Nr 2, poz. 20) zmieniony Rozporządzeniem Nr 26 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Rzeka Babant i Jezioro Białe" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 122, poz. 1700).
 - 2) Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Zyzdrój powołany Rozporządzeniem Nr 24 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Zyzdrój" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 122, poz. 1698).

- 3) Użytek Ekologiczny „Kosaciec” o powierzchni 0,20 ha, obejmujący podmokłą łąkę śródleśną - stanowisko kosańca syberyjskiego (*Iris sibirica*), ustanowiony Rozporządzeniem Nr 75 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Kosaciec" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105 poz. 1708 z 31.07.2009 r.).
- 4) Użytek Ekologiczny „Biele” o powierzchni 26,65 ha, obejmujący stanowisko kosańca syberyjskiego (*Iris sibirica*) i brzozy niskiej (*Betula humilis*), ustanowiony Rozporządzeniem Nr 32 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Biele" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105 poz. 1665 z 31.07.2009 r.), zmieniony Uchwałą Nr VII/48/2015 Rady Gminy Świętajno z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Biele”.
- 5) Pomniki przyrody przedstawione w poniższej tabeli 4.

Tabela 4. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Świętajno.

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika	Opis lokalizacji
1.	(brak nazwy)	1977-01-01	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 14 poz. 191 z 05.06.1991 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Wysokość [m]: 25 Pierśnica [cm]: 128	przy drodze Świętajno- Długi Borek; N-ctwo Spychowo, L-ctwo Czajki, oddz. 42 (1971), obecnie 295 c
2.	(brak nazwy)	1977-01-01	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 14 poz. 191 z 05.06.1991 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Wysokość [m]: 26 Pierśnica [cm]: 136	przy drodze Świętajno- Długi Borek; N-ctwo Spychowo, L-ctwo Czajki, oddz. 42 (1971), obecnie 295 c
3.	(brak nazwy)	1995-09-23	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20 poz. 202 z 08.09.1995 r.	Sosna zwyczajna (<i>Sosna pospolita</i>) - <i>Pinus sylvestris</i>	przy linii oddz. 311/312; N-ctwo Spychowo, L-ctwo Czajki, oddz. 311 f
4.	Niedźwiadek	1996-11-27	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 49 poz. 509 z 12.11.1996 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Wysokość [m]: 28 Pierśnica [cm]: 125	parking leśny 2 km od Spychowa przy drodze Rozogi; N-ctwo Spychowo, L-ctwo Niedźwiedzi Kąt, oddz. 158 g (1996), obecnie 158 f
5.	Złote Dęby	1999-11-11	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.	Grupa 6 dębów	skarpa E brzegu jeziora Świętajno; N-ctwo Spychowo, L-ctwo Kolonia, oddz. 118 cx
6.	Jurand	1999-11-11	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Wysokość [m]: 30 Pierśnica [cm]: 123	N-ctwo Spychowo, L-ctwo Szklarnia, oddz. 178 a
7.	Smętek	1999-11-11	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Wysokość [m]: 30 Pierśnica [cm]: 126	N-ctwo Spychowo, L-ctwo Szklarnia, oddz. 177 b
8.	Jan	1999-11-11	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Wysokość [m]: 30 Pierśnica [cm]: 146	N-ctwo Spychowo, L-ctwo Szklarnia, oddz. 177 b
9.	Niedźwiedź	1999-11-11	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Wysokość [m]: 30 Pierśnica [cm]: 137	przy leśniczówce; N-ctwo Spychowo, L-ctwo Niedźwiedzi Kąt, oddz. 101 x (1999), obecnie 101 bx
10.	im. Melchiora Wańkowicza	2004-09-21	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 167 poz. 2061 z 3.12.2004 r.	Grupa 30 dębów - obecnie 29 stojących oraz 2 drzewa powalone; 9,10: powalone	w sąsiedztwie ścieżki dydaktycznej nad jeziorem Cichym (wokół jeziora); N-ctwo Spychowo, L-ctwo Niedźwiedzi Kąt, oddz. 105i
11.	Szklarnia	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Sosna zwyczajna (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 239 cm i wysokości 32 m, wiek około 200 lat.	działka nr ewidencyjny 3181, obręb geodezyjny Spychowo, Leśnictwo Niedźwiedzi Kąt, oddział leśny 181 d.
12.	Ursus	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie 470 cm i wysokości 30 m.	działka nr ewidencyjny 3153, obręb geodezyjny Spychowo, Leśnictwo Niedźwiedzi Kąt, oddział leśny 153 c
13.	Morsy	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Dwie sosny zwyczajne (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 290 cm i wysokości 34 m oraz o obwodzie 257 cm i wysokości 30 m i świerk pospolity (<i>Picea abies</i>) o obwodzie 231 cm i	działka nr ewidencyjny 3236, obręb geodezyjny Spychowo, Leśnictwo Niedźwiedzi Kąt, oddział leśny 236c

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIĘTAJNO

				wysokości 34	
14.	Jagienka	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Sosna zwyczajna (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 275 cm i wysokości 33 m	działka nr ewidencyjny 3318/1, obręb geodezyjny Świętajno, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 318 f
15.	Chocholskie sosny	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Grupa 2 sosen, wiek ok. 150 lat	L-ctwo Czajki, oddz. 277 i
16.	Niedźwiedzica	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Sosna zwyczajna (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie 294 cm i wysokości 34 m.	Działka nr ewidencyjny 3295/1, obręb geodezyjny Długi Borek, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 295c. Pomniki 100 m od drogi gminnej Świętajno - Długi Borek.
17.	Gruby świerk	2015-04-14	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 1174 z 30.03.2015 r.	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i>) o obwodzie 300 cm i wysokości 32 m, wiek 150 lat	działka nr ewidencyjny 3299/2, obręb geodezyjny Długi Borek, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 299f
18.	Gabrysia	2015-04-14	Dz. Urz. z 2015 r. poz. 1174	Trzmielina pospolita (<i>Euonymus europaea</i>) o obwodzie odnogi od strony wschodniej 60 cm, zachodniej 56 cm i wysokości 10 m, wiek 60 lat	działka nr ewidencyjny 3329/9, obręb geodezyjny Jeruty, Leśnictwo Czajki, oddział leśny 329I.
19.	(brak nazwy)	1989-03-30	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 4 poz. 88 z 15.03.1989 r.	Pomnik przewrócony przez wiatr	L-ctwo Czajki oddz. 310

Powiązania przyrodnicze na terenie gminy Świętajno mają ścisły związek nie tylko z lokalnym ekosystemem, ale także z ekosystemem regionu i kraju. Przez obszar gminy przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym Puszcza Piska.

Dla przewidywanych sposobów zagospodarowania i użytkowania terenów na terenie gminy ważne są ustalenia i przepisy dotyczące prawnych form ochrony przyrody. Niezbędna jest znajomość przepisów m.in. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, aktów wykonawczych (m.in. rozporządzeń, uchwał), a także dokumentów mających charakter prawa miejscowego (m.in. planów zadań ochronnych obszarów natura 2000).

Na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego obowiązują ograniczenia zawarte w Rozporządzeniu nr 9 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 stycznia 2006 r., a także ustalenia zawarte w Planie Ochrony Mazurskiego Parku Krajobrazowego zatwierdzonym Uchwałą Nr XIX/368/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Mazurskiego Parku Krajobrazowego.

Nadrzędnymi celami ochrony Parku są ochrona najcenniejszych fragmentów Pojezierza Mazurskiego ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe, jak też zachowanie i popularyzacja tych wartości w ramach zrównoważonego rozwoju dla zwiększenia atrakcyjności Parku i poprawy jakości życia jego mieszkańców. Strategiczne cele ochrony Parku obejmują:

- 1) ochronę środowiska przyrodniczego, przez:
 - a) ochronę charakterystycznych i unikatowych cech naturalnych środowiska przyrodniczego z jego gatunkami roślin i zwierząt oraz ekosystemami wodnymi i lądowymi, leśnymi i nieleśnymi;
 - b) utrzymanie podstawowych procesów ekologicznych;
 - c) zachowanie różnorodności gatunkowej fauny i flory na ich naturalnych stanowiskach;
 - d) wdrażanie stosownych zapisów obowiązującej Krajowej Strategii Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej na lata 2007-2013; Karta Programu nr 30;
- 2) ochronę środowiska kulturowego, przez:
 - a) ochronę krajobrazu kulturowo-historycznego w oparciu o zabytki kultury materialnej;
 - b) kształtowanie harmonijnego wiejskiego krajobrazu obszaru Parku, przez zachowanie istniejącej tradycyjnej architektury mazurskiej, nawiązywanie do wzorów regionalnych przy tworzeniu nowej zabudowy oraz zachowanie

- historycznych układów w zagospodarowaniu przestrzennym wraz z ochroną alei przydrożnych i zadrzewień śródpolnych;
- c) waloryzację i monitoring zespołów zabytkowych na terenie Parku;
 - d) rewaloryzację niw siedliskowych i zabudowy;
- 3) zrównoważony rozwój regionu, przez:
- a) utrwalenie znaczenia Parku, jako terenu dla rozwoju turystyki krajoznawczej, turystyki wodnej i wypoczynku;
 - b) wspieranie inicjatyw i działań zmierzających do poprawy poziomu życia mieszkańców Parku;
 - c) zrównoważony rozwój gospodarczy, dopuszczający na terenie Parku rodzaje działalności wykorzystujących w sposób racjonalny zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, uwzględniające wymogi ich ochrony;
 - d) wykorzystanie Parku, jako obiektu dla nauki i edukacji przyrodniczej
- 4) zachowanie krajobrazu, przez:
- a) ochronę wartości krajobrazu polodowcowego charakterystycznego dla Pojezierza Mazurskiego, zwłaszcza poprzez ochronę rzeźby terenu, głazów i głazowisk, naturalnych układów hydrologicznych;
 - b) utrzymanie wyjątkowych walorów krajobrazowych związanych z historycznymi i kulturowymi układami przestrzennymi, urbanistycznymi i architektonicznymi, ukształtowanymi na przełomie XIX i XX w., dotyczących zwartych układów osadniczych i budownictwa kolonijnego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego w Parku wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowiska, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 5) wykonywania prac ziemnych trawle zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej,
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową,
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych,
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych,
- 13) Używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

W Planie Ochrony Mazurskiego Parku Krajobrazowego zatwierdzonym Uchwałą Nr XIX/368/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Mazurskiego Parku Krajobrazowego dokonano identyfikacji oraz określenia sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i

potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych Parku, a także obszarów Natura 2000 i ich skutków. Wykaz zidentyfikowanych zagrożeń jest wynikiem prowadzonej w Parku systematycznej analizy skuteczności istniejących form ochrony i realizowanych zabiegów ochronnych na tle aktywności gospodarczej. W poniżej tabeli przedstawiono wykaz zagrożeń, ich skutki oraz przedstawiono sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków.

Tabela 5. Zagrożenia Parku, ich skutki oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków.

Zagrożenie	Skutki	Sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
Zabudowa - Lokalizacja zabudowy letniskowej i pól namiotowych w bezpośrednim sąsiedztwie strefy brzegowej jezior, samowola budowlana.	Niszczenie stromych stoków rynien jeziornych, ich walorów morfologicznych i krajobrazowych, prowadzi do uruchamiania procesów erozji, a w przypadkach skrajnych - ruchów masowych, niszczenie trzcinowisk i pasów roślinności przybrzeżnej.	Zakaz zabudowy strefy do 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej i gospodarce wodnej lub rybackiej, zaopiniowanych pozytywnie przez dyrektora Parku, a w przypadkach kolizji z korytarzami ekologicznymi - szlakami migracji zwierząt i ich dostępem do wód, ograniczenie ich do dalszej odległości od brzegów wód. Niezabudowywanie budowlami betonowymi i kamiennymi schodami i innymi sztucznymi umocnieniami skarp jeziornych i rzecznych, z wyjątkiem drewnianych umocnień i zejść na wysokości ośrodków turystyki wodnej lub wyznaczonych pól namiotowych i biwakowych. Ochrona brzegów jezior i rzek poprzez nie wznoszenie trwałych obiektów małej architektury oraz budowy ogrodzeń na skarpach jeziornych i rzecznych.
Presja turystyczna: Dewastacja roślinności brzegowej jezior, rzek, zatrzymywanie pojazdów i biwakowanie w miejscach nieoznaczonych.	Niszczenie strefy buforowej wód powierzchniowych, płoszenie zwierząt, likwidacja gniazd ptaków, niszczenie miejsc lęgowych innych zwierząt, zanieczyszczenie strefy brzegowej wód powierzchniowych, presja na szlaki przebiegające przez lasy – zaśmiecanie i zadeptywanie.	W celu ochrony ptactwa wodnego i innych grup zwierząt oraz roślinności, brak możliwości pływania turystycznego łodziami motorowymi po terenach wrażliwych przyrodniczo tzn. zatoki, starorzeczca, przesmyki między wyspami. Tereny te zostaną oznakowane zakazem wpływania – zielony okrągły znak z poprzecznym białym pasem. Nie wycinanie i nie niszczenie zadrzewień i zakrzewień oraz roślinności zielnej w strefie brzegowej wód powierzchniowych. Dopuszcza się budowę pomostów drewnianych i pontonowych oraz drewnianych umocnień brzegu na wysokości ośrodków turystyki wodnej, pól namiotowych i biwakowych oraz wyznaczonych miejsc wodowania i odbioru kajaków. Propaguje się turystykę zrównoważoną, która podtrzymuje ekologiczną, społeczną i ekonomiczną integralność terenów, a także zachowuje dla przyszłych pokoleń, w jak najmniej zmienionym stanie zasoby naturalne i kulturowe tych obszarów, umieszcza się tablice informacyjne w miejscach wrażliwych przyrodniczo. Inicjuje i prowadzi się współpracę w zakresie edukacji ekologicznej z firmami zajmującymi się wynajmem sprzętu pływającego na terenie Parku m. in. prowadzenie szkoleń dla przewodników turystyki kajakowej w MPK z zakresu ochrony przyrody.
Dewastacja lasów związana z ruchem pojazdami silnikowymi, quadami i motorowerami; parkowanie w miejscach nieprzeznaczonych na te cele.	Płoszenie zwierząt, niszczenie ściółki, rozjeżdżanie szlaków, niszczenie upraw, kolizje pojazdów z turystami i zwierzętami, zwiększenie zagrożenia pożarowego.	1. Przegląd i uzupełnienie oznakowania leśnych dróg publicznych oraz dróg leśnych dopuszczający ruch po tych drogach. Ograniczenia nie dotyczą inwalidów poruszających się pojazdami przystosowanymi do ich potrzeb. 2. Systematyczna kontrola postoju pojazdów 3. Oznakowanie miejsc postoju 4. Egzekwowanie zakazów wynikających z ustawy o lasach (art. 29)
Sztuczne oświetlenie - czynnik podstawowy.	Wabienie i giniecie nocnych motyli (zwłaszcza ciem i zawisaków). Zakłócenie dobowych migracji ptaków. Inne grupy zwierząt np. ssaki reagują różnie – roślinożerne przyzwyczajają się,	Ograniczanie zabudowy korytarzy będących trasami migracji zwierząt. Tworzenie pasów zadrzewień między jednostkami osadniczymi a terenami otwartymi i leśnymi.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIĘTAJNO

<p>Hałas - czynnik podstawowy</p>	<p>natomiast drapieżne wycofują. Płoszenie ssaków i ptaków, zwłaszcza przy hałasie gwałtownym i permanentnym, stres u ssaków i rozbijanie ich populacji na izolowane grupy. Do hałasu długotrwałego, ale jednostajnego (szosa) mogą się przyzwyczaić ssaki roślinożerne, a nawet drapieżne jak np. wilki.</p>	<p>Wnioskowanie do właściwych zarządców w celu ograniczenia, w miarę możliwości ruchu ciężkiego transportu na drogach biegnących przez teren Parku, eliminacji skuterów wodnych i motorówek z nieześlownych wód Parku, tworzenia wzdłuż dróg i od strony wsi pasów zieleni spełniających rolę barier akustycznych; ograniczanie czasowe i miejscowe zakazy organizowania imprez z użyciem petard, sztucznych ogni i nagłośnienia w godzinach nocnych.</p>
<p>Presja mechaniczna - czynnik podstawowy.</p>	<p>Wydeptywanie roślin i ich wrywanie oraz żłobienie kolein w gruncie, co na skłonach daje skutek w postaci erozji. Zabijanie pod kołami płazów, gadów, niektórych owadów oraz w mniejszej skali innych grup zwierząt. Wstrząsy mechaniczne przy wodach powierzchniowych powodują płoszenie ryb (ważne w okresie tarła). Mechaniczne zaśmiecanie terenu jest nie tylko groźne dla przyrody (kaleczenie się zwierząt), ale daje też ujemne odczucia estetyczne.</p>	<p>Tworzenie dla zwierząt bezkolizyjnych przejść przez drogi, ograniczenie prędkości na odcinkach dróg w miejscach tras migracji zwierząt, ograniczenie prac gospodarczych i ochronnych w lasach przy użyciu ciężkiego sprzętu na terenach występowania cennych przyrodniczo siedlisk i gatunków rzadkich.</p>
<p>Zaśmiecenie terenu Parku i wylewanie ścieków bytowych oraz opróżnianie toalet chemicznych z jednostek pływających (m.in. wzdłuż przecinających go tras komunikacyjnych; wodnych, pieszych i rowerowych szlaków turystycznych).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obniżenie walorów estetycznych terenu, 2. Przenoszenie nasion roślin i tworzenie skupisk roślin ruderalnych i synantropijnych w obrębie roślinności naturalnej, 3. Eutrofizacja i zatrucie chemiczne jezior i rzek, 4. Lokalne zatrucie wód gruntowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likwidacja i rekultywacja nielegalnych wysypisk śmieci. 2. Zapobieganie dalszemu zaśmiecaniu terenu przez uwzględnienie tego problemu w planach gospodarki odpadami. 3. Wprowadzenie oznakowania zakazu wyrzucania śmieci. 4. Wprowadzenie odpowiedniej ilości koszy i organizacja sprawnego systemu odbioru odpadów z biwakowisk, miejsc cumowania, szlaków pieszych i rowerowych itp. 5. Wprowadzenie zakazu stosowania ścieków bytowych do nawożenia pól. 6. Zwiększenie nadzoru i kontroli przez władających nieruchomościami i ich współpraca z organami ścigania. 7. Zorganizowanie odbioru ścieków z toalet chemicznych jednostek pływających. 1-7 – zadania należące do: samorządów gminnych, powiatowych, wojewódzkich w porozumieniu z Nadleśnictwem Strzałowo, Spychowo, Maskulińskie, Pisz i Dyrekcją Parku; zarządcy dróg (GDDKiA, WZDP, PZDP); właściciele i użytkownicy terenów. 8. Edukacja ekologiczna mieszkańców i turystów – zadania należące do Dyrekcji Parku, Nadleśnictw: Maskulińskie, Pisz, Strzałowo, Spychowo, szkół, lokalnych organizacji pozarządowych, lokalnych mediów, Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich.
<p>Pożary - czynnik podstawowy.</p>	<p>Możliwość zniszczenia całych ekosystemów zwłaszcza takich jak torfowisko, ciepłolubna łąka, czy las iglasty. Zwłaszcza nieodwracalne w skutkach jest spalanie złoża torfowego.</p>	<p>Zakaz wstępu w okresach suszy na wybrane tereny Parku szczególnie narażone na pożary (wprowadzony przez Lasy Państwowe).</p>
<p>Sztuczne zmiany stosunków wodnych - czynnik złożony.</p>	<p>Spadek liczebności zwierząt związanych ze środowiskami podmokłymi jak np. płazów, ptaków wodno-błotnych oraz niektórych drapieżników (orlik krzykliwy). Niszczenie torfowisk wysokich i przejściowych oraz wkraczanie zadrzewień na osuszone torfowiska niskie, co wiąże się z ustępowaniem np. storczyków i innych roślin (rzadkich lub chronionych).</p>	<p>Przywracanie wyższych poziomów wód powierzchniowych oraz w gruncie poprzez tzw. małą i średnią retencję, zwłaszcza na obszarach leśnych i w dorzeczu Krutyni; utrzymywanie wysokich stanów wód w systemie Wielkich Jezior Mazurskich i w dolnym biegu rzeki Krutyni; dbałość o systemy melioracyjne.</p>
<p>Chemizacja środowiska przyrodniczego - czynnik podstawowy: - środki chemiczne z takich źródeł jak: rolnictwo, budownictwo, przemysł poza Parkiem, gospodarka leśna oraz samochody; - zanieczyszczenia: SO_x, CO₂, metale ciężkie Pb, Cd, Cu, Ni, Zn, tlenki azotu, fosforu i potasu.</p>	<p>Obecnie najistotniejszy czynnik degradujący – powodujący przeważnie nieodwracalne zmiany ilościowe i jakościowe w ekosystemach: - wyniszczanie owadów i ptaków (zwłaszcza drapieżników) a także masowe giniecie nietoperzy, płazów i bezkręgowców wodnych (jak np. skorupiaki i małże), zanikanie niektórych efektownych roślin na łąkach (storczyki, pełnik, mieczyk), osłabianie drzewostanów iglastych i przyspieszanie procesu ich obumierania. Metale ciężkie mają ponadto niekorzystny wpływ na mieszkańców Parku. Zanieczyszczenia atmosferyczne nie są znaczące na terenie Parku. Uciążliwość</p>	<p>Stosowanie środków chemicznych dozwolonych zgodnie z obowiązującym prawem; popieranie i popularyzacja prowadzenia gospodarki rolnej w ramach programów rolno-środowiskowych i gospodarstw ekologicznych; ograniczenie nawożenia pól gnojowicą, zwłaszcza na przedwiośniu i wczesną wiosną oraz w 100 m strefie od brzegów wód rzek i jezior i 25-30 m od śródpolnych zbiorników wodnych i rozlewisk; ograniczenie ruchu pojazdów z silnikami spalinowymi na lokalnych drogach biegnących przez tereny leśne. Egzekwowanie zakazów wynikających z ustawy o odpadach (art. 71), w tym</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIĘTAJNO

	jest punktowe spalanie opakowań z tworzyw sztucznych.	przekształcanie odpadów poza spalarniami i współspalarniami (zakaz palenia opakowań z tworzyw sztucznych w piecach grzewczych i ogniskach).
Promieniotwórcze skażenie terenu (Cez 137) - czynnik podstawowy.	Nowy czynnik wpływający na rośliny (wybujalność liści i zdeformowanie owoców, nasion i części podziemnych) oraz na zwierzęta, – co daje przykładowo takie efekty jak mutacje i masowe pojawianie się niektórych grup owadów i zanik innych, obniżenie liczebności ptaków poprzez dużą śmiertelność wśród piskląt. Problem ten dotyczy zwłaszcza gatunków, które związane są z brzegami wód (np. zimorodek), gdzie koncentracja cezu 137 jest największa.	Sytuacja z serii katastrof z ograniczoną możliwością zapobiegania skutkom.
Eksploatacja gatunków (wybiórca) - czynnik złożony.	Ograniczenie liczebności lub wyniszczenie niektórych populacji zwierząt i roślin na skutek: kłusownictwa, zbiorów do zielnika, czy masowych zbiorów płodów runa leśnego.	Tworzenie list gatunków wymagających priorytetowych działań ochronnych i najbardziej narażonych na ustępowanie i giniecie oraz niezwłoczne wdrażanie tych działań.
Rozwój zabudowy i sieci dróg (rozwój infrastruktury zwłaszcza w zlewni jezior i rzek) - czynnik złożony.	Obok chemizacji i odwodnień najważniejszy czynnik degradujący przyrodę, odznaczający się dużą siłą destrukcyjnego oddziaływania i złożonością, będący głównym czynnikiem degradującym krajobraz (niszczenie otwartych przestrzeni poprzez ich zabudowę – potencjał dla dzikiej przyrody). Skutki to – obniżanie się liczebności populacji zwierząt antropofobowych (np. duże drapieżniki) i większości zwierząt dziko żyjących (zwiększenie się liczebności populacji niektórych zwierząt związanych z człowiekiem – szpak, jaskółka oknówka, synogarlica turecka). Izolowanie populacji (efekt wysp), niszczenie naturalnej szaty roślinnej i wprowadzenie obcych gatunków roślin. Wraz z omówionym czynnikiem pojawia się, jako pochodna większość pozostałych, które często równocześnie nakładają się na siebie, co wielokrotnie skutki degradacji.	Ograniczenie nowego budownictwa do zwartej zabudowy istniejących jednostek osadniczych w Parku i jego otulinie; utwardzanie dróg gruntowych biegnących przez tereny leśne w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatów wyłącznie z zastosowaniem materiałów naturalnego pochodzenia, np. kamień, żwir; niedopuszczenie budowy nowych napowietrznych linii elektroenergetycznych i stopniowa zamiana dotychczasowych linii napowietrznych na kablowe podziemne. Ograniczenie lokalizacji wież telefonii komórkowej na terenie Parku do miejsc o funkcji przemysłowej oraz niedopuszczenie budowy elektrowni wiatrowych na terenie Parku i jego otuliny, ze względu na degradację walorów krajobrazowych oraz zagrożenia dla zdrowia ludzkiego oraz w celu ochrony ptactwa i nietoperzy. Ograniczenie budowy na terenie Parku i w jego otulinie betonowych ogrodzeń oraz niedopuszczenie budowy w polnym, poza jednostkami osadniczymi ogrodzeń o trwałych fundamentach i trwałych bram.
Wybrane elementy gospodarki rybackiej - czynnik złożony, wywołujący skutki względnie trwałe.	Zmiany w proporcjach składów gatunkowych i liczebności populacji ryb w stosunku do zależności w naturalnych ekosystemach bez ingerencji człowieka. Ingerencja w ekosystemy wodne w okresach i miejscach wrażliwych dla ryb oraz innych grup zwierząt, zwłaszcza ptaków – odłowy kłusownicze na tarliskach w okresie tarła. Zagrożenie innym zwierzętom jak żółwie błotne, wydry, bobry poprzez możliwość zaplątania się w sieci. Niszczenie łąk ramieniowych w przypadku stosowania sprzętu ciągnionego. Nadmierna liczebność populacji kormorana powodująca zanieczyszczenie wód, spadek liczebności populacji ryb i obumieranie drzew.	Wyznaczenie terenów tarliskowych; połowy w okresie tarła w oparciu o pozwolenia marszałka Województwa zaopiniowane przez dyrektora Parku. Przy stosowaniu sprzętu ciągnionego nie można niszczyć tarlisk i łąk ramieniowych. Brak możliwości używania agregatów prądotwórczych. Brak możliwości użytkowania rybackiego jezior dystroficznych i rzek włosieńczykowskich ze względu na ich wrażliwość przyrodniczą. Kontrola liczebności kormoranów w rozpoznanych koloniach lęgowych i żerowiskowych.
Eksploatacja kopalni (żwirowanie, kreda jeziorna) - czynnik złożony, wywołujący skutki względnie trwałe.	Na terenie Parku w związku z jego utworzeniem czynnik zanikający, niemniej zostawiający trwały ślad w krajobrazie, jednakże jego wpływ na środowisko przyrodnicze, przy niewielkiej eksploatacji na potrzeby lokalne nie jest duży, może jedynie zachwiać np. proporcje gatunkowe (zwiększenie liczebności jaszczurek) lub pojawienie się nowych gatunków (jaskółka brzegówka) lub roślin piaszkowych. W przypadku eksploatacji kredy jeziornej pojawienie się ptaków wodno-błotnych na stawach poeksploatacyjnych i niektórych roślin wodnych.	Ograniczenie eksploatacji kopalni na terenie Parku; w przypadku już istniejących żwirowni, w zależności od miejsca i zniekształcenia rzeźby terenu, należy je zrehabilitować lub pozostawić do naturalnej sukcesji roślinnej; w wyjątkowych przypadkach mogą one służyć do celów edukacyjnych z zakresu nauk przyrodniczych, jako stanowiska dokumentacyjne.

Zgodnie z Planem Ochrony Mazurskiego Parku Krajobrazowego w granicach Parku prace związane z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu obejmują między innymi.:

- 1) w zakresie gospodarki leśnej i ochrony lasu:
 - a) powszechną ochronę lasów i bioróżnorodności w lasach,
 - b) trwałość utrzymania lasów,
 - c) ciągłość i zrównoważone wykorzystanie wszystkich funkcji lasów,
 - d) powiększenie zasobów leśnych,
 - e) kształtowanie retencji wodnej i gospodarkę wodą, poprzez: zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, realizacja projektów ochrony i regeneracji ekosystemów mokradłowych,
 - f) ochronę różnorodności biologicznej poprzez: pozostawianie i kształtowanie zbiorowisk ekotonowych (okrajkowych), zachowanie łąk śródleśnych,
- 2) w zakresie rolnictwa:
 - a) w strefach waloryzacyjnych „I” (Pierwszych) i „0” (Zerowych) zaleca się na gruntach rolnych wprowadzenie programów rolno-środowiskowych,
 - b) należy przestrzegać zasad nawożenia gleb gnojowicą zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz.1033),
 - c) nie można realizować obiektów inwentarskich opartych o gnojowicowy system chowu zwierząt,
 - d) kompostowanie obornika lub innych nawozów organicznych musi być zabezpieczone przed negatywnym wpływem warunków atmosferycznych oraz przesiąkaniem do wód podskórnych,
 - e) nie wolno wprowadzać organizmów modyfikowanych genetycznie do upraw i hodowli,
 - f) ze względu na zachowanie bioróżnorodności należy wytypować i chronić tzw. autochtoniczne drzewa nasienne (ADN), co do których istnieje pewność lub duże prawdopodobieństwo, że ich stanowiska nie są pochodzenia synantropijnego i stanowią pozostałość autochtonicznej flory; drzewa te mogą rosnąć zarówno na terenach rolnych, jak i przy granicy lasu, i nie muszą odznaczać się cechami technicznymi, przyjętymi według kryteriów dla drzew nasiennych w lasach państwowych; dotyczy to np.: *Pinus sylvestris* var. *turfosa*, *Picea* (odmiana bałtycka), *Ulmus campestris* var. *tuberosa*, *Cerasus avium*, *Tilia cordata*, *Taxus baccata*;
- 3) w zakresie gospodarki wodnej:
 - a) należy chronić zbiorniki astatyczne, zwłaszcza śródpolne i śródleśne wraz z ich otoczeniem, z uwagi na unikatową i reliktową faunę bezkręgowców oraz oryginalne zbiorowiska roślinne
 - b) prowadząc melioracje nie można:
 - powodować trwałych zmian krajobrazu, m.in. przez niwelację zagłębień terenowych, ani przez ich osuszanie,
 - destabilizować poziomu lustra wody w zagłębieniach w sposób nie gwarantujący napełnienia w latach średnich,
 - karczować bez uzasadnionej potrzeby drzew i krzewów na trasach urządzeń melioracyjnych,
 - likwidować potorfii i zakrzaczeń na terenach zdewastowanych,
 - likwidować zadrzewień na użytkach zielonych,
 - likwidować biotopów bagiennych,
 - obniżać poziom wody w jeziorach,
 - niszczyć źródlisk i ich najbliższego rejonu,
 - zmieniać poziomy wód gruntowych na terenie Parku bez opinii dyrektora Parku,
 - meliorować gleb organicznych użytków zielonych bez zapewnienia nawodnień efektywnych;
 - c) pozostawiać w stanie istniejącym wszystkie kotliny bezodpływowe, zagłębienia terenowe, wykorzystując je na przepływowe odbiorniki wód drenarskich lub na zbiorniki buforowe na ciekach, które będą pełniły rolę biofiltrów lub bioakumulatorów.

- 4) w zakresie ochrony powierzchni ziemi i jej struktur geomorfologicznych oraz gleb:
 - a) nie dokonywać zmian ukształtowania rzeźby terenu za wyjątkiem zmian niezbędnych dla realizacji celów Parku lub zadań związanych z uznanymi jego funkcjami,
 - b) nie prowadzić eksploatacji żwiru, piasku lub czarnoziemiu i innych kopalin na skalę przemysłową, w tym eksploatacji gładów narzutowych i ich wywożenia; istniejące miejsca poboru żwiru, piasku lub czarnoziemiu powinny zostać zamknięte i zrehabilitowane po zakończeniu eksploatacji,
 - c) nie prowadzić działalności gospodarczej i budownictwa na stromych zboczach wzgórz, powodujących erozję gleb,
 - d) nie prowadzić działalności gospodarczej i budownictwa na terenach źródłiskowych oraz w ich sąsiedztwie,
 - e) nie prowadzić działalności gospodarczej i budownictwa na skarpach przyjeziornych i przyrzecznych, poza wyznaczonymi miejscami w ramach obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 5) w zakresie walorów krajobrazowych i wartości kulturowych:
 - a) zadrzewienia i zakrzewienia; z racji spełnianej przez te dwa rodzaje zieleni istotnej roli ekologicznej i estetycznej, zwłaszcza na terenach otwartych i użytkowanych rolniczo, wskazuje się na konieczność ich szczególnej ochrony i kultywacji. Wycinka zadrzewień i zakrzewień na terenie Parku i otuliny powinna być opiniowana przez dyrektora Parku. W miejscach uzasadnionych względami krajobrazowymi i przyrodniczymi, należy wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzewienia, np. wzdłuż dróg, na miedzach, wzdłuż naturalnych cieków wodnych,
 - b) w miarę istniejących możliwości winny być odnawiane dawne remizy i enklawy śródpolne oraz aleje przydrożne.

Zgodnie z Planem Ochrony Mazurskiego Parku Krajobrazowego w granicach Parku wyznaczono strefy przyrodniczo-krajobrazowe (Wg Wojewódzkiego Biura Planowania Przestrzennego w Olsztynie) i określono dla nich ustalenia szczegółowe.

Na terenie gminy Świętajno zlokalizowane są dwa rezerваты przyrody tj.: Rezerwat przyrody „Ławny Lasek” oraz Rezerwat przyrody „Pupy”.

Rezerwat przyrody „Ławny Lasek” o powierzchni 7,66 ha, położony nad wschodnim brzegiem jeziora Uplik, powołany został w celu ochrony miejsc gniazdowania czapli siwej. Z uwagi jednakże, że ptaki przeniosły się na drugi brzeg jeziora ochronie podlega 200-letni drzewostan sosnowy, w którym wcześniej kolonia czapli gniazdowała. Według zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z 2017 roku „celem ochrony rezerwatu jest zachowanie lokalnego ekotypu sosny zwyczajnej oraz naturalnych procesów zachodzących w drzewostanach iglastych na siedliskach lasu mieszanego świeżego”. W starych sosnach i świerkach gniazduje wiele ptaków, np. dzięcioł czarny.

Rezerwat przyrody „Pupy” o powierzchni 57,18 ha, powołany został w celu ochrony starodrzewu mieszanego złożonego z świerka, sosny, dębu i buka. Około 30% drzewostanu stanowią drzewa liczące ponad 100 lat, a niektóre mają nawet ponad 250 lat. Występują również drzewa pomnikowe. Rezerwat leży na terenie Puszczy Piskiej. W rezerwacie i jego najbliższej okolicy odnotowano występowanie 28 gatunków ssaków, 38 gatunków ptaków lęgowych, 13 gatunków ptaków przelotnych, 10 gatunków płazów, 3 gatunki gadów, a także 13 gatunków drzew, 7 gatunków krzewów, 105 roślin zielnych i 16 gatunków mchów. Wyróżniono tu dotychczas 100 gatunków porostów i grzybów naporostowych. Występuje tu 16 taksonów objętych ochroną gatunkową oraz 28 zagrożonych w Polsce wymarciem.

Znaczna część terenu gminy Świętajno znajduje się w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik oraz Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Dla potencjalnych przyszłych sposobów zagospodarowania terenów ważne są ustalenia dotyczące w/w OCHK, w tym przede wszystkim znajomość obowiązujących zakazów i nakazów określonych Rozporządzeniem Nr 27 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Kierwik (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r. Nr 70, poz. 1343) oraz Uchwale Nr XXXIV/743/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie

Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2018 r. poz. 1322).

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Nr 27 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik, w zasięgu obszaru obowiązują ustalenia:

1. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru,
2. ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru,
3. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru.

Ponadto w granicach Obszaru obowiązują zakazy i odstępstwa od zakazów, które przedstawiono w poniższej tabeli 6. Poniższe zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego;

Tabela 6. Zakazy i odstępstwa od zakazów obowiązujące na Obszarze Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik.

Lp.	Zakazy obowiązujące na Obszarze Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik	Dopuszczalne odstępstwa od zakazów obowiązujących na Obszarze Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik
1	Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, lęgówisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.	-----
2	Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129 poz. 902 z późn. zm.).	Zgodnie z § 4 ust. 3 zakaz nie dotyczy: 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu par. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 257 poz. 2573 z późn. zm.) po uzgodnieniu z wojewodą; 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej lub poprawie stanu środowiska, po uzgodnieniu z wojewodą.
3	Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.	-----
4	Zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.	Zgodnie z § 4 ust. 4 zakaz nie dotyczy: 1) złóż kopalin udokumentowanych od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej; 2) złóż kopalin udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia - po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalin.

5	Zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych.	Zgodnie z § 4 ust. 4 zakaz nie dotyczy: 1) złóż kopalin udokumentowanych od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej; 2) złóż kopalin udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia - po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywania kopalin.
6	Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.	-----
7	Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	-----
8	Zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	Zgodnie z § 4 ust. 5 zakaz nie dotyczy: 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy do brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych; 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu; 3) wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą. Ponadto zakaz nie dotyczy ustaleń obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z przepisami Uchwały Nr XXXIV/743/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w zasięgu obszaru obowiązują ustalenia:

1. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru,
2. ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru,
3. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru.

Ponadto w granicach Obszaru obowiązują zakazy i odstępstwa od zakazów, które przedstawiono w poniższej tabeli 7. Poniższe zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego;
- 4) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych.

Tabela 7. Zakazy i odstępstwa od zakazów obowiązujące na obszarze
Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Lp.	Zakazy obowiązujące na Obszarze Chronionego Krajobrazu	Ustalenia projektu planu
1	Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, lęgówisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.	-----
2	Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.	Zgodnie z § 5 ust. 3 zakaz nie dotyczy: 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu; 2) realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
3	Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.	Zgodnie z § 5 ust. 4 zakaz nie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu w obrębie zadrzewienia, należących do gatunków obcych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 2f ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z § 5 ust. 5 zakaz: 1) nie dotyczy terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących: a) w dacie orzekania w przedmiocie wydania: decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji o pozwoleniu na budowę, a także innych decyzji - jeżeli są one wymagane dla realizacji danego przedsięwzięcia na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa, b) w dacie realizacji przedsięwzięcia - jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy powszechnie obowiązującego prawa nie przewidują obowiązku uzyskania decyzji, o których mowa w lit. a; 2) nie ma zastosowania do zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę; 3) nie dotyczy realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody.
4	Zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.	Zgodnie z § 5 ust. 6 zakaz nie dotyczy: 1) złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 178, poz. 2615), których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej; 2) złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m ³ /rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r.

		w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 178, poz. 2615).
5	Zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych.	Zgodnie z § 5 ust. 6 zakaz nie dotyczy: 1) złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 178, poz. 2615), których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej; 2) złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobyciu nie przekraczającym 20 000 m ³ /rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 178, poz. 2615).
6	Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.	-----
7	Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	-----
8	Zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne. - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	Zgodnie z § 5 ust. 7 zakaz nie dotyczy: 1) innych niż rzeki cieków naturalnych w rozumieniu art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne; 2) terenów rekreacji w formie bulwarów, parków, terenów zieleni wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami małej architektury położonych w granicach administracyjnych miast; 3) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku obszarów, dla których obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które uchwalono przed dniem 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 178, poz. 2615) i w którym nie określono granic zwartej zabudowy miasta lub wsi, również obszarów wskazanych w obowiązującym studium jako tereny zabudowane; 4) uzupełnień zabudowy pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych; 5) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, w tym obiekty służące agroturystyce, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód; 6) obiektów budowlanych niezbędnych do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani na wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach dostępu do wód publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej na potrzeby tych terenów;

	<p>7) ścieżek rowerowych, ciągów pieszych oraz związanych z nimi: infrastruktury technicznej i obiektów małej architektury służących utrzymaniu porządku;</p> <p>8) ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących:</p> <p>a) w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, lub</p> <p>b) w dniu 5 grudnia 2008 r., tj. w dniu wejścia w życie Rozporządzenia Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 178, poz. 2615);</p> <p>9) realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody i która stała się ostateczna przed dniem 5 grudnia 2008 r., tj. przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 178, poz. 2615).</p>
--	--

Znaczna część obszaru gminy Świętajno znajduje się również w zasięgu obszarów Natura 2000 tj.: Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Piska kod obszaru PLB280008 oraz Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Piska kod obszaru PLH 280048. Istotnymi problemami rozwoju w obszarach Natura 2000 są ograniczone możliwości gospodarczego wykorzystania terenu, w tym: zagospodarowanie terenów zwłaszcza w dolinach cieków wodnych, lokalizacja nowej zabudowy, w szczególności obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dopuszczenie realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, możliwość budowy i przebudowy dróg publicznych, regulacje cieków wodnych, budowa obiektów małej retencji i wykorzystanie energii odnawialnej, możliwość pozyskiwania kopalni. Priorytetem na terenach Natura 2000 jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych i zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych. Projekt Studium przewiduje ewentualne zagospodarowanie terenów położonych w granicach obszarów Natura 2000 w sposób pozwalający na zachowanie występujących siedlisk i gatunków oraz w sposób im nie zagrażający.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Piska kod obszaru PLB280008 jest ostoją ptasią o randze europejskiej E23 i obejmuje największy na Mazurach kompleks leśny Puszczy Piskiej oraz powiązane z puszczą tereny nieleśne, w tym liczne jeziora. Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego, OSOP Puszcza Piska obejmuje południową część Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, zachodnią i południową część Pojezierza Mrągowskiego, centralną część Równiny Mazurskiej oraz północne krańce Równiny Kurpiowskiej. Według regionalizacji geobotanicznej J.M. Matuszkiewicza, OSOP obejmuje fragmenty okręgów Mrągowsko-Giżyckiego, Mikołajskiego i Puszczy Piskiej Podkrajiny Zachodniomazurskiej oraz północne krańce Okręgu Zielonej Puszczy Kurpiowskiej Podkrajiny Kurpiowskiej.

W granicach Ostoi występuje co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Przedmiotami ochrony w OSOP Puszcza Piska są gatunki ptaków wymienione w Załączniku 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, które spełniają kryteria określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000, oraz ich naturalne siedliska. Zgodnie z informacjami wymienionymi w Planie zadań ochronnych dla w/w obszaru przedmiotami ochrony w OSOP Puszcza Piska są: bąk *Botaurus stellaris* (1,1 - 1,9% populacji krajowej), bączek *Ixobrychus minutus* (1,4-2,1%), bocian czarny *Ciconia nigra* (0,8-1,4% wg Atlasu, 0,7-1,3% wg Raportu dla KE z 2008, 0,4-1,0% wg Raportu dla KE z 2012), trzmielojad *Pernis apivorus* (1,4-3,3%), kania czarna *Milvus migrans* (1,2-4,4%), kania ruda *Milvus milvus* (0,7-1,5% wg Atlasu, 0,4-0,8% wg Raportu dla KE z 2008, 0,3-1,0% wg Raportu dla KE z 2012), bielik *Haliaeetus albicilla* (1,9-2,8%), błotniak stawowy

Circus aeruginosus (1,0-1,3%), orlik krzykliwy *Aquila pomarina* (2,4-3,9%), rybołów *Pandion haliaeetus* (12,9-21,7%), kropiatka *Porzana porzana* (1,1-2,4%), zielonka *Porzana parva* (3,9-8,3%), derkacz *Crex crex* (0,9-1,7% wg Atlasu, 1,3-2,5% wg Raportu dla KE z 2008, 0,7-1,4% wg Raportu dla KE z 2012), żuraw *Grus grus* (3,3-4,3%), puchacz *Bubo bubo* (wg Atlasu i SDF w 2002 r. do niedawna 1,5-2,8%, wg inwentaryzacji z 2012 r. populacja w OSOP może być w zaniku), włochatka *Aegolius funereus* (5,0-16,0%), lelek *Caprimulgus europaeus* (5,8-11,3%), zimorodek *Alcedo atthis* (0,5-1,6%), dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (1,3-2,0%), lerka *Lullula arborea* (1,0-2,0% wg Atlasu, 0,7-1,3% wg Raportu dla KE z 2008, 0,3-0,6% wg Raportu dla KE z 2012), jarzębatka *Sylvia nisora* (0,5-1,5% wg Atlasu, 0,5-1,5% wg Raportu dla KE z 2008, 0,4-0,8% wg Raportu dla KE z 2012), muchołówka mała *Ficedula parva* (2,5-5,6%), cietrzew *Tetrao tetrix* (wg Atlasu i SDF w 2002 r. ok. 10% krajowej populacji, obecnie nie wiadomo – raporty dla KE podają stare dane), gągoł *Bucephala clangula* (10,0-16,7%), siniak *Columba oenas* (1,0-2,1%), perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* (3,6-7,3%), kormoran czarny *Phalacrocorax carbo* 2,7 – 3,5%), samotnik *Tringa ochropus* (1,0-4,0%), łabędź niemy *Cygnus olor* (1,7-2,5%), cyraneczka *Anas crecca* (1,5-2,7%), hełmiatka *Netta rufina* (10,0-26,7%), nurogęś *Mergus merganser* (4,0-5,6%), kobuz *Falco subbuteo* (0,8-1,7% wg Atlasu, Raportu dla KE z 2008 i Raportu dla KE z 2012), trzciniak *Acrocephalus arundinaceus* (1,2-3,5% wg Atlasu i Raportu dla KE z 2008, 0,8-1,9% wg Raportu dla KE z 2012).

Poza ww. w OSOP występują następujące gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, których populacje stanowią według obecnego stanu wiedzy, mniej niż 1% populacji krajowych: bocian biały *Ciconia ciconia*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, jarząbek *Bonasa bonasia*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, sóweczka *Glaucidium passerinum*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł biało-grzbiety *Dendrocopos leucotos*, świergotek polny *Anthus campestris*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, gąsiorek *Lanius collurio*, ortolan *Emberiza hortulana*.

Większość ptaków i ich siedlisk stanowiących przedmiot ochrony obszaru Puszcza Piska związana jest ze środowiskiem wodnym tj.: z jeziorami, stawami, mokradłami, trzcinowiskami, gdzie żerują, gniazdują i mają swoje miejsca lęgowe (Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, Bąk *Botaurus stellaris*, Bączek *Ixobrychus minutus*, Łabędź niemy *Cygnus olor*, Cyraneczka *Anas crecca*, Hełmiatka *Netta rufina*, Gągoł *Bucephala clangula*, Nurogęś *Mergus merganser*, Kropiatka *Porzana porzana*, Zielonka *Porzana parva*, Derkacz *Crex crex*, Żuraw *Grus grus*, Samotnik *Tringa ochropus*, Zimorodek *Alcedo atthis*, Trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, Kormoran *Phalacrocorax carbo*).

Znaczącą ilość stanowią również ptaki szponiaste gniazdujące zazwyczaj na obrzeżach lasów głównie w starszych drzewostanach, żywiące się drobnymi ssakami, ptakami, rybami, płazami, padliną (Trzmielojad *Pernis apivorus*, Kania czarna *Milvus migrant*, Kania ruda *Milvus milvus*, Bielik *Haliaeetus albicilla*, Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, Rybołów *Pandion haliaeetus*, Kobuz *Falco subbuteo*).

W granicach ostoi stwierdzono również występowanie gatunków ptaków związanych bezpośrednio z lasami (Siniak *Columba oenas*, Puchacz *Bubo bubo*, Włochatka *Aegolius funereus*, Lellek *Caprimulgus europaeus*, Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, Lerka *Lullula arborea*, Mucholówka mała *Ficedula parva*).

Wśród negatywnych zagrożeń, presji i działań mających wpływ na obszar Natura 2000 wymienione są: intensyfikacja rolnictwa, inne rodzaje praktyk leśnych, zabudowa rozproszona, sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, inne kompleksy sportowe i rekreacyjne, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie, międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt, w tym konkurencja i drapieżnictwo.

Wśród celów działań ochronnych dla obszaru wymieniono m.in. utrzymanie korzystnego stanu populacji, ograniczenie zagrożeń, w tym zabudowy brzegów jezior i niszczenia trzcinowisk, uzyskanie trendu wzrostowego populacji, ograniczenie zagrożeń, w tym rębni zupełnych w podmokłych lasach, uzupełnienie stanu wiedzy o populacji i jej zagrożeniach, ograniczenie zagrożeń, w tym degradacji siedlisk i odstrzałów, ograniczenie

zagrożeń, w tym eksploatacji drzewostanów nad wodami, uzupełnienie stanu wiedzy o obecności gatunku na rzekach OSOP, zahamowanie niekorzystnych trendów w populacji, ograniczenie zagrożeń, w tym stopniowa przebudowa drzewostanów na siedliskach grądowych i ochrona żerowisk, ograniczenie zagrożeń, w tym skuteczniejsza ochrona miejsc gniazdowania, redukcja antropopresji nad wodami i ochrona urozmaiconego krajobrazu, ograniczenie zagrożeń, w tym niszczenia trzcinowisk i rozpraszania zabudowy, ochrona żerowisk i miejsc dogodnych do gniazdowania, ograniczenie zagrożeń, w tym przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy i intensyfikacji rolnictwa, ograniczenie zagrożeń, w tym zmiany metod gospodarowania użytkami zielonymi oraz aktywne przeciwdziałanie degradacji użytków zielonych na glebach hydrogenicznym, ograniczenie zagrożeń, w tym zmiana metod użytkowania olsów i łągów, ograniczenie zagrożeń, w tym utrzymanie powierzchni starodrzewi oraz puli drzew dziuplastych, umierających i martwych, ograniczenie zagrożeń, w tym skuteczna ochrona miejsc gniazdowania, utrzymanie ważnych dla gatunku starodrzewi iglastych i zapewnienie udziału świerka w drzewostanach, ograniczenie zagrożeń, w tym zachowanie rębni zupełnych jako ważnych elementów gospodarki na siedliskach borowych i powstrzymanie rozpraszania zabudowy w sąsiedztwie borów, ograniczenie zagrożeń, w tym zachowanie urozmaiconego krajobrazu rolniczego i ochrona stosunków wodnych na użytkach zielonych, podjęcie próby odtworzenia populacji cietrzewia.

Do działań związanych z ochroną czynną obszaru należą: Opracowanie programu służącego ochronie miejsc ważnych dla populacji ptaków będących przedmiotami ochrony poprzez odpowiednie zarządzanie ruchem turystycznym. Poprawa infrastruktury służącej zarządzaniu ruchem turystycznym. Utrzymanie stref ciszy na jeziorach. Kampania uświadamiająca na rzecz ochrony trzcinowisk. Działania porządkowe na rzecz ochrony trzcinowisk i zachowania ciszy. Inwentaryzacja i likwidacja nielegalnych pomostów. Budowa infrastruktury do odbioru ścieków z jachtów. Opracowanie programu małej retencji dla zlewni rzeki Szkwy, rzeki Rudnej, rzeki Turośl i Zimna, rzeki Rybnica. Realizacja programu małej retencji dla zlewni rzeki Szkwy, rzeki Rudnej, rzeki Turośl i Zimna, rzeki Rybnica. Powstrzymanie sukcesji na śródleśnych łąkach. Ograniczanie ekspansji trzciny i pałki wodnej na siedliskach kropiatki. Nowe linie elektroenergetyczne bezpieczne dla ptaków. Opracowanie planu przebudowy niebezpiecznych linii napowietrznych SN. Przebudowa niebezpiecznych linii napowietrznych SN. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy. Program restytucji cietrzewia. Zarządzanie populacją kormorana. Upowszechnienie wiedzy o obowiązujących zasadach gospodarki rolnej.

Jednym z głównych zagrożeń dla obszaru Natura 2000 Puszcza Piska jest niekontrolowana presja turystyczno-rekreacyjna, w tym presja osadnicza, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności oraz możliwość gradacji kambiofagów. Mając powyższe na uwadze uchwalenie projektu planu ma na celu wyeliminowanie zabudowy terenu w sposób niekontrolowany na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i wprowadzenie zabudowy w sposób kontrolowany, z zachowaniem ładu przestrzennego.

Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Piska kod obszaru PLH 280048 jest to Obszar o wysokiej różnorodności biologicznej (18 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Jest to ważna ostoja wydry *Lutra lutra*, bobra *Castor fiber*, i wilka *Canis lupus*. Szczególnie cenne są zachowane w naturalnym stanie zbiorowiska roślinne, zwłaszcza: grądu subkontynentalnego (9170), naturalnych, dystroficznych zbiorników wodnych (3160), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140), jezior eutroficznych (3150), oraz zbiorowisk ramienic w wodach mezotroficznych (3140). Na terenie ostoi rosną ponadto pomnikowe drzewa. Oprócz gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, flora obszaru obejmuje gatunki prawnie chronione oraz rzadkie i zagrożone w skali kraju i regionu. Obszar jest fragmentem ostoi ptasiej o randze europejskiej E-23. Przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 są następujące siedliska przyrodnicze: Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* (kod 3140), Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (kod 3150), Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (kod 3160), Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*

(kod 6210), Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) (kod 6410), Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (Arrhenatherion) (kod 6510), Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (kod 7110), Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*) (kod 7140), Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* (kod 7150), Torfowiska nakredowe (kod 7210), Torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (kod 7230), Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*) (kod 9170), Bory i lasy bagienne (kod 91D0), Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*, olsy źródliskowe (kod 91E0), Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) (kod 91F0), Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) (kod 91I0) oraz następujące gatunki roślin i zwierząt: Bóbr europejski *Castor fiber* (kod 1337), Wilk *Canis lupus* (kod 1352), Wydra *Lutra lutra* (kod 1355), Ryś *Lynx lynx* (kod 1361), Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (kod 1166), Kumak nizinny *Bombina bombina* (kod 1188), Żółw błotny *Emys orbicularis* (kod 1220), Różanka *Rhedeus sericeus amarus* (kod 1134), Koza *Cobitis taenia* (kod 1149), Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior* (kod 1014), Zalotka większa *Leucorhina pectoralis* (kod 1042), Jelonek rogacz *Lucanus cervus* (kod 1083), Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* (kod 1088), Sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus* (kod 1393), Sasanka otwarta *Pulsatilla patens* (kod 1477), Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* (kod 1902), Lipiennik Loesela *Liparis loeseli* (kod 1903) i Dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia* (kod 4068).

Dla obszaru Ostoja Piska PLH 280048 ustanowiono plan zadań ochronnych w który dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt, będących przedmiotami ochrony obszaru, określono cele działań ochronnych, wskazano działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Najważniejsze zagrożenia można podzielić na kilka rodzajów, w zależności od charakteru tych zagrożeń oraz dziedziny gospodarki, której zagrożenia te dotyczą. Zdecydowana większość zagrożeń ma charakter antropogeniczny.

Pierwsza grupa zagrożeń związana jest z gospodarką leśną, która poprzez modyfikację struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasów bezpośrednio wpływa na stan siedlisk leśnych (9170, 91E0, 91F0, 91D0, 91I0). Ponadto, gospodarka leśna, kształtując siedliska leśne, ma znaczny wpływ na warunki bytowania szeregu gatunków, w tym między innymi chrząszczy saproksylicznych (jelonek rogacz, kozioróg dębosz) i dużych ssaków drapieżnych (wilk, ryś). Główne zagrożenia związane z gospodarką leśną polegają na stosowaniu rębni upraszczających strukturę wiekową i przestrzenną lasów, stosowaniu odnowie zniekształcających skład gatunkowy lasów i na przeciwdziałaniu akumulacji martwego drewna.

Druga grupa zagrożeń związana jest z gospodarką rolną. Intensyfikacja rolnictwa prowadzi, poprzez zwiększanie dawek nawozowych, upraszczanie struktury krajobrazu, zwiększanie powierzchni gruntów ornych kosztem użytków zielonych itd., do zwiększenia tempa migracji pierwiastków biogenych i ogólnie do eutrofizacji środowiska. Tym samym zagraża wielu siedliskom, których właściwy stan, a niekiedy nawet egzystencja zależy między innymi od odpowiednio niskiego poziomu pierwiastków biogenych w glebie i wodzie. Do siedlisk takich należy między innymi jeziora (3140, 3150, 3160), oligotroficzne i mezotroficzne torfowiska (7110, 7140, 7210, 7230) oraz siedliska łąkowe i murawowe (6210, 6410, 6510). Intensyfikacja rolnictwa może także zagrażać bezpośrednio siedliskom łąkowym i murawowym, które bywają niszczone w wyniku wzrostu nawożenia, zbyt intensywnego użytkowania kośnego lub pastwiskowego czy nawet w wyniku zaorywania.

Trzecia grupa zagrożeń związana jest ze zmianami stosunków wodnych. Na tego typu zmiany szczególnie wrażliwe są wszystkie siedliska torfowiskowe (7110, 7140, 7210, 7230), łąki licowe (6410) oraz łąki (91E0, 91F0) i bory i lasy bagienne (91D0), a także szereg gatunków (poczwarówka zwężona, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, żółw błotny, zalotka większa). W grupie tej znajdują się zagrożenia antropogeniczne, polegające zwykle na osuszaniu gruntów, ale niekiedy także na podtapianiu w ramach działań retencyjnych. Jednak obecnie znacznie większym zagrożeniem dla niektórych siedlisk wydaje się być działalność bobrów, polegająca na podnoszeniu poziomu wody.

Czwarta grupa zagrożeń wiąże się z presją inwestycyjną na terenach dotychczas niezabudowanych oraz z rozwojem rekreacji. Ekspansja zabudowy zagraża przede wszystkim jeziorom (siedliska 3140, 3150, rzadziej 3160), a w mniejszym stopniu także świeżym łąkom (6510) oraz, na ogół pośrednio, innym siedliskom. Penetracja lasów i jezior przez turystów stanowi zagrożenie dla niektórych siedlisk (3150, 3140) i gatunków (wilk, ryś).

Piąta grupa zagrożeń wiąże się z różnego rodzaju procesami naturalnymi, takimi jak sukcesja wtórna zagrażająca głównie siedliskom antropogenicznym lub pół naturalnym (6510 – świeże łąki, 6410 – łąki trzęślicowe, 6210 – murawy kserotermiczne, 9110 – świetlista dąbrowa) oraz łęgowiskom żółtawo błotnego, choroby wiązów i jesionów zagrażające łągom (91E0, 91F0), ekspansja inwazyjnych gatunków obcych zagrażająca głównie siedliskom łąkowym i łęgowym (9170, (91E0, 91F0) oraz świeżym łąkom (6510) czy wysoka liczebność zwierzyny płowej zagrażająca odnowieniom lasu (9170).

Szоста grupa zagrożeń wiąże się z gospodarką rybacką na akwenach szczególnie wrażliwych na antropopresję, jak płytkie jeziora ramienicowe (3140) i jeziora dystroficzne (3160).

Dla poprawy bądź utrzymania stanu ochrony poszczególnych gatunków zaproponowano szczegółowe działania ochronne o charakterze ochrony czynnej, modyfikacji b utrzymania sposobów gospodarowania oraz uzupełniania stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Zaproponowane działania zmierzają między innymi do: ograniczenia negatywnych wpływów rolnictwa, leśnictwa, rybactwa i rozwoju przestrzennego na ekosystemy wodne i mokradłowe oraz związane z nimi gatunki, zwiększenia stopnia naturalności lasów będących przedmiotami ochrony, poprawy stanu wiedzy na temat większości przedmiotów ochrony.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa gospodarowanie na obszarach Natura 2000 zakłada harmonijną koegzystencję człowieka i przyrody dążącą do kompromisu pomiędzy doraźnymi korzyściami ekonomicznymi z ochroną środowiska przyrodniczego. Ograniczenia w gospodarce wynikają głównie ze specyfiki chronionych siedlisk i biologii gatunków, ponieważ:

- niektóre siedliska nie wymagają podejmowania żadnych działań ochronnych, a działalność ludzka będzie dla nich szkodliwa tylko wówczas, gdy prowadzona będzie zbyt intensywnie;
- ograniczenia w gospodarce polegają na zakazie mechanicznego niszczenia tych siedlisk oraz zmianie kluczowych warunków abiotycznych (nieożywionych) np.: wodnych;
- w przypadku łąk i muraw ograniczenia w gospodarce dotyczą zarówno nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej, jak i zaprzestania użytkowania, co bezpośrednio prowadzi do ich zarastania i w konsekwencji utraty walorów przyrodniczych;
- ograniczenia wynikają z zapisów programów rolnośrodowiskowych.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000 obowiązują zasady:

- zasady wynikające z przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w odniesieniu do obszarów NATURA 2000, w tym w szczególności art. 33 ust. 1, zgodnie z którym zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami;
- zasady wynikające z ustaleń Planu Zadań Ochronnych dla obszaru NATURA 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Piska” -kod obszaru PLH 280048, ustanowionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Olsztynie z dnia 16 kwietnia 2020 r., w tym w szczególności:
 - o ograniczenie zabudowy poza granicami terenów zabudowanych, wyznaczonych w załączniku nr 10 do zarządzenia, z preferowaniem lokalizacji siedlisk rolniczych oraz infrastruktury technicznej (w tym drogowej), a także zabudowy uzupełniającej na działkach zabudowanych obiektami budowlanymi z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy tych obiektów oraz skupianiem zabudowy wokół zabudowy istniejącej;

- o ograniczenie budowy nowych i rozbudowy istniejących pomostów i innych urządzeń wodnych, w tym kąpielisk do miejsc wskazanych w załączniku nr 10 do zarządzenia, za wyjątkiem budowli regulacyjnych na rzekach, służących minimalizacji ryzyka powodziowego oraz budowli służących zabezpieczeniu przepraw mostowych;
- o ograniczenie zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od jezior i nieuregulowanych odcinków rzek;
- o uzależnienie możliwości lokalizacji nowej zabudowy w całej zlewni wód obszaru Natura 2000 Ostoja Piska od odprowadzenia ścieków kanalizacją do oczyszczalni zapewniającej kontrolę parametrów oczyszczonych ścieków, a przypadku braku kanalizacji gromadzenia ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych;
- o obowiązek ochrony gleb hydrogenicznych (torfowych i murszowych) poprzez ograniczenie ich zabudowy.

Powiązania przyrodnicze na terenie gminy Świętajno mają ścisły związek nie tylko z lokalnym ekosystemem, ale także z ekosystemem regionu i kraju. Przez obszar gminy przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym Puszcza Piska. Korytarze ekologiczne to tereny stosunkowo mało przekształcone pod względem przyrodniczym, których podstawowym celem jest zachowanie bogatej bioróżnorodności biologicznej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego regionu, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną. Zgodnie z ogólnie funkcjonującymi zaleceniami w obrębie korytarzy ekologicznych nie powinno się planować ciągłej zabudowy, a powinno się wprowadzać zalesienia i zadrzewienia na obszarach pomiędzy zabudową i terenami przyległymi oraz chronić brzegi rzek i jezior przed zabudową, gradzeniem, osuszaniem oraz niszczeniem szaty roślinnej.

Na terenie gminy Świętajno znajduje się Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Rzeka Babant i Jezioro Białe oraz Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Zyzdrój. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Rzeka Babant i Jezioro Białe powołany został Rozporządzeniem Nr 11 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 11 stycznia 2000 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Rzeka Babant i Jezioro Białe” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2000 r. Nr 2, poz. 20) zmieniony Rozporządzeniem Nr 26 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Rzeka Babant i Jezioro Białe” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 122, poz. 1700). Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Zyzdrój powołany został Rozporządzeniem Nr 24 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Zyzdrój” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 122, poz. 1698). Szczególnym celem ochrony w/w zespołów przyrodniczo-krajobrazowych jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów polodowcowych o zróżnicowanej rzeźbie i o szczególnych wartościach kulturowych. Na obszarach zespołów wprowadzono następujące zakazy.: niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru; wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciw sztormowym lub przeciw powodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych; wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych; zmiany sposobu użytkowania ziemi; wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; umieszczania tablic reklamowych. W granicach Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Rzeka Babant i Jezioro Białe zastosowanie mają odstępstwa od zakazu, w tym odstępstwo mówiące, że zakaz o którym mowa w ust. 1 pkt 7 (zmiany sposobu użytkowania ziemi) nie dotyczy obszarów

zwartej zabudowy wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej.

Na terenie gminy Świętajno występują dwa użytki ekologiczne. Użytek Ekologiczny „Kosaciec” o powierzchni 0,20 ha, obejmujący podmokłą łąkę śródleśną - stanowisko kosańca syberyjskiego (*Iris sibirica*), ustanowiony został Rozporządzeniem Nr 75 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Kosaciec" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105 poz. 1708 z 31.07.2009 r.). Użytek Ekologiczny „Biele” o powierzchni 26,65 ha, obejmujący stanowisko kosańca syberyjskiego (*Iris sibirica*) i brzozy niskiej (*Betula humilis*), ustanowiony został Rozporządzeniem Nr 32 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Biele" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105 poz. 1665 z 31.07.2009 r.), zmieniony Uchwałą Nr VII/48/2015 Rady Gminy Świętajno z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Biele”; teren ten znajduje się również w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008.

W odniesieniu do wyżej wymienionych użytków ekologicznych obowiązują następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych.

Określenie oddziaływania wyznaczonych w projekcie studium kierunków zagospodarowania na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* nie jest możliwe na obecnym etapie opracowywania projektu studium. Stanie się to możliwe na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów po przeprowadzeniu szeregu analiz środowiskowych oraz prac inwentaryzacyjnych pozwalających określić dokładnie stan istniejącego środowiska, w tym siedlisk flory i fauny.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU STUDIUM

Politykę przestrzenną państwa określa uchwalona w 2013 r. Koncepcja Przestrzenna Zagospodarowania Kraju 2030 obejmująca swoim zasięgiem cały obszar kraju. Dokument przedstawia wizję zagospodarowania, określa cele i kierunki polityki przestrzennej. Istotnymi dokumentami o charakterze strategicznym z punktu widzenia polityki przestrzennej samorządu, jest również: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,

Polska 2030, Strategia Rozwoju Kraju 2020, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020.

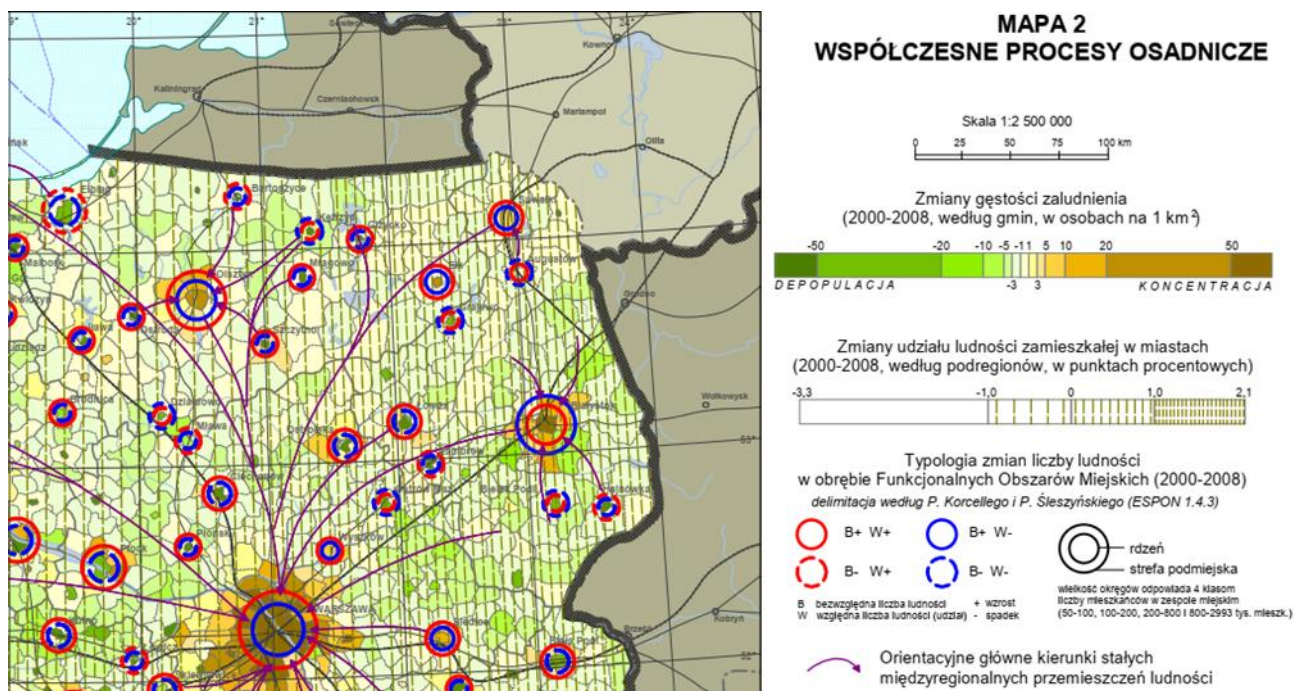
Podstawowe zasady uznane za wiodące dla rozwoju regionu jako całości formułuje polityka przestrzenna państwa, w tym w szczególności: tworzenie warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami, rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe), poszanowanie środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych, wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami), systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Uwarunkowania ogólne wynikające z przyjętej polityki przestrzennej państwa w odniesieniu do obszaru gminy określają rolę obszaru w polityce przestrzennej państwa. KPZK 2030 wprowadza mechanizmy wsparcia polityki regionalnej. Obszary miejskie i obszary wiejskie są więc postrzegane jako elementy dynamicznego układu dopełniające się na nawzajem i stanowiące integralną całość społeczno-gospodarczą i przestrzenną.

Do współczesnych wyzwań zaliczyć należy poszukiwanie na poziomie regionalnym i lokalnym możliwości nowego, odmiennego niż dotychczas wykorzystania potencjałów rozwojowych i w konsekwencji zmianę dotychczasowej koncepcji rozwoju (co da szansę na tworzenie lepszych miejsc pracy) oraz zmniejszenie antropopresji na znacznych obszarach Polski, co z kolei powinno pozytywnie wpłynąć na środowisko przyrodnicze i jakość życia. Dzisiejsze wyzwania rozwojowe wymagają przede wszystkim odpowiedniej masy krytycznej kapitału ludzkiego i społecznego, dobrze zorganizowanej przestrzeni lokalnej i sprzyjającej rozwojowi zaplecza instytucjonalnego.

Strategia rozwoju kraju w perspektywie 2030 wskazuje stabilizację, bądź powolny spadek zaludnienia Polski, który będzie skutkować postępującą koncentracją ludności w najbardziej dynamicznych ośrodkach miejskich rozumianych jako układy aglomeracyjne obejmujące otaczające zurbanizowane obszary wiejskie. Brak wzrostu ludnościowego skutkować będzie dalszym odpływem ludności z obszarów peryferyjnych (wiejskich) obejmujące tereny z dominacją rolnictwa oraz małe ośrodki miejskie. Tego typu dychotomia przestrzenna procesów rozwojowych wzmaga presję na wsparcie procesów restrukturyzacyjnych i sanacyjnych w różnych skalach.

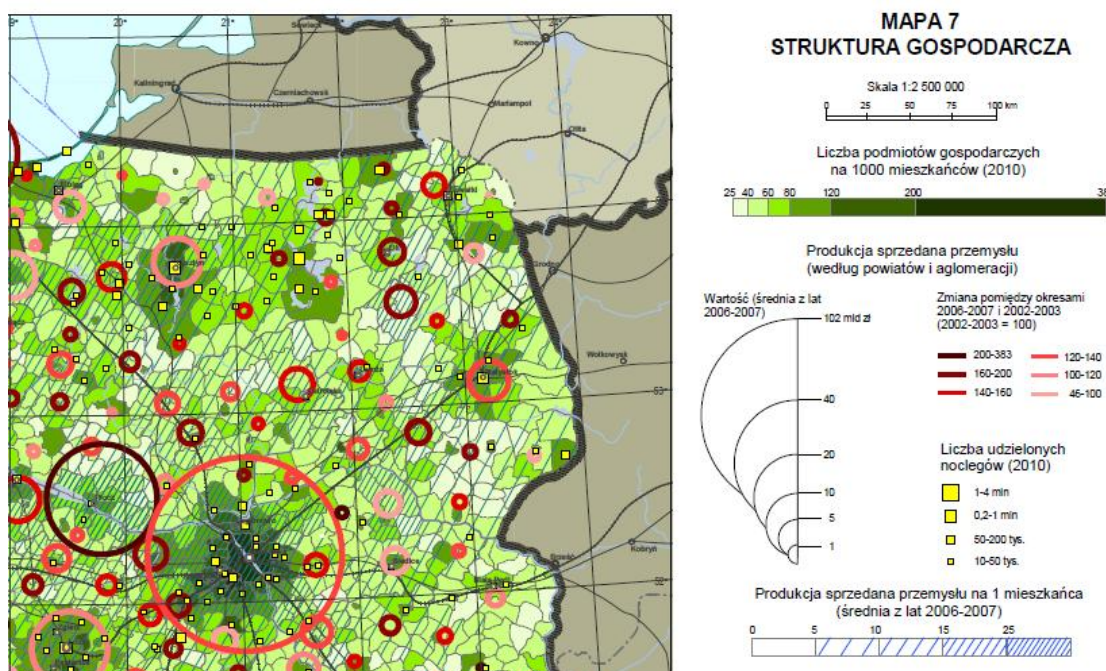
Zgodnie z KPZK 2030 obszar gminy Świętajno objęty jest zjawiskiem stagnacji, która przeradza się w depopulację, czyli wyludnianiem się wsi oraz powiększaniem miasta i terenów podmiejskich. Gmina Świętajno znajduje się pod wpływem gminy Szczytno i Miasto Szczytno, które objęte są zjawiskiem umiarkowanej koncentracji ludności oraz niewielkim dynamizmem w zakresie zamiany miejsca zamieszkania na korzyść terenów miejskich i podmiejskich. Oznacza to, że także w Polsce, jak i w Europie następuje odejście od tradycyjnego podziału struktur osadniczych z wyraźną granicą między miastem i wsią. Obszary wiejskie, zwłaszcza w sąsiedztwie dużych ośrodków miejskich, w coraz większym stopniu zaczynają pełnić funkcje pozarolnicze – usługowe i produkcyjne. Sytuację w tym zakresie na tle regionu przedstawiono na rysunku 11.

Rysunek 11. Gmina Świętajno na tle współczesnych procesów osadniczych w skali kraju
Źródło: *Konceptcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Mapa 2 - fragment*

Pod względem udziału gminy w strukturze gospodarczej kraju sytuacja kształtuje się na przeciętnym poziomie. Świętajno należy do obszarów o stosunkowo niskim poziomie nasycenia podmiotami gospodarczymi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (między 40-60 podmiotów na 1000 mieszkańców) oraz niskim względem kraju poziomie produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Dynamika rozwoju w tej części kraju jest niewielka.

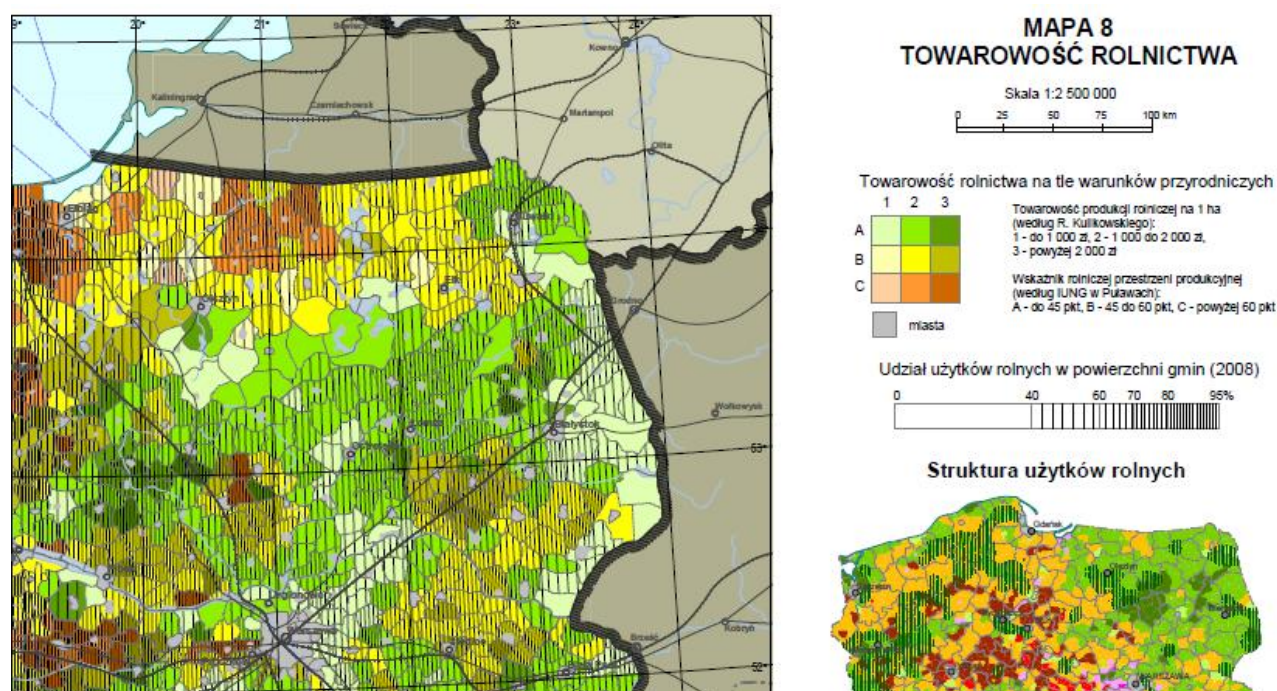
Z punktu widzenia polityki przestrzennej państwa obszar gminy zauważalny jest jako teren o dużym potencjale turystycznym. Liczba udzielonych noclegów rocznie definiuje ruch turystyczny, który w tym regionie należy do jednych z najwyższych w skali kraju. W roku 2010 udzielono noclegów w przedziale od 10 – 50 tys. Świadczy to o wysokiej atrakcyjności turystycznej regionu. Sytuację gospodarczą na tle regionu przedstawiono na rysunku 12.

Rysunek 12. Rola gminy Świętajno w strukturze gospodarczej kraju
Źródło: *Konceptcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Mapa 7 - fragment*

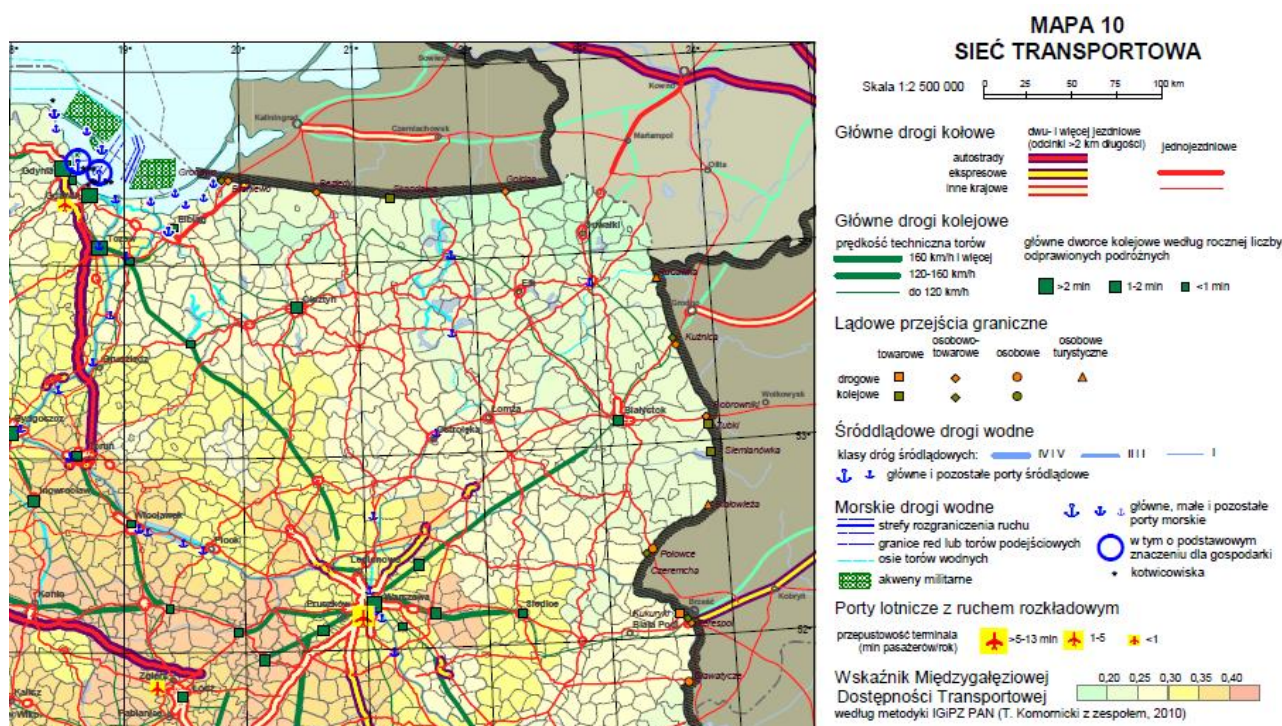
Z perspektywy podstawowych kierunków polityki przestrzennej państwa obszar gminy Świętajno położony jest w zasięgu oddziaływaniem ośrodków regionalnych. Zgodnie z wizją polityki przestrzennej państwa znaczący akcent położony jest na tworzenie powiązań pomiędzy ośrodkami miejskimi i terenami wiejskimi. Wskazuje się jednocześnie położenie w paśmie rozwijania powiązań funkcjonalnych pomiędzy obszarami położonymi na obrzeżach państwa. Obszar ten wymaga zwiększenia dostępu do usług podstawowych, w tym komunikacyjnych. Zaliczony też został do regionu Polska Wschodnia wymagającego działań wspierających procesy urbanizacyjne, restrukturyzację obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wynikającego z przygranicznego położenia. Podstawą rozwoju przestrzeni gminy są powiązania gospodarcze na poziomie lokalnym. W rozwoju gospodarczym Polski gmina Świętajno odgrywa marginalną rolę, wyjątkiem jest rozwój sektora turystycznego, który plasuje gminę na dosyć wysokim poziomie w skali kraju. Przepływy międzygałęziowe są prawie niezauważalne w skali kraju, a na terenie gminy nie jest zlokalizowana siedziba lub filia żadnego z przedsiębiorstw zaliczanych do „500” największych w Polsce.

Pod względem rozwoju rolnictwa jest to obszar o średniej produktywności towarowej zawierającej się w przedziale od 1000 do 2000 zł/ha, przy determinującym dochód niskim wskaźniku oceny jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynoszącym 45,2 punktów (wg skali IUNG w Puławach). Udział użytków rolnych w powierzchni gminy jest na jednym z najniższych poziomów w skali województwa oraz kraju. Wiąże się to z przeważającym udziałem gruntów leśnych w całkowitej powierzchni gminy. Sytuację rolnictwa w gminie Świętajno na tle regionu przedstawiono na rysunku 13.

Rysunek 13. Obszar gminy Świętajno na tle rolniczej przestrzeni produkcyjnej kraju
Źródło: *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Mapa 8 - fragment*

Głównym czynnikiem stymulującym rozwój obszaru są powiązania transportowe. Położenie Gminy Świętajno przesądza o niskim wskaźniku Międzygałęziowej Dostępności Komunikacyjnej (MDT). Obszar znajduje się w dużej odległości od głównych dróg transportowych Polski, decydujących o rozwoju tej gałęzi gospodarki. Sytuację gminy na tle krajowej polityki transportowej przedstawiono na rysunku 14.

Rysunek 14. Gmina Świętajno na tle głównego układu komunikacyjnego Polski
 Źródło: *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Mapa 10 - fragment*

Gmina Świętajno znajduje się w zasięgu oddziaływania trzech korytarzy komunikacyjnych. Główne ciągi komunikacyjne gminy stanowią drogi krajowe nr 53, 58, 59. Tereny w najbliższym otoczeniu dróg krajowych posiadają większe szanse rozwoju gospodarczego. Linia kolejowa Olsztyn – Ełk przebiegająca przez teren opracowania nabiera coraz większego znaczenia pod względem przewozów osobowych i towarowych. Przebieg linii kolejowej przez malownicze tereny mazur stanowi o potencjale rozwoju turystyki. W odległości ok 10 km od gminy znajduje się wojewódzki port Olsztyn – Szymany determinujący rozwój transportu lotniczego i usług towarzyszących.

Z punktu widzenia krajowej polityki przestrzennej gmina Świętajno ma znaczenie marginalne, za wyjątkiem rozwoju sektora turystycznego. Obszar gminy znajduje się w kierunkach rozwoju zasobów wodnych - turystyki pobytowej w obszarach pojeziernych. Gmina Świętajno zlokalizowana jest w wiejskim obszarze funkcjonalnym zagrożonym peryferyjnością. W najbliższych latach (perspektywa 2030) nie przewiduje się na tym terenie lub w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji publicznych wynikających z polityki państwa. W ujęciu syntetycznym można stwierdzić, że najważniejsze korytarze transportowe są zlokalizowane wzdłuż granicy wschodniej i zachodniej województwa, w układzie południkowym i peryferyjnie obejmują obszar gminy. W systemie polityki regionalnej i planowania przestrzennego obszary te wymagają różnego typu działań na rzecz efektywnego planowania inwestycji publicznych i koordynowania działań restrukturyzacyjnych.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTORNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE ŚRODOWISKO

Na wstępie należy podkreślić, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem kierunkowym określającym politykę przestrzenną na terenie gminy. Nie jest opracowaniem właściwym do szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznacza ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń

zawartych w projekcie studium niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu studium wywrze na środowisko gminy Świętajno. Wpływ wprowadzanych w projekcie studium sposobów zagospodarowania na środowisko będzie możliwy dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych. Szczegółowe prognozowanie wpływu zainwestowania poszczególnych terenów na środowisko powinno odbywać się na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz szczegółowych projektów inwestycyjnych.

Rozpatrując wpływ ustaleń projektu Studium na środowisko przyrodnicze konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na następujące potencjalne zagrożenia:

- Zanieczyszczenie gleb.
- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.
- Wzrost objętości wód opadowych odprowadzanych z powierzchni szczelnych.
- Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.
- Emisję hałasu.
- Przekształcenie krajobrazu i zmiana części jego walorów widokowych, co uzależnione będzie od ostatecznie od kształtu urbanistycznego planowanej zabudowy.

W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono, że korzystny wpływ na środowisko mogą wywrzeć szczególnie działania z zakresu budowy i rozbudowy infrastruktury komunalnej – zwłaszcza infrastruktury sanitarnej i komunikacyjnej oraz wprowadzenie w życie ustaleń z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Niezwykle istotne jest, że realizacja ustaleń projektu Studium wpłynie korzystnie bezpośrednio i pośrednio na warunki życia ludności, poprzez określenie spójnych kierunków zagospodarowania obszaru gminy, umożliwiając jak najkorzystniejszy rozwój Gminy Świętajno przy zachowaniu zasad rozwoju zrównoważonego.

Duża część działań określonych w projekcie Studium charakteryzuje się małym znaczącym wpływem na środowisko. Wymienić tutaj można zagęszczenie istniejącej zabudowy oraz budowę lub modernizację dróg o znaczeniu lokalnym. Dogęszczenie istniejącej zabudowy będzie prowadzone na terenach, na których funkcjonowanie środowiska zostało już silnie przekształcone, dlatego też wprowadzenie dodatkowej zabudowy nie będzie wywierało znaczącego wpływu na funkcjonowanie środowiska w porównaniu do stanu istniejącego. W przypadku budowy lub modernizacji dróg lokalnych, ze względu na ich klasę techniczną, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania na środowisko. Najistotniejszy wpływ wywierany będzie krótkotrwale w fazie budowy.

Przeprowadzona analiza wykazuje, że prawdopodobnie negatywny wpływ na środowisko może wywierać realizacja takich działań jak.: wprowadzenie nowej zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych położonych w granicach terenów objętych prawnymi formami ochrony przyrody.

Biorąc pod uwagę charakter przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, ich trwałość, czas i powtarzalność w projekcie Studium wyróżniono następujące przedsięwzięcia i rodzaje oddziaływań:

Modernizacja i przebudowa dróg lokalnych, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, pozytywne – zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu akustycznego w wyniku płynnego ruchu samochodowego, popraw warunków bezpieczeństwa ruchu, w tym pieszego i rowerowego,
- Pozytywne, długotrwałe – ochrona wód powierzchniowych i podziemnych w związku z uporządkowaniem gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi,
- Krótkotrwałe – uciążliwości związane z budową,
- Pośrednie, bezpośrednie – wpływ na środowisko gruntowo – wodne, jednak z uwagi na niezbyt wysokie natężenie ruchu nie będzie ono znaczące jak w przypadku dróg wyższych klas,
- Pośrednie – poprawa płynności ruchu samochodowego wpłynie na poprawę warunków aerosanitarnych.

Porządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę lub modernizację sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, pozytywne, długoterminowe – związane z poprawą stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wtórne, stałe, pozytywne – związane z poprawą funkcjonowania systemów ekologicznych,
- Pośrednie, stałe, pozytywne – związane z poprawą stanu zdrowotnego ludności i zwierząt wskutek poprawy warunków sanitarnych zaopatrzenia w wodę i higienicznych zamieszkania oraz stanu sanitarnego produkcji przetwórstwa rolnego,
- Bezpośrednie, krótkoterminowe, skumulowane, negatywne – związane z fragmentarycznymi zakłóceniami funkcjonowania środowiska przyrodniczego w trakcie prowadzenia robót budowlanych.

Systemy wodociągowe i kanalizacyjne zapewniają racjonalne gospodarowanie dostępnymi zasobami wody oraz są jednym z czynników zapewniających prawidłowy standard terenów zabudowanych. Ścieki wprowadzane do wód lub ziemi w sposób niekontrolowany w rejonach pozbawionych sieci kanalizacyjnej wywierają szkodliwy wpływ na środowisko i mieszkańców, dlatego też budowa sieci kanalizacyjnej ma ogromne znaczenie dla ich rozwoju gminy, a także dla stanu środowiska.

Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej charakteryzuje się występowaniem oddziaływania na środowisko przede wszystkim w fazie budowy. Na tym etapie realizacji przedsięwzięć należy się spodziewać następujących uciążliwości dla środowiska:

- emisja odpadów - np. kawałki rur, wycinki z połączeń odgałęzień rur, pręty stalowe, czy też nadmiar ziemi powstały z wykopów; ilość powstających odpadów jest trudna do ustalenia zależy od wielu czynników, również od staranności realizacji przedsięwzięcia,
- wprowadzenie do cieków powierzchniowych wód pochodzących z odwodnienia wykopów pod kanalizację; ilość pompowanych wód z wykopów będzie zależna od napotkanych warunków hydrologicznych oraz okresu wykonywania prac budowlanych,
- emisja substancji zanieczyszczających do powietrza; emisja będzie następowała w wyniku korzystania przy pracach budowlanych z mechanicznego sprzętu budowlanego, do atmosfery będą emitowane typowe zanieczyszczenia komunikacyjne: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, węglowodory,
- emisja hałasu powodowana pracą maszyn budowlanych; budowa kanalizacji ma charakter liniowego źródła hałasu i może powodować lokalne uciążliwości na terenach zabudowy mieszkaniowej wzdłuż trasy kanalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie budynków mieszkalnych.

Faza eksploatacji kanalizacji sanitarnej i wodociągowej charakteryzuje się brakiem ciągłej emisji zanieczyszczeń, hałasu, odpadów, ścieków itp. Na etapie opracowywania dokumentacji przyjęte rozwiązania techniczne powinny zapewniać pełną szczelność sieci i eliminację eksfiltracji ścieków do gruntu, jak również przejmować wody gruntowe do sieci.

Oddziaływanie kanalizacji sanitarnej i wodociągowej może pojawić się w czasie eksploatacji jedynie w sytuacji wystąpienia awarii polegającej na rozszczelnieniu rurociągu. Przyczyną mogą być np. deformacje terenu na skutek spęływania terenu, osiadanie terenu na skutek eksploatacji górniczej, uszkodzenie bezpośrednio przez mechaniczny sprzęt budowlany podczas prac ziemnych, złe wykonawstwo i odbiór prac budowlanych. Oszacowanie ilości wprowadzonych ścieków lub wody do środowiska jest niemożliwe do oszacowania na obecnym etapie i zależność będzie przede wszystkim od miejsca powstania awarii, ale również innych czynników jak warunków hydrogeologicznych, wielkości rozszczelnienia, szybkości podjęcia działań naprawczych itp. Komponentami środowiska zagrożonymi awarią na sieci kanalizacji sanitarnej są: środowisko gruntowe, wody podziemne i powierzchniowe. Skala zagrożenia jest uzależniona głównie od warunków hydrogeologicznych miejsca awarii oraz skali awarii.

Porządkowanie gospodarki odpadami, z oddziaływaniami:

- Stałe, pozytywne, długoterminowe – ochrona powierzchni ziemi, eliminacja dzikich wysypisk odpadów, poprawa jakości krajobrazu, eliminacja zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych.

Prawidłowe kształtowanie gospodarki odpadami ma na celu wyeliminowanie problemu nielegalnych wysypisk odpadów. Powstawanie nielegalnych wysypisk śmieci bardzo często wiąże się z istnieniem wyrobisk poeksploatacyjnych surowców, co wskazuje też na tę samą przyczynę powstania, czyli prace budowlane. W takich przypadkach dowodem są same śmieci, pośród których najczęściej można natrafić na gruz i złom budowlany, a także na odpady niebezpieczne jak eternit czy papę.

Rozbudowa i modernizacja linii elektroenergetycznych średniego napięcia z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, krótkoterminowe, negatywne, skumulowane – związane z prowadzeniem robót montażowo – budowlanych,
- Wtórne, pośrednie, stałe, negatywne – generowanie przez urządzenia promieniowania elektromagnetycznego, pogorszenie walorów krajobrazowych oraz zagrożenia dla fauny.

W odniesieniu do zagadnień ochrony środowiska i zdrowia ludzi duże znaczenie mają linie energetyczne wysokich napięć. Na terenie gminy Świętajno nie występują i nie przewiduje się lokalizacji inwestycji w zakresie sieci elektroenergetycznych o napięciach 220kV i 400kV. Przez teren gminy Świętajno przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WN 110kV relacji Szczytno – Nida. W celu zapewnienia dostaw energii elektrycznej w związku z rozwojem zabudowy ustala się lokalizację projektowanej stacji elektroenergetycznej 110kV/15kV GPZ Świętajno zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium. Budowa stacji energetycznej 110kV/15kV zasilanej obustronnie liniami napowietrznymi 110kV w znacznym stopniu przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa energetycznego obszaru gminy. Dostawa energii elektrycznej dla obszaru gminy Świętajno realizowana jest ze stacji 110kV/ 15kV GPZ Szczytno 2 liniami średniego napięcia 15kV i dalej poprzez stacje transformatorowe 15kV/0,4kV oraz linie niskiego napięcia.

Oddziaływanie linii energetycznych wysokiego napięcia na otoczenie należy badać w dwóch okresach: w fazie budowy urządzeń oraz podczas ich eksploatacji. Podczas budowy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia ulegają zniszczeniu gleby znajdujące się wzdłuż trasy przebiegu z racji pracy ciężkiego sprzętu transportowo-budowlanego przy wykopach pod fundamenty, montażu i ustawianiu słupów oraz naciąganiu przewodów. W miejscach ustawienia słupów następuje wyłączenie z dotychczasowego użytkowania terenów. Może mieć również miejsce wycinka drzewostanu w miejscu przebiegu przez lasy – szerokości 18 do 50 m.

W trakcie eksploatacji oddziaływanie linii elektroenergetycznych na środowisko sprowadzić można do zakłóceń radioelektrycznych, hałasu i ujemnego wpływu na organizmy żywe.

Zakłócenia radiowo-telewizyjne są wynikiem wyładowań niepełnych (ulotowych) lub też zupełnych czyli iskrowych. Pomimo zastosowania m.in. przewodów wiązkowych, które mają na celu eliminowanie ulotu elektrycznego, powstają niekiedy wyładowania zupełne na izolatorach, pomiędzy przewodami i drutami wiązałkowymi, a elementami metalowymi osprzętu izolatorów oraz w uszkodzonych urządzeniach stacyjnych. Mają one źródło w lokalnych uszkodzeniach wynikających z niewłaściwego montażu linii, takich jak: złe styki poszczególnych ogniw w łańcuchach izolatorów lub w zaciskach, pozostawienie ostrych części osprzętu, uszkodzenia przewodów w czasie montażu itp. Zakłócenia radioelektryczne generowane przez linię elektroenergetyczną zależą od natężenia pola elektrycznego na powierzchni wiązki.

Hałas generowany przez linię elektroenergetyczną jest związany ze zjawiskiem ulotu, a jego natężenie zależy od warunków pogodowych; w warunkach dobrej pogody poziom hałasu jest znacznie niższy niż w warunkach opadu deszczowego czy mgły. Dopuszczalny poziom hałasu powodowanego przez napowietrzne linie energetyczne zawiera się aktualnie, w zależności od przeznaczenia terenu w granicach 45–60 dB.

Oddziaływanie napowietrznych linii elektroenergetycznych na żywe organizmy związane jest głównie z oddziaływaniem pola elektromagnetycznego, gdyż organizmy wytworzyły pewien stopień adaptacji do naturalnych pól, natomiast nie udało się to prawdopodobnie w stosunku do źródeł sztucznych.

Analizując wpływ niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na organizmy żywe można wyróżnić trzy rodzaje sprzężeń: bezpośrednie, pośrednie i przetworzone. Sprzężenie bezpośrednie następuje wtedy, gdy człowiek odbiera wprost energię elektryczną, podobnie jak antena. Dopuszczalna wartość prądu, jaka może przepłynąć przez człowieka w sposób długotrwały wynosi 1–10 μ A. Sprzężenie pośrednie ma miejsce wówczas, gdy energia elektryczna przenoszona jest np. przez konstrukcje metalowe, maszyny, pojazdy. Sprzężenie przetworzone powstaje na skutek przemiany energii pola elektrycznego (50 Hz) na inne formy zagrażające człowiekowi – tzw. wyładowaniom koronowym na powierzchni przewodów wysokiego napięcia towarzyszy hałas i promieniowanie jonizujące (jonizacja powietrza).

Nie zmienia to jednak faktu, że urządzenia te na obecnym poziomie cywilizacyjnym są niezbędne ze społeczno-gospodarczego punktu widzenia. Współczesna nauka nie potrafi jednoznacznie określić, jakie natężenie pola elektromagnetycznego jest dla człowieka całkowicie bezpieczne, gdyż skutki mogą się sumować i ujawnić dopiero w następnych pokoleniach. Ponadto wrażliwość na nie ludzi jest różna. Nie ulega jednak wątpliwości, że problem trasowania linii elektroenergetycznych wysokich napięć ma istotne znaczenie dla zdrowia i bezpieczeństwa człowieka oraz funkcjonowania ekosystemów. Każdy projekt przeprowadzenia tych linii musi zatem opierać się na wnikliwych opracowaniach ekofizjograficznych i solidnej ocenie oddziaływania na środowisko wskazującej rozwiązania wariantowe przebiegu linii energetycznej zapewniające jak najniższe straty i ograniczenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego, rozwój zabudowy usługowej, produkcyjnej i turystycznej, rozwój zabudowy związanej z infrastrukturą społeczną, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, krótkotrwałe, nieodwracalne – na etapie realizacji inwestycji w obszarze zainwestowania,
- Pośrednie, stałe – miejscowe zmiany w ukształtowaniu rzeźby terenu,
- Bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu – zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na etapie realizacyjnym,
- Bezpośrednie, stałe – możliwe nieznaczne pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na etapie eksploatacji,
- Pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o małym stopniu oddziaływania – zmiany stanu jakościowego wód,
- Pośrednie, stałe – poprawa stanu jakości wód (podłączenie istniejących i projektowanych budynków do kanalizacji sanitarnej),
- Bezpośrednie, stałe, często nieodwracalne – likwidacja szaty roślinnej, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych.

Stały obieg materii i energii w środowisku powoduje zamkniętą reakcję łańcuchową przenoszenia wpływu oddziaływań pomiędzy elementami środowiska: powietrze – wody – rośliny – zwierzęta – powierzchnia ziemi. Człowiek i wytwory jego działalności (inwestycje, dobra materialne, zabytki itp.) mają swoje miejsce na granicach komponentów.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów niezwykle ważne jest, aby zapobiegać stwarzaniu barier ekologicznych. Planowanie terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną powinno odbywać się w sposób nienaruszający walorów środowiska i krajobrazu. Tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz infrastrukturę turystyczną powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów.

Ponadto niezwykle istotne jest odpowiednie dostosowanie presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu. Szlaki turystyczne powinny

posiadać oznakowanie wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszenie. Na obszarach najcenniejszych przyrodniczo ruch turystyczny powinien odbywać się tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika (kontrolowana turystyka kwalifikowana).

Zainwestowanie nowych terenów będzie prowadziło do przekształceń w środowisku typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie rzeźby terenu, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, flory i fauny, krajobrazu, systemów ekologicznych, bioróżnorodności, zagrożeń odpadami czy hałasem. Jednak szczegółowy wpływ poszczególnych rodzajów zabudowy na komponenty środowiska zależeć będzie od rozwiązań realizacyjnych i nie jest możliwy do przewidzenia na etapie opracowywania projektu Studium. W wielu przypadkach nowe tereny zabudowy przewidziane są w okolicy terenów o istniejącym podobnym zainwestowaniu, jako kontynuacja funkcji, gdzie środowisko przyrodnicze zostało już przekształcone. Rozwój zabudowy przemysłowej i usługowej przewidywano głównie wzdłuż tras komunikacyjnych, w strefie ich oddziaływania, co minimalizuje ich negatywne oddziaływania na środowisko, a dodatkowo stanowiąc będzie bufor oddzielający drogi o znacznym natężeniu ruchu od terenów aktywnych przyrodniczo. Niejednokrotnie również w projekcie Studium nową zabudowę przewidziano na terenach o niskiej wartości przyrodniczej. Takie ustalenia pozwalają ograniczać powstawianie nowych przekształceń środowiska.

Przy opracowywaniu miejscowych planów w celu zachowania wysokich walorów krajobrazowych należy dążyć do harmonii zabudowy z krajobrazem poprzez preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym.

Ponadto wszelkie wysokie budowle, jak maszty telefoniczne powinny być lokalizowane poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury, a prowadzenie inwestycji liniowych powinno odbywać się w sposób najmniej kolidujący z elementami środowiska.

Rozwój eksploatacji złóż kopalin, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, średniookresowe – nasilone natężenie ruchu pojazdów transportujących złoża kopalin,
- Bezpośrednie, długookresowe – zmiany w ukształtowaniu terenu: możliwość tworzenia się zagłębień bezodpływowych, progów uskokowych, zapadlisk itp.
- Pośrednie, długookresowe, negatywne – w wyniku nieprawidłowej eksploatacji złoża możliwość zmiany stosunków gruntowo – wodnych np. osuszenie przyległych terenów,
- Pośrednie, długookresowe – obniżenie wydajności upraw rolnych i leśnych w wyniku zmian poziomu wód gruntowych,
- Pośrednie – zmiany naprężeń geomechanicznych w budynkach i budowlach,
- Bezpośrednie, średniookresowe – zapylenie i zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Działalność eksploatacyjna kopalin jest nieodłącznie związana ze zmianami w środowisku przyrodniczym, jednakże zasięg oddziaływania jest zależy od wielu czynników tj.: rodzaj i ilość wydobywanych kopalin, technologia wydobywania, warunki środowiskowe itp. Najbardziej widoczne i charakterystyczne przy eksploatacji kopalin zmiany w środowisku to deformacja przypowierzchniowych warstw skorupy ziemskiej – wypiętrzenia, zapadliska, pustki, hałdy mas ziemnych, zmiany w krajobrazie, zmiany stosunków wodnych, emisja hałasów od maszyn i urządzeń, emisja pyłów i odpadów. Wszystkie te oddziaływania mogą negatywnie wpływać na stosunki sąsiedzkie i są często przedmiotem skarg lub roszczeń o naruszenie dóbr osobistych obywateli. Do wymienionych oddziaływań o charakterze fizycznym należy dodać oddziaływania niematerialne na wartości społeczne i kulturowe. Eksploatacja złóż wymaga bowiem odpowiedniej infrastruktury drogowej, energetycznej, wodno-kanalizacyjnej i socjalnej.

Każda działalność eksploatacyjna prowadzi do zmian społeczno – ekonomicznych stylu życia lokalnej społeczności, dlatego też przez jednych jest pożądana, a przez innych negowana. Dobra osobiste obywateli są chronione, jednak skuteczność tej ochrony zależy nie tylko od jakości i skuteczności obowiązującego prawa, lecz także od umiejętności obiektywnego rozpoznania sporu. Przemysłowy charakter użytkowania terenów ograniczony jest do tzw. obszaru górniczego, ale oddziaływanie eksploatacji na

Środowisko człowieka ma znacznie większy zasięg terytorialny. Formalnie ten zasięg określają granice tzw. terenu górniczego. Poza terenem górniczym rozciąga się obszar, który uważa się za wolny od wpływów oddziaływania przedsiębiorcy na środowisko. Obszar górniczy i teren górniczy są pojęciami prawnymi i powinny być ściśle oznaczone. Podstawy fizyczne tego oznaczenia jednak są kruche, ponieważ kryteria kwalifikacji szkodliwości oddziaływań są często umowne, a ich pewność może być oceniana co najwyżej w sensie statystycznym. Konsekwencje tego stanu rzeczy są bardzo poważne, ponieważ mogą wpływać na wyniki rozstrzygania sporów o naprawę szkód.

Wpływ na środowisko spowodowany eksploatacją kopalni zależy od wielu czynników tj.: głębokość zalegania złoża, sposobu jego udostępniania (podziemny, odkrywkowy, otworowy), technologii urabiania i odstawy kopaliny (mechanicznie, strzelanie), koncesji wydobywania, warunków geologicznych i wodnych, a także od jakości zarządzania zasobami środowiska (racjonalna gospodarka złożem, wykorzystanie kopalni towarzyszących, monitorowanie zmian w środowisku). Aby określić potencjalne oddziaływanie eksploatacji kopalni na środowisko należy być ekspertem i posiadać specjalistyczną wiedzę, zaawansowane narzędzia obliczeniowe i pomiarowe oraz przeprowadzać niezbędne i kosztowne badania.

Po zakończeniu eksploatacji kopalni należy wykonać rekultywację zdewastowanego terenu. Szczegółowe ustalenia kierunku rekultywacji jak i sposób jej przeprowadzenia określa się w prawomocnej decyzji administracyjnej w oparciu o odpowiedni projekt rekultywacji, na podstawie którego w/w decyzja zostaje wydana. Sposób kształtowania wyrobiska oraz technologia wydobywania winny zapewnić maksymalne wykorzystanie zasobów obszaru eksploatowanego, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego.

Potencjalny wpływ na obszary Natura 2000

Czynnikami wpływającymi na obszary Natura 2000 mogą być głównie:

- Niszczenie bądź likwidacja istniejących siedlisk flory i fauny. Przekształcenie terenów, które dotychczas były użytkowane np.: rolniczo w tereny produkcyjno-techniczne, produkcyjno-usługowe, rekreacyjne czy mieszkaniowe może w sposób trwały zmienić siedlisko gatunku, dlatego też na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konkretnego terenu należy wykonać szczegółową inwentaryzację.
- Zmiany jakościowe siedlisk na terenach sąsiadujących. Każda przyszła inwestycja na terenach przeznaczonych do zmian w projekcie Studium może nieść potencjalne ryzyko zmian jakościowych siedlisk na terenach sąsiadujących z planowaną inwestycją. Szczególnie istotne znaczenie mogą mieć inwestycje, które mogą spowodować zmiany poziomu wód gruntowych (zwykle ich obniżenie), prowadząc do degradacji siedlisk przyrodniczych.
- Emisja zanieczyszczeń do powietrza i hałas generowane podczas budowy i eksploatacji.

Dokładne określenie potencjalnego wpływu na obszary Natura 2000 będzie możliwe dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ, NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na podstawie analizy uwarunkowań zidentyfikowanych w części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego Gminy Świętajno, a także z obowiązku przestrzegania ustaleń zawartych w przepisach ustaw odrębnych, w projekcie Studium określono kierunki działań w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, które będą podstawą dla ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych dla poszczególnych terenów gminy.

Należy pamiętać, że całkowite zapobieżenie powstawania ewentualnych negatywnych skutków w środowisku w wyniku realizacji ustaleń Studium jest niemożliwe, jednakże w projekcie Studium gminy Świętajno zawarto szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, takich jak.:

- Optymalne zagospodarowanie terenów osadniczych poprzez ich pełne uzbrajanie i podnoszenie standardu dróg komunikacyjnych.
- Wywieranie wpływu na prawidłowy rozwój przestrzenny terenów osadniczych i form nowej zabudowy w nawiązaniu do miejscowych tradycji zabudowy.
- Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy i lokalizacji obiektów nieharmonizujących z krajobrazem wiejskim poza terenami osadniczymi.
- Porządkowanie terenów zdegradowanych krajobrazowo w wyniku niewłaściwej gospodarki i zaniedbań.
- Sprzyjanie zwiększaniu powierzchni gospodarstw rolnych.
- Ochrona obszaru systemu naturalnych powiązań przyrodniczych przez zachowanie dotychczasowego zagospodarowania, zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, oraz przed przerywaniem jego ciągłości.
- Zapewnienie zgodności składu gatunkowego lasu z siedliskiem, propagowanie funkcji glebochronnych i wodochronnych lasów.
- Wykluczenie z zabudowy obszarów dolin rzecznych oraz obniżen terenowych, stanowiących lokalny system powiązań przyrodniczych.
- Podejmowanie działań w zakresie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej w gminie.
- Porządkowanie terenów zdegradowanych krajobrazowo w wyniku niewłaściwej gospodarki i zaniedbań.
- Przekształcanie i przystosowywanie terenów osadniczych dla potrzeb obsługi ruchu turystycznego.
- Ograniczenie uciążliwości dla środowiska obiektów związanych z produkcją rolną i przetwórstwem płodów rolnych.
- Zalesienie gruntów najłabszych oraz narażonych na degradację, które nie stanowią cennych (chronionych) siedlisk przyrodniczych.
- Zachowanie istniejącego potencjału środowiska przyrodniczego w postaci wód otwartych i cieków wodnych, lasów, zadrzewień przybrzeżnych, jezior oraz zadrzewień śródpolnych.
- Zachowanie i ochrona układu istniejących drobnych płatów leśnych oraz ustanowienie połączeń między nimi (ciągłości przestrzennej), stanowiących sieć połączeń przyrodniczych.
- Zachowanie oraz wzbogacanie naturalnych form zadrzewień śródpolnych, w szczególności wzdłuż miedz, dróg, oraz cieków wodnych.
- Ochronę alei drzew przydrożnych oraz pojedynczych okazów drzew cennych ze względu na walory krajobrazowe oraz środowiskowe.
- Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego poprzez propagowanie ekologicznych form wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej dla mieszkalnictwa, obiektów usługowych, produkcyjnych i użyteczności publicznej.
- Zachowanie unikatowych walorów przyrodniczych terenów poprzez objęcie ich ochroną prawną.
- Przeciwdziałanie rozproszonej obudowie brzegów jezior i dróg.
- Zabezpieczenie publicznego dostępu do brzegów jezior i lasów na etapie lokalizowania nowych inwestycji.
- Utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania.
- Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych.
- Wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i projektowane ścieżki edukacyjno-przyrodnicze.

W poniższej tabeli 8 przedstawiono propozycje ograniczania negatywnych skutków w środowisku na skutek realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawionych w projekcie Studium. Należy jednakże podkreślić, że zastosowanie zaproponowanych rozwiązań jest możliwe tylko w przypadku kompleksowej realizacji ustaleń projektu Studium oraz polityk, strategii i planów odnoszących się do terenu gminy Świętajno.

Tabela 8. Propozycje ograniczania negatywnych skutków w środowisku na skutek realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawionych w projekcie Studium.

Planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego	Proponowane działania ograniczania i łagodzenia negatywnych skutków w środowisku
tereny infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką	<ul style="list-style-type: none"> - omijanie terenów o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, nawet jeśli nie są objęte ochroną, - na obszarze strefy najwyższego promieniowania elektromagnetycznego przestrzegać zakazu przeznaczania terenu na funkcje związane ze stałym pobytem ludzi,
tereny związane z działalnością gospodarczą	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona terenów mieszkaniowych przed ponadnormatywnym stężeniem zanieczyszczeń i hałasem bezpośrednim i pośrednio wywoływanym w związku z prowadzoną działalnością poprzez stosowanie w zakładach najlepszych dostępnych technik (BAT), - stosowanie zabudowy biologicznej wokół zakładów, - sytuowanie zakładów na obszarach już przekształconych, - unikanie lokalizacji w pobliżu obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	<ul style="list-style-type: none"> - uzbrojenie terenu w kanalizację sanitarną i wodociągową, - oparcie gospodarki cieplnej o niskoemisyjne nośniki ciepła i wysokosprawne urządzenia grzewcze, - kontynuacja akcji segregacji odpadów oraz zmniejszanie ilości odpadów składowanych na składowisku na rzecz odpadów poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu,
tereny intensyfikacji rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie kodeksu dobrych praktyk rolniczych, - wdrażanie programów rolno-środowiskowych, - dostosowanie nawożenia i chemizacji do panujących warunków klimatycznych i warunków glebowych, - dostosowanie form użytkowania ziemi do warunków przyrodniczych, - promocja gospodarstw rodzinnych i ekologicznych, - przeprowadzanie szkoleń dla rolników podnoszących świadomość ekologiczną,
tereny złóż kopalin	<ul style="list-style-type: none"> - ocena czy wydobycie kopalin nie będzie negatywnie oddziaływać na poszczególne elementy środowiskowe oraz życie (bytowanie) i zdrowie ludzi.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

W trakcie sporządzania projektu Studium przeprowadzane były analizy i konsultacje różnych alternatyw ustaleń zawartych w dokumencie, w związku z tym wybór rozwiązań alternatywnych następował na etapie projektowym.

Projektowany dokument ze względu na skalę opracowania i uogólniony charakter zapisów, nie zawiera propozycji alternatywnych rozwiązań z punktu widzenia planowania przestrzennego i ochrony środowiska. Analiza szczegółowych ewentualnych rozwiązań alternatywnych dotyczących szczegółowych zasad zagospodarowania i użytkowania nastąpi na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów.

W trakcie sporządzania niniejszej prognozy Studium nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 1 W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”. Zgodnie z art. 9 pkt. 5 cytowanej ustawy Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak zgodnie z art. 9 pkt. 4 Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Należy pamiętać, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, choć nie jest aktem prawa miejscowego – jest dokumentem planistycznym niezbędnym do realizacji wieloletniej polityki gminy w jej przestrzeni. Studium, w swej kreacyjnej roli, jest dokumentem określającym wizję rozwoju gminy oraz działania mające doprowadzić do realizacji tej wizji.

W dokumencie Studium wskazuje się jedynie kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Należy jednak zaznaczyć, że określony sposób zagospodarowania nie obliguje gminy do jakichkolwiek działań. Na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze szczegółowo inwestycji, które będą realizowane na obszarze gminy Świętajno. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych gminie Świętajno.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są aktami prawa miejscowego. Liczba miejscowych planów zwiększa atrakcyjność inwestycyjną danej gminy i przyczynia się do znacznego skrócenia czasu niezbędnego do realizacji zamierzeń inwestycyjno-budowlanych.

Zgodnie z art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 03 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie uzgodniono z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Szczytnie pismo znak ZNS.4082.3.2019 z dnia 1 marca 2019 r. oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie pismo znak WOŚ.411.11.2019.AD z dnia 27 lutego 2019 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno składa się z dwóch części. Pierwszą część, stanowiącą uzasadnienie przyjętych rozwiązań w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, stanowi analiza uwarunkowań przestrzennych gminy, zatytułowana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno – uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Świętajno”, składająca się z tekstu oraz rysunku w skali 1:25000 zatytułowanego „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Świętajno”. Druga część opracowania składa się z tekstu ustaleń zatytułowanych „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno - kierunki zagospodarowania przestrzennego” oraz rysunku zatytułowanego „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno” w skali 1:25000.

W projekcie Studium przyjęto podstawowy podział obszaru gminy na strefy strukturalne oznaczone na rysunku studium jako „strefy polityki przestrzennej”. Przyjęty podział służyć do ustalania ogólnych założeń dotyczących możliwości przeznaczenia terenów położonych w strefie na różne funkcje oraz określania standardu i sposobu ich zagospodarowania. Obszar gminy podzielono na następujące strefy strukturalne:

1. Strefa I. Wielofunkcyjnego rozwoju obejmująca obszar miejscowości gminnej Świętajno oraz obszar rozwoju działalności gospodarczej zlokalizowany pomiędzy miejscowościami Jeruty i Chochół.
2. Strefa II. Turystyczno-przyrodnicza obejmująca tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, objęta w większości ochroną prawną.
3. Strefa III. Rolnicza obejmująca tereny położone na południe od drogi krajowej DK53 oraz tereny położone wokół miejscowości Długi Borek, a także tereny położone w centralnej części gminy, w tym tereny wokół miejscowości Świętajno i tereny położone na południe od miejscowości Jeruty.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna została wyznaczona poprzez wyodrębnienie obszarów przeznaczonych do zainwestowania (obszarów urbanistycznych) jako: „stan istniejący” obejmujący obszary zabudowane oraz „kierunki rozwoju” obejmujące obszary kierunkowego rozwoju zabudowy. Pozostałe obszary należy traktować jako tereny wyłączone z zabudowy lub tereny ograniczonej zabudowy (dotyczy terenów rolniczych).

Na rysunku studium wyznaczono również granice obszarów zwartej zabudowy wsi, w których dopuszcza się zastosowanie wyjątków od zakazów zabudowy i zagospodarowania terenu ustalonych w przepisach dotyczących między innymi obszarów chronionego krajobrazu.

Obszary oznaczone jako stan istniejący oraz kierunki rozwoju należy traktować jako tereny, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Dodatkowo na rysunku studium oznaczono obszary kluczowe dla rozwoju gminy:

- obszary przestrzeni publicznej obejmujące tereny o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia, sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne;
- tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych wraz z ich strefami ochronnymi;
- zieleń urządzoną – przekształconą (kształtowaną), w tym parki, zieleńce, ogrody, aleje, tereny rekreacyjne;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji.

Ponadto przeanalizowano obszar gminy Świętajno pod kątem krajobrazów priorytetowych, poprzez które należy rozumieć krajobrazy szczególnie cenne dla społeczności gminnej ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, wymagający ochrony i zachowania oraz uwzględnienia w audycie krajobrazowym województwa. Wszystkie wyżej wymienione elementy zostały spełnione niemal na całej powierzchni strefy SII, która obejmuje północną część gminy.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Rozdział 2 art. 9 pkt. 3 Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. W związku z powyższym na etapie opracowywania projektu Studium nie ma fizycznej możliwości wykonania inwentaryzacji przyrodniczej dla terenu

całej gminy. Ponadto gmina nie ma obowiązku wykonania opracowania ekofizjograficznego (w tym inwentaryzacji) dla obszaru całej gminy – nie jest to zadanie własne gminy i nie jest do tego zobligowana żadnymi przepisami prawa, a ponieważ studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie przesądza ostatecznie o formie zagospodarowania w nim wskazanym to sporządzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie opracowywania studium jest bezzasadne i bezcelowe. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.) na części graficznej projektu Studium zostały wniesione formy ochrony znajdujące się na terenie gminy Świętajno. Należy pamiętać, że projekt Studium opracowywany jest na mapie w skali 1:25000, na których precyzyjne wskazanie występowania np.: gatunków roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie gatunkowej jest niemożliwe do wykonania.

Konieczność opracowania projektu Studium wynika z potrzeby zaktualizowania kierunków rozwoju gminy Świętajno, zmian ustaw i rozporządzeń oraz wniosków instytucji, podmiotów gospodarczych, wójta gminy oraz osób prywatnych zgłoszonych do projektu Studium w okresie poprzedzającym opracowanie jego aktualizacji. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świętajno stanowi podstawę realizacji polityki przestrzennej samorządu. Jako podstawę działań w tym zakresie przyjęto rozwój zrównoważony gminy z uwzględnieniem polityki przestrzennej na poziomie krajowym i regionalnym, gwarantujący wzrost poziomu życia mieszkańców i zapewnienie gminie Świętajno trwałej konkurencyjności, przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych. Jako nadrzędną zasadę działań w przestrzeni przyjęto ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego, rozumianego jako takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Cele przestrzenne określone w projekcie Studium skierowane zostały na wielofunkcyjny rozwój gminy z uwzględnieniem szczególnych warunków rozwoju turystyki i rekreacji oraz działalności gospodarczej, a także walorów przyrodniczych i kulturowych, poprawy jakości życia społeczności lokalnej w warunkach środowiskowej równowagi, funkcjonalnej sprawności i estetycznej atrakcyjności zagospodarowania przestrzennego. Przyjęta uchwałą Rady Gminy w Świętajnie polityka przestrzenna, będzie podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych dla wybranych obszarów, podstawą opracowywania analiz zgodności ustaleń sporządzanych planów miejscowych z tą polityką, a także będzie dokumentem pomocniczym w przygotowywaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowywania terenów.

Projektowany dokument ze względu na skalę opracowania i uogólniony charakter zapisów, nie zawiera rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczania lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Projektowany dokument ze względu na skalę opracowania i uogólniony charakter zapisów, nie zawiera propozycji alternatywnych rozwiązań z punktu widzenia planowania przestrzennego i ochrony środowiska. Analiza szczegółowych ewentualnych rozwiązań alternatywnych dotyczących szczegółowych zasad zagospodarowania i użytkowania może nastąpić na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia z dnia 03 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

SPECJALISTA W ZAKRESIE
KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY ŚRODOWISKA

mgr inż. Paweł Jabłoński

.....
podpis

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Specjalista w zakresie
ochrony środowiska
Monika Jabłońska
mgr inż. Monika Jabłońska

.....
podpis